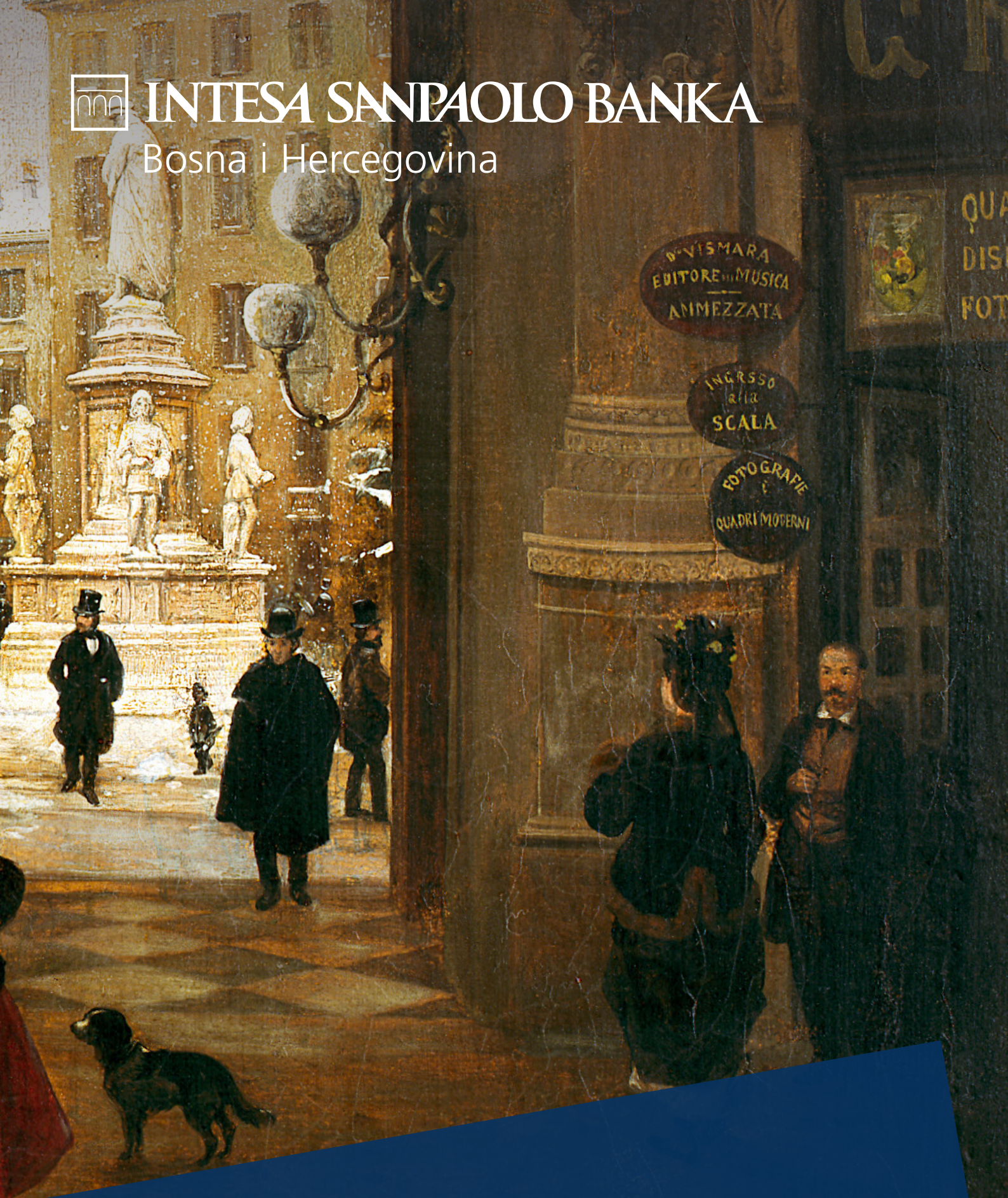

INTESA SANPAOLO BANKA

Bosna i Hercegovina

2018 Godišnji izvještaj

GALERIJA D'ITALIA POSTAVKE U TRI MUZEJA: TALIJANSKA KULTURNA MREŽA

Intesa Sanpaolo planira da podijeli sa javnosti svoje umjetničko i arhitektonsko naslijeđe putem Galerije d'Italija: 1000 umjetničkih djela će biti predstavljeno u tri grada što će činiti jedinstvenu mrežu muzeja.

Postavljena u arhitektonskom kontekstu visoke vrijednosti, Galerija d'Italija – Piazza Scala u Milanu predstavlja selekciju od dvije stotine umjetnina iz 19. stoljeća iz lombardške škole slikanja, iz kolekcija umjetnina Fondazio Cariplo i Intesa Sanpaolo, zajedno sa kolekcijom koja predstavlja talijansku umjetnost dvadesetog vijeka.

Gallerie d'Italia – Palazzo Leoni Montanari u Vicenzi predstavlja radove iz osamnaestog stoljeća venecijanske umjetnosti i kolekciju Attic i Magna Graecia lončarstva. Ovdje se čuva također jedna od najznačajnijih kolekcija ruskih ikona na Zapadu.

Galleria d'Italia – Palazzo Zevallos Stigliano u Napulju čuva *Mučeništvo Svete Ursule*, posljednju dokumentiranu sliku Caravaggija, kao i kolekciju od stotinu i dvadeset umjetničkih djela koji predstavljaju neapolitansku umjetničku postavku iz ranog sedamnaestog stoljeća do početka dvadesetog stoljeća.

Naslovna strana:

ANGELO INGANNI (Brescia, 1807 - 1880)
Piazza della Scala pod snijegom, pogled iz Galerije
Ulje na platnu, 65,5 x 55,5 cm
Zbirka Intesa Sanpaolo
Gallerie d'Italia - Piazza Scala, Milan

Slike Angela Ingannija su djela koja daju uvid u urbane promjene koje je Milano doživio tokom 19. stoljeća. Na slici *Piazza della Scala pod snijegom, pogled iz Galerije*, umjetnik je dočarao Teatro alla Scala prije nego što je otvoren trg naspram njega, na kojem je demoliran stambeni blok pored Palazzo Marino, nakon čega je izgrađena Galerija Vittori Emanuele II i spomenik Leonardo da Vinci.

Usprkos strukturne ravnoteže ovog djela, krajnja slika – kreirana sa slobodnim i vibrantnim potezima kista bez obraćanja pažnje na definirane rubove – se čini pomalo slučajnom, skoro kao snimka puta između snijegom pokrivenog trga i Galerije.

Ovo djelo je dio trajne postavke u Gallerie d'Italia, muzejskog kompleksa Intesa Sanpaolo koji je lociran na Piazza Scala u Milanu. Izložba se primarno odnosi na djela 19. stoljeća sa djelima neoklasicizma i prelazi na 20. stoljeće, sa talijanskim slikama koje daju historijske događaje, bitke pokreta Risorgimento (ujedinjenje Italije), slike gradova i pejzaže kao i slike žanr scena i velikih djela simbolizma.

	Strana
Izveštaj Nadzornog odbora	4
Izveštaj Uprave o poslovanju Banke	6
Izveštaj Uprave	8
Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	9
Izveštaj nezavisnog revizora	10
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti	15
Izveštaj o finansijskom položaju	17
Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama	18
Izveštaj o novčanim tokovima	20
Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje	22-111

Izveštaj Nadzornog odbora

U ime Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina (Banka), čast mi je da vam predstavim poslovne rezultate Banke za 2018. godinu.

Banka obavlja opšte bankarske aktivnosti sa fizičkim i pravnim licima i nudi sve vrste proizvoda i komercijalnih usluga koje se inače nude u bankarskoj industriji na nivou Bosne i Hercegovine (BiH).

Ekonomija u BiH ima pozitivan trend sa rastom BDP-a od 2.9% u 2018. godini. Inflacija je bila ispod 2% (na 1.4%) u 2018. godini, što je pozitivno utjecalo na stabilnost bankarskog sistema i općenito ekonomije. Centralna banka BiH vodi režim valutnog odbora, pri čemu je konvertibilna marka (KM) vezana za Euro po stopi od 1,95583 KM = 1 Euro.

U 2018. godini, industrijska proizvodnja je napredovala za 1,6%, što je sporije nego u 2017. godini, najviše zbog opadajuće proizvodnje od 1,1% ali i zbog manjeg rasta u rudarstvu i vađenju. S druge strane, trgovina na malo je porasla za 8,2% u 2018, što djelomično ukazuje na povoljne uvjete na tržištu rada i rastuće plate. Izvoz dobara u 2018. godini je porastao za 7,6%.

U takvom makro-ekonomskom scenariju, Banka je nastavila da postiže izvanredne rezultate i dostigla je do kraja 2018. godine neto profit u iznosu od 36,3 miliona KM. Bankarska industrija bilježi rast kredita oko 6% u poređenju sa 2017. godinom (dok depoziti korisnika nastavljaju veće povećanje oko 11% u poređenju sa 2017. godinom) zajedno sa kontinuiranim pritiscima na aktivne kamatne stope, a uspjeh Banke u 2018. godini je održan povećanjem od 11,7% u neto kreditima i povećanju depozita od 3,9%.

Značajno smanjenje volumena nekvalitetnih kredita je dovelo do smanjenja omjera nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima na vrijednost ispod 4% što je značajno bolje od tržišnog prosjeka. Banka je nadalje poboljšala svoju cjelokupnu poziciju likvidnosti, i spremna je da podrži dalji rast kredita. U isto vrijeme, omjer adekvatnosti kapitala Banke nastavlja sa poboljšanjem i dostigao je 15,7% na kraju 2018. godine.

Omjer troškova i prihoda Banke, što je ključna mjera učinkovitosti, se smanjio tokom 2018. godine i jednak je 51,9% dok je prinos na prosječni kapital dostigao 13,2%. To su sve veoma zadovoljavajuće brojke koje konzistentno predstavljaju uspješnost tokom godina.

Banka je u 2018. godini također primijenila materijalne investicije da bi pratila kontinuirano rastuće regulatorne zahtjeve domaćih i međunarodnih nadzornih tijela, da bi usuglasila usluge i proizvode za klijente (i povezane procese i IT sistema) sa novim standardima matične kompanije i sa najnaprednijim komercijalnim najboljim praksama, i da bi povećala učinkovitost internih operativnih procesa smanjenjem manualnih aktivnosti i jačanjem kvalitete pruženih podataka i informacija.

Strateški ciljevi Banke za 2019. godinu su planirani u suradnji sa Privrednom bankom Zagreb – sa višegodišnjim planom investiranja u infrastrukturnu i tehnološku modernizaciju Banke, organizacione promjene u smislu povećanja konkurentnosti komercijalne ponude Banke klijentima, bolje podrške u donošenju odluka za brže reakcije na tržišne promjene i kontinuiranu procjenu profila rizika imovine Banke.

U ime Nadzornog odbora Banke, želim da izrazim zahvalnost svim uposlenicima Banke za njihovu predanost i vrijedan doprinos. Također želim zahvaliti Upravi za dobro vodstvo i izvanrednu izvedbu.

Izveštaj o izvršenom nadzoru u 2018. godini

Nadzorni odbor Banke je vršio svoje aktivnosti u skladu sa Statutom Banke i uz značajnu podršku Uprave i Odbora za reviziju.

Na održanim sjednicama, Nadzorni odbor je razmatrao, analizirao i raspravljao o različitim opštim i internim dokumentima Banke, uključujući politike i procedure, pripremljene interno kao i dokumente iz Grupe i Matične kompanije. Nadzorni odbor je pridavao posebnu pažnju analizama i razmatranjima finansijskih izvještaja Banke

Izveštaj Nadzornog odbora (nastavak)

i pratio je interne i eksterne revizorske aktivnosti tokom godine.

Među glavnim stavkama i temama o kojima je Nadzorni odbor raspravljao je omjer adekvatnosti kapitala i njegove komponente, one koje su uključene u oficijelni lokalni izvještaj o omjeru i one koji se primjenjuju u konsolidirane izvještaje o omjeru. Nadzorni odbor će nastaviti da prati ovu stavku, i nastaviće da poštuje lokalne propise o omjeru adekvatnosti kapitala i da savjetuje Upravu o daljim aktivnostima.

Nadzorni odbor je također posvetio posebnu pažnju aktivnostima i izvještajima vezano za sprečavanje pranja novca koje je dostavljala Direkcija za compliance i sprečavanje pranja novca.

Kada su u pitanju lokalni regulatorni zahtjevi, Nadzorni odbor je također zaprimio i uzeo u razmatranje sve informacije vezane za BCM i izvršene testove kao i sve lokalne regulatorne zahtjeve koji se odnose na izvještaje o pisanim prigovorima koje je zaprimila Banka. Nadzorni odbor je ocijenio ove aktivnosti uspješnim.

Tokom 2018. godine, Nadzorni odbor je posvetio posebnu pažnju procjeni adekvatnosti sistema internih kontrola Banke, u opštim i posebnim operativnim oblastima, i zaprimao je informacije od Uprave i Direkcije interne revizije o potencijalnim i identificiranim slabostima i napretku u primjeni neophodnih korektivnih radnji.

Kontrolne funkcije za upravljanje rizika i kontrolne funkcije za usklađenost su podnijele izvještaje i informacije Nadzornom odboru na razmatranje, da bi se osiguralo učinkovita uspostava sistema internih kontrola.

Kada su u pitanju lokalni regulatorni zahtjevi, Nadzorni odbor je također zaprimio i primio na znanje informacije vezane za procjene vezano za učinkovitost kontrolnih funkcija u Banci, uključujući prikladnost procedura. Nadzorni odbor je potvrdio procjenu.

Usvajanjem operativnih izvještaja i izvještaja nezavisnih eksternih revizora, Nadzorni odbor Banke je potvrdio rad Uprave i ocijenio ga uspješnim i usklađenim sa zakonima, internim dokumentima, odlukama, politikama, procedurama i programima.

Značajno učešće Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina u svim aktivnostima Banke je doprinijelo stabilnosti i održavanju dobre pozicije Banke na tržištu čime su se postigli dobri finansijski rezultati.

U skladu sa Odlukom o procjeni članova odbora Banke Agencije za bankarstvo FBiH i njenim amandmanima ("Politika"), Odbor za imenovanja je izvršio neophodne procjene u skladu sa Politikom, i potvrdio da sve ocijenjene osobe zadovoljavaju propisane zahtjeve i da su pogodni za date pozicije u tijelima Banke.

U 2018. godini, Nadzorni odbor Banke je vršio dužnosti u skladu sa zakonom, Statutom Banke, i Pravilima i procedurama Nadzornog odbora Banke. U toku 2018. godine, Nadzorni odbor je održao 16 sjednica u fizičkom prisustvu članova / preko video linka ili pisanim putem. Sjednice su održane pisanim putem u slučajevima krajnje hitnosti ili slučajevima kada zakazivanje sjednice u fizičkom prisustvu članova nije bilo moguće iz objektivnih razloga. Održane su četiri redovne sjednice na kojima su razmatrani finansijski izvještaji u rokovima koje propisuje zakon i Statut. Da bi se pripremile odluke koje potpadaju pod njegove nadležnosti i da bi se nadgledala primjena prethodno usvojenih odluka, Nadzornom odboru Banke je podršku pružao Odbor za reviziju, koji je redovno izvještavao o svom radu na sjednicama Nadzornog odbora. U 2018. godini, Odbor za reviziju je održao sedam sjednica na kojima je razmatrao procese unutar svojih nadležnosti.

U skladu sa svojim zakonskim odgovornostima, Nadzorni odbor Banke je analizirao godišnje finansijske izvještaje sa 31. decembrom 2018. godine i prijedlog za raspodjelu neto profita za period 01.07. – 31.12.2018. za rezerve, koji je podnijela Uprava Banke. Nadzorni odbor Banke nije imao nikakvih zamjerki na predate izvještaje. U tom pogledu, Nadzorni odbor Banke je ustanovio da su godišnji finansijski izvještaji pripremljeni u skladu sa bilansima evidentiranim u poslovnim knjigama i da nepristrano ukazuju na sredstva i finansijski status Banke, što je također potvrdio eksterni revizor KPMG B-H doo za reviziju, kompanija koja je revidirala finansijske izvještaje za 2018. godinu.

S obzirom da je Nadzorni odbor dao odobrenje vezano za godišnje finansijske izvještaje za 2018. godinu, smatra se da su ti finansijski izvještaji potvrđeni od strane Uprave i Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke Bosna i Hercegovina, u skladu sa propisima Člana 55.m Zakona o bankama.

Alessio Cioni
Predsjednik Nadzornog odbora

Izveštaj Uprave o poslovanju Banke

U skladu sa Članom 40 Zakona o računovodstvu („FBIH Službeni list“ br.83/2009), Uprava Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina predstavlja poslovne rezultate Banke za 2018. godinu.

Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu Intesa Sanpaolo Banka) osnovana je u Sarajevu 2000. godine kao UPI banka d.d. Sarajevo. U 2006. godini glavni dioničar postaje Intesa Sanpaolo Holding S.A Luxembourg s 94,92 posto vlasništva. U julu 2007. godine Banka je završila proces spajanja sa LT Gospodarskom bankom d.d. Sarajevo. U 2008. godini Banka mijenja ime u Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina.

U okviru investicijske reorganizacije pod okriljem matične Intesa Sanpaolo Grupe iz Italije većinsko vlasništvo nad Intesa Sanpaolo Bankom, u julu 2015. godine, preuzela je sestrinska banka Privredna banka Zagreb d.d.

Tokom 2017.godine Privredna banka d.d. Zagreb je preuzela dionice manjinskih dioničara Banke čime je postala vlasnik Banke sa 99,99 posto dionica.

Intesa Sanpaolo Banka se nalazila na petom mjestu u Bosni i Hercegovini prema učešću u ukupnoj aktivni temeljem podataka od decembra 2018. godine, s 44 poslovnice u Federaciji BiH i s 5 poslovnica u Republici Srpskoj, pri čemu je najveći dio poslovne aktivnosti (96 posto ukupne aktive) koncentrirano u Federaciji BiH, gdje Intesa Sanpaolo Banka zauzima treće mjesto u ukupnoj aktivni, kreditima i depozitima, s respektivnim tržišnim učešćem od 9,4 posto u ukupnoj aktivni, odnosno 10,5 posto u kreditima i 8,8 posto u depozitima.

Intesa Sanpaolo Banka pruža osnovne bankarske usluge

stanovništvu i pravnim osobama nudeći cijeli paket proizvoda i komercijalnih usluga na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Banka održava svoje poslovno prisustvo na teritoriju BiH putem mreže poslovnica i bankomata, daljnjim širenjem odnosa s trgovcima i klijentima na proširenju POS mreže. Podrška poslovanju sa stanovništvom i pravnim osobama ogleda se u širenju kataloga proizvoda, a najviše od svega kroz kreditiranje u iznosu većem od 1,7 milijardi KM plasiranih kredita tokom 2018. godine.

Banka je u 2018. godini ostvarila dobit nakon oporezivanja u iznosu od 36,340 hiljada KM što predstavlja rast od 46 posto u odnosu na prošlu godinu.

Neto kamatna marža bilježi godišnji porast od 6 posto kao rezultat značajnog povećanja kreditnog portfelja i pada kamatnih stopa na izvore finansiranja, odnosno depozite klijenata, banaka i međunarodnih finansijskih organizacija, čime je u potpunosti neutraliziran efekt pada kamatnih stopa na plasmane. Ukupni operativni prihodi bilježe porast od 6 posto zahvaljujući izvanrednim porastom prihoda od naknada koji su odnosu na prethodnu godinu porasli za 7 posto.

Ukupna aktiva je povećana za 10,3 posto i iznosi 2.060.820 hiljada KM, sa neto kreditima u iznosu od 1.428.689 hiljada KM i depozitima klijenata u iznosu od 1.290.085 hiljada KM. Na nivou cijelog bankarskog sektora povećanje kreditnog portfolia je iznosilo oko 6 posto, dok je povećanje depozita iznosilo oko 11 posto. Banka je zadržala stabilan rast, te ostvarila povećanje neto kreditnog portfelja u iznosu od 11,7posto, dok je povećanje depozita klijentima iznosilo 3,9 posto.

U 2018. godini zabilježen je značajan porast kreditnog portfelja, u kojem se kreditiranje fizičkim osobama povećalo za 10,2 posto dok se kreditiranje pravnih subjekata povećalo za 13,6 posto. Pozitivno poslovanje potvrđeno je i značajnim porastom ukupnih depozita, odnosno porastom depozita fizičkih osoba od 5 posto, te porastom depozita pravnih subjekata za 3 posto. Pozicija Banke sa stanovišta likvidnosti je stabilna i sigurna čak i u slučaju scenarija pogoršanja makroekonomskih uvjeta i povećanja kreditne ekspanzije.

Izveštaj Uprave o poslovanju Banke (nastavak)

Značajno smanjenje nekvalitetnih kredita dovelo je do omjera ukupnih u odnosu na nekvalitetne kredite manjem od 4 posto što je daleko bolje od tržišnog prosjeka.

Istovremeno, adekvatnost kapitala Banke se konstantno povećava i sa 31.12.2018. godine iznosi 15,7 posto. Nakon uključenja dobiti za 2018. godinu u rezerve Banke, po usvajanju od strane Skupštine, stopa adekvatnosti kapitala će iznositi 16,9 posto.

Odnos troškova i prihoda se smanjivao tokom 2018. godine i dostigao nivo od 51,9 posto, dok je povrat na kapital iznosio 13,2 posto. Ovo su veoma zadovoljavajući pokazatelji, koji pokazuju stabilan rast tokom godina.

Strateški ciljevi Banke za 2019. osmišljeni su zajedno sa Privrednom bankom Zagreb, a najznačajniji su:

- Višegodišnja značajna ulaganja u infrastrukturnu i tehnološku modernizaciju Banke
- Organizacijske promjene s ciljem iskorištavanja novih mogućnosti
- Kontinuirano praćenje rizične aktive banke i uvođenje nove klasifikacije, vrjednovanja i pravila mjerenja rizika
- Strateški ciljevi Sektora poslovanja sa stanovništvom:
 1. Poboljšanje učinkovitosti prodaje uvođenjem posebnog programa edukacija i obuke sa individualnim pristupom uposlenicima.
 2. FOR aplikacija: Implementacija nove aplikacije za šaltersko poslovanje u cijeloj mreži poslovnica.
 3. DIGICAL: Unaprjeđenje digitalnih projekata.
 4. Novi proizvodi životnog osiguranja
 5. Poboljšanje kataloga proizvoda
 6. Revidiranje politike naknada
 7. Povećati unakrsnu prodaju
 8. Nadogradnja CRISP-a: Nadogradnja postojeće CRISP aplikacije na najnoviju verziju i integracija sa Viberom, SMS i Internet/mobilnim bankarstvom.
- Strateški ciljevi segmenta malih preduzeća:
 1. Novi model usluga za SB segment
 2. Predodobreni krediti za postojeće klijente i prospekte

3. Uvođenje novog paketa proizvoda

- Strateški ciljevi Segmenta za pravna lica i SME:

1. Nakon povećanja tržišnog udjela u kreditima, sa značajnim dvocifrenim povećanjem i u segmentu pravnih lica i SME segmentu, 2019. godina će biti sa jednakim ambicijama sa fokusom na nove klijente u SME i povećanjem udjela u pravnim licima

- Strateški ciljevi drugih poslovnih segmenata u Banci:

1. Sporna potraživanja: Dostavljanje određenih strategija za izlaz za nekvalitetne klijente segmenta stanovništva kao jednokratni aranžman sa popustom

2. Procjena kreditnog rizika: U segmentu stanovništva, definiranje kriterija za aktivnosti predodobrenih kredita za mala preduzeća i fizička lica

3. Upravljanje rizikom: Optimizacija aktive ponderisane rizikom kroz primjenu naprednog instrumenta za računanje i simulaciju istog i razvoj i implementaciju PD modela za pravna i fizička lica

4. Sektor za IKT i operativno poslovanje:

- Dalji razvoj softvera i interfejsa za podršku
- Pokretanje poboljšane verzije internet bankarstva
- Dalja konsolidacija procesiranja podataka i poboljšanje izvedbe premještanjem internet banking servera u PBZ
- Dalja konsolidacija upravljanja licencama i poboljšanje učinkovitosti procesa primjenom MS Office Cloud rješenja
- Razvoj i nadogradnja osnovnog softvera i interfejsa za podršku novim poslovnim projektima i inicijativama i za usaglašenost sa regulatornim zahtjevima
- Poboljšanje usluge bankomata

Osim toga, detaljna objašnjenja politike Banke u vezi sa upravljanjem finansijskim rizikom, izloženosti Banke riziku cijena, FX riziku, kreditnom riziku, riziku kapitala i likvidnosti se mogu naći u Finansijskom izvještaju Banke za 2018, koji je revidirao eksterni revizor KPMG B-H d.o.o. za reviziju, a Uprava Banke usvojila na sjednici od 14.02.2019.godine.

Almir Krkalić
Predsjednik Uprave Banke

Izvještaj Uprave

Uprava ima zadovoljstvo predstaviti svoj izvještaj za godinu koja je završila 31. decembra 2018. godine.

Pregled poslovanja

Rezultat Banke za godinu koja je završila 31. decembra 2018. godine je naveden u bilansu uspjeha i izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti na stranici broj 11.

Nadzorni odbor, Uprava Banke i Odbor za reviziju

Tokom 2018. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Nadzornog odbora bili su:

Nadzorni odbor

Alessio Cioni	Predsjednik
Ivan Krolo	Zamjenik predsjednika
Miroslav Halužan	Član
Gianluca Tiani	Član
Andrea Fazzorali	Član
Alden Bajgorić	Nezavisni član, od 29.8.2018.godine
Massimo Lanza	Nezavisni član, od 29.8.2018.godine
Gabriele Pace	Član, do 29.8.2018.godine
Alen Galavić	Član, do 29.8.2018.godine

Tokom 2018. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Odbora za reviziju bili su:

Odbor za reviziju

Dražen Karakašić	Predsjednik
Petar Sopek	Član
Zoltan Mogyorosi	Član
Ana Jadrešić	Član, od 16.5.2018.godine
Jadranko Grbelja	Član, od 16.5.2018.godine
Mirella Klarić	Član, do 15.5.2018.godine
Andrea Tondo	Član, do 15.5.2018.godine

Na dan 31. decembra 2018. godine Upravu Banke čine Predsjednik i tri izvršna direktora. Sljedeće osobe su izvršavale pomenute funkcije tokom godine i do datuma ovog izvještaja:

Uprava Banke

Almir Krkalić	Predsjednik Uprave Banke
Amir Termiz	Član Uprave Banke i Direktor Sektora poslova sa stanovništvom
Marko Filipčić	Član Uprave Banke i Direktor Sektora finansija
Edin Izmirlija	Član Uprave Banke i Direktor Sektora za upravljanje i kontrolu rizika

U ime Uprave:

 Almir Krkalić
 Predsjednik Uprave Banke

 Marko Filipčić
 Član Uprave Banke

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njezina poslovanja i novčanih tokova, u skladu s važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprječavanje i otkrivanje prijevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnji izvještaj Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Finansijski izvještaji prikazani na stranicama 11 do 91 odobreni su od strane Uprave dana 14. februara 2019. godine za podnošenje Nadzornom odboru te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

U ime Uprave:

Almir Krkalić
Predsjednik Uprave Banke

Marko Filipčić
Član Uprave Banke

Izveštaj nezavisnog revizora

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH ("Banka"), koji obuhvaćaju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2018. godine, izvještaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanim tokovima i promjenama u kapitalu i rezervama te bilješke koje sadrže značajne računovodstvene politike i ostala pojašnjenja (u nastavku: „finansijski izvještaji“).

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2018. godine i njegovu finansijsku uspješnost te njegove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI-ima).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju u odjeljku *Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Banke u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja

Na dan 31. decembra 2018. godine, bruto vrijednost datih kredita i potraživanja iznosi 1.504 miliona KM, pripadajuće umanjenje vrijednosti 75 miliona KM te gubici od umanjenja vrijednosti priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku iznose 4 miliona KM (31. decembra 2017.: bruto vrijednost kredita i potraživanja: 1.342 miliona KM, umanjenje vrijednosti: 64 miliona KM i gubici od umanjenja priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku: 8 miliona KM).

Vidjeti stranice 17 i 18 (bilješka 2 Osnova pripreme, Promjene u računovodstvenim politikama zbog primjene MSFI-ja 9 Financijski instrumenti), stranice 77 do 79 (bilješka 22 (d) Prijelaz na MSFI 9) i bilješku 23 Dati krediti i potraživanja.

Ključna revizijska pitanja

Umanjenje vrijednosti predstavlja najbolju procjenu rukovodstva o očekivanim kreditnim gubicima unutar kredita ostalim korisnicima na izvještajni datum. Usredotočili smo se na navedeno područje s obzirom da određivanje iznosa rezervacija za umanjenje vrijednosti zahtjeva značajnu procjenu od strane rukovodstva koja se odnosi na određivanje trenutka priznavanja umanjenja vrijednosti kao i iznosa umanjenja vrijednosti.

Dodatno, na dan 1. januara 2018., Banka je primjenila

Kako je naša revizija adresirala pitanja

Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, između ostalog, uključivale su:

- Pregled nove metodologije umanjenja vrijednosti za Banku koja se temelji na očekivanom kreditnom gubitku te procjenu njezine usklađenosti sa zahtjevima novog standarda. Kao dio toga, preispitivanje rukovodstva o adekvatnosti razine detalja same metodologije sagledavanjem faktora na individualnoj i portfeljnoj razini;

Izveštaj nezavisnog revizora (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

novi standard vezan za finansijske instrumente, MSFI 9 Finansijski instrumenti, kod kojeg se umanjenje vrijednosti temelji na modelu očekivanih kreditnih gubitaka (eng. ECL), a ne više na ranije korištenom modelu nastalih gubitaka.

Novi model koristi pristup dvostrukog mjerenja, prema kojem se umanjenje vrijednosti mjeri kao dvanaestomjesečni očekivani kreditni gubici ili očekivani cjeloživotni kreditni gubici, ovisno o tome da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od datuma početnog priznavanja. Prelaskom na novi standard, rezervacije za umanjenje vrijednosti za prihodujuće izloženosti (Stage 1 i Stage 2 po MSFI 9 hijerarhiji rizika) i neprihodujuće izloženosti (Stage 3) čija je izloženost pojedinačno manja od 150 hiljada KM za retail i 50 hiljada za corporate (u nastavku „kolektivno umanjenje vrijednosti“) određuju se temeljem modela. Historijsko iskustvo, prepoznavanje izloženosti kod kojih je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog rizika, informacije o predviđanjima budućih kretanja te procjene rukovodstva uključeni su u pretpostavke modela. Za neprihodujuće corporate izloženosti koje su pojedinačno veće od 50 hiljada KM, odnosno 150 hiljada KM za retail, procjena umanjenja vrijednosti temelji se na poznavanju svakog dužnika, te često na procjeni fer vrijednosti pripadajućeg kolaterala. Pripadajuća rezervacija za umanjenje vrijednosti određuje se na pojedinačnoj osnovi temeljem sadašnje vrijednosti diskontiranih budućih novčanih tokova.

Zbog navedenih razloga, smatramo umanjenje vrijednosti kredita ostalim korisnicima značajnim rizikom u našoj reviziji, koji zahtijeva našu povećanu pažnju. U skladu s tim, smatramo da je ovo područje ključno revizijsko pitanje.

Kako je naša revizija adresirala pitanja (nastavak)

- Postavljanje relevantnih upita zaposlenicima iz odjela upravljanja rizicima i odjela informacionih tehnologija (IT) Banke, te takođe pregled zaključaka dokumentacije pripremljene od strane Bančinog vanjskog stručnjaka kako bismo razumjeli proces umanjenja vrijednosti, korištenih IT aplikacija, izvora ključnih informacija i pretpostavki o podacima koji su korišteni u modelu izračuna očekivanog kreditnog gubitka (eng. ECL). Također, uz pomoć našeg IT stručnjaka, procjenu i testiranje IT kontrolnog okruženja na sigurnost i pristup podacima;
- Procjenu i testiranje dizajna, implementacije i operativne učinkovitosti odabranih kontrola vezanih za odobravanje, evidentiranje i praćenje kredita, uključujući, ali ne ograničavajući se na identifikaciju događaja koji uzrokuju umanjenje vrijednosti, primjerenost klasifikacije između prihodujućih i neprihodujućih kredita, primjerenost segmentacije u grupe sličnih rizika, izračun dana kašnjenja, izračun rezervacije za umanjenje vrijednosti te kontrole koje se odnose na procjenu vrijednosti kolaterala.
- U odnosu na obezvređenje u skladu sa novim standardom:
 1. Razumijevanje aktivnosti i kontrola vezanih uz process tranzicije, uključujući procese i kontrole oko određivanja utjecaja, kao i aktivnosti vezanih uz pripadajuće objave;
 2. Testiranje potpunosti i tačnosti podataka koji su korišteni za određivanje rizičnih parametara (vjerovatnost nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. PD), gubitak zbog nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. LGD), izloženosti u trenutku nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. EAD)) i traženje objašnjenja za odstupanja gdje je to bilo potrebno;
 3. Traženje relevantnih informacija o predviđanjima budućih kretanja i makroekonomskim projekcijama koji se koriste od strane Banke u procjeni ECL. Nezavisna procjena tih informacija potvrđujući navode rukovodstva ispitivanjem javno dostupnih informacija;
 4. Procjena konzistentnosti korištenja definicije nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. default) i novih kriterija standarda za raspoređivanje u rizične skupine (eng. Stage). Također, analiza usklađenosti definicije statusa neispunjenja obaveza za svaki segment/portfelj sa zahtjevima standarda;
 5. Provođenje analize umanjenja vrijednosti baziranih na očekivanim kreditnim gubicima nastalih na datum prve primjene standarda u odnosu na one koji su izračunati sukladno prethodnom standardu, te procjena njihove razumnosti temeljem razgovora sa zaposlenicima odgovornim za upravljanje kreditnim rizicima.

Izvještaj nezavisnog revizora (nastavak)

Kako je naša revizija adresirala pitanja (nastavak)

Za umanjenje vrijednosti koje se određuje na pojedinačnoj osnovi:

- Odabir uzorka pojedinačnih izloženosti, s fokusom na izloženosti s potencijalno najvećim utjecajem na financijske izvještaje zbog njihove veličine i rizičnih obilježja te manje izloženosti koje smo na temelju naše nezavisne procjene ocijenili kao visoko rizične, kao što su „watchlist“ izloženosti, restrukturirane ili reprogramirane izloženosti, krediti klijentima koji posluju u industrijama višeg rizika, neprihodujuće izloženosti s niskom pokrivenosti rezervacijama te izloženosti sa značajnom promjenom pokrivenosti rezervacijama;
- Za odabrani uzorak, provođenje kritičke procjene postojanja naznaka potrebne reklasifikacije u Stage 2 ili Stage 3, temeljeno na pregledu pripadajuće dokumentacije (kreditnih spisa) te diskusijama s voditeljima odnosa s klijentima i nositeljima funkcije upravljanja kreditnim rizikom;
- Za one izloženosti za koje su identifikovane naznake umanjenja vrijednosti (klasifikacije u Stage 3), preispitivanje ključnih pretpostavki rukovodstva vezanih za procjene očekivanih budućih novčanih tokova za potrebe izračuna ispravka vrijednosti, kao što su diskontna stopa, vrijednost kolaterala i razdoblje realizacije, uz pomoć naših stručnjaka za procjenu vrijednosti, te provođenje nezavisnog preračuna gdje je to bilo potrebno.
- Osim procedura vezanih uz testiranje modela, kao što je opisano iznad, za kolektivno umanjenje vrijednosti, nezavisna procjena ključnih parametara koji se koriste kod izračuna ECL, kako slijedi:
 1. EAD – potvrđivanjem podataka o izloženostima (bilansnih i vanbilansnih) sa sistemima i podacima iz ugovora za odabrani uzorak;
 2. PD – nezavisna procjena PD-jeva koje su izračunale Banka, korištenjem novijih podataka;
 3. LGD – nezavisna procjena LGD-jeva izračunatih bančnim modelom referencirajući se na datume gubitaka koji su nastali u prethodnim razdobljima.

Za izloženosti koje se procjenjuju na individualnoj i kolektivnoj osnovi:

- Nezavisni preračuna projiciranog ECL-a te njegova usklada sa stvarno priznatim ECL-om i traženje objašnjenja za sve značajne razlike;
- Procjena tačnosti i potpunosti objava u financijskim izvještajima koje se odnose na umanjenje vrijednosti, uključujući, ali ne ograničavajući se na one koje se odnose na prvu primjenu novog standarda.

Izveštaj nezavisnog revizora (nastavak)

Ostale informacije

Menadžment je odgovoran za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Izveštaju Uprave, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, temeljeno na poslu kojeg smo obavili, zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtijeva da izvijestimo tu činjenicu. U tom smislu mi nemamo nešto za izvijestiti.

Odgovornosti menadžmenta i onih koji su zaduženi za nadzor za finansijske izvještaje

Menadžment je odgovoran za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s MSFI-ima, i za one interne kontrole za koje menadžment odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, menadžment je odgovoran za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako menadžment ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti postojanje značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni, ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika finansijskih izvještaja, donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.

Izveštaj nezavisnog revizora (nastavak)

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava od strane menadžmenta.
- zaključujemo o primjerenosti menadžmentovog korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvještaju nezavisnog revizora, na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranom djelokrugu i vremenskom rasporedu revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima vezanim za nezavisnost i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koje se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i s toga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba komunicirati u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobit javnog interesa.

Angažirani partner u reviziji, koja je rezultirala ovim izvještajem nezavisnog revizora je Vedran Vukotić.

KPMG B-H d.o.o. za reviziju
Registrovani revizori
Zmaja od Bosne 7-7A
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

14. februar 2019. godine

U ime KPMG B-H d.o.o. za reviziju:

Manal Bećirbegović
Izvršni direktor

Vedran Vukotić
FBiH ovlašteni revizor
Broj licence: 3090017124

Izveštaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja je završila 31. decembra

	Bilješke	2018.	2017.
Prihodi od kamata	8	76.673	75.535
Rashodi od kamata	9	(12.118)	(14.736)
Neto prihodi od kamata		64.555	60.799
Prihodi od naknada i provizija	10	29.974	27.452
Rashodi od naknada i provizija	11	(5.850)	(4.949)
Neto prihodi od naknada i provizija		24.124	22.503
Neto prihodi od trgovanja	12	1.947	2.097
Ostali operativni prihodi/(rashodi)	13	(6.470)	(5.893)
Ostali operativni rashodi, neto		(4.523)	(3.796)
Ukupno operativni prihodi, neto		84.156	79.506
Troškovi zaposlenih	14	(21.091)	(21.052)
Administrativni troškovi	15	(18.841)	(18.017)
Amortizacija		(3.768)	(3.941)
Operativni troškovi		(43.700)	(43.010)
Dobit prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja i poreza na dobit		40.456	36.496
Neto dobiti/(gubici) od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	16	106	(8.358)
Dobit prije poreza		40.562	28.138
Porez na dobit	17	(4.222)	(3.228)
Neto dobit godine		36.340	24.910

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja je završila 31. decembra

	2018.	2017.
Dobit za godinu	36.340	24.910
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu		
Pozicije koje mogu biti naknadno reklasifikovane u izvještaj o dobiti ili gubitku		
<i>Rezerve fer vrijednosti (finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD)</i>		
Promjena u fer vrijednosti, neto od odgođenih poreza	(132)	-
<i>Rezerve fer vrijednosti (finansijska imovina raspoloživa za prodaju)</i>	-	(71)
Promjena u fer vrijednosti, neto od odgođenih poreza		
Pozicije koje neće biti reklasifikovane kroz izvještaj o dobiti ili gubitku		
<i>Revalorizacija nekretnina (klasifikovana kao MRS 16)</i>		
Promjena u fer vrijednosti, neto od odgođenih poreza	74	418
Ostala sveobuhvatna dobit	(58)	347
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu	36.282	25.257
Zarada po običnim i prioritetnim dionicama (KM)	18	55,63

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o finansijskom položaju

	Bilješke	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Imovina			
Gotovina i ekvivalenti gotovine	19	406.414	323.643
Rezerve kod Centralne banke	20	172.979	147.453
Plasmani kod drugih banaka	21	21.594	14.636
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	22 a)	701	-
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	22 a)	-	65.952
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 b)	412	607
Dati krediti i potraživanja	23	1.428.689	1.278.696
Akontacija poreza na dobit		1.425	2.747
Odgodena porezna imovina	32	255	178
Ostala imovina	24	9.826	11.989
Nekretnine i oprema	25	12.943	14.577
Nematerijalna imovina	26	5.582	6.574
Ukupno imovina		2.060.820	1.867.052
Obaveze			
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	27	456.407	323.036
Obaveze prema klijentima	28	1.290.085	1.241.700
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 c)	165	148
Subordinirani dug	29	-	121
Ostale obaveze	30	33.430	27.988
Rezervisanja za obaveze i troškove	31	5.063	4.701
Odgodena poreska obaveza	32	50	42
Ukupno obaveze		1.785.200	1.597.736
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	33	44.782	44.782
Dionička premija		57.415	57.415
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke		18.286	18.286
Ostale rezerve i rezerve po fer vrijednosti		1.522	1.574
Akumulirana dobit		153.615	147.259
Ukupno kapital i rezerve		275.620	269.316
Ukupno obaveze, kapital i rezerve		2.060.820	1.867.052

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama za godinu koja je završila 31. decembra 2018. godine

	Dionički kapital	Dionička premija	Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	Ostale rezerve	Rezerve fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2018. godine	44.782	57.415	18.286	980	594	147.259	269.316
Efekt prve primjene MSFI 9	-	-	-	-	2.781	(29.984)	(27.203)
Stanje na dan 1. januar 2018 (ponovno mjerenje)	44.782	57.415	18.286	980	3.375	117.275	242.113
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	36.340	36.340
Dužnički instrumenti po FVOCI – neto promjene fer vrijednosti	-	-	-	-	(2.775)	-	(2.775)
Ostala sveobuhvatna dobit							
Neto gubitak od promjene u fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	-	(146)	-	(146)
Odgođena porezna imovina	-	-	-	-	14	-	14
Revalorizacija imovine	-	-	-	-	82	-	82
Odgođena porezna obaveza	-	-	-	-	(8)	-	(8)
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(58)	-	(58)
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(2.833)	36.340	33.507
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	44.782	57.415	18.286	980	542	153.615	275.620

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama za godinu koja je završila 31. decembra 2017. godine

	Dionički kapital	Dionička premija	Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	Ostale rezerve	Rezerve fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2017. godine	44.782	57.415	18.286	980	247	138.349	260.059
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	24.910	24.910
Transakcije sa dioničarima							
Dividenda	-	-	-	-	-	(16.000)	(16.000)
Ostala sveobuhvatna dobit							
Neto gubitak od promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-	(79)	-	(79)
Odgođena porezna imovina	-	-	-	-	8	-	8
Revalorizacija imovine i opreme	-	-	-	-	460	-	460
Odgođene porezna obaveze	-	-	-	-	(42)	-	(42)
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	347	-	347
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	347	8.910	9.257
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	44.782	57.415	18.286	980	594	147.259	269.316

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o novčanim tokovima

	Bilješke	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Dobit za godinu		36.340	24.910
Usklađenja za:			
- amortizaciju	25, 26	3.768	3.941
- neto gubitke od umanjenja vrijednosti i rezervacija	16	(106)	8.358
- neto trošak rezervisanja za obaveze i troškove		615	(203)
- neto prihod od kamata		(64.555)	(60.799)
- neto promjenu fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	12	(19)	(64)
- neto gubitak/(dobit) od podaje nekretnina i opreme	13	(55)	55
- neto gubitak od umanjenja vrijednosti nekretnina i opreme	13	-	555
- neto gubitak od umanjenja vrijednosti imovine namijenjene prodaji	13	-	289
- trošak poreza na dobit	17	4.222	3.228
		(19.790)	(19.730)
Promjene na:			
- plasmanima kod drugih banaka		(6.958)	32.571
- datim kreditima i potraživanjima		(180.129)	(93.734)
- ostaloj imovini		1.861	(1.625)
- rezervama kod Centralne banke		(25.526)	103.852
- finansijskoj imovini i obavezama po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		193	(259)
- obavezama prema bankama		133.384	91.881
- obavezama prema klijentima		49.925	(24.149)
- ostalim obavezama		5.450	1.810
- rezervisanjima za obaveze i troškove		(253)	(336)
		(41.843)	90.281
Plaćeni porez na dobit		(2.977)	(3.717)
Primljene kamate		77.247	75.155
Plaćene kamate		(13.671)	(15.212)
Neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti		18.756	146.507
Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti			
Kupovina nekretnina i opreme		(122)	(1.582)
Priliv od prodaje nekretnina i opreme		28	147
Kupovina nematerijalne imovine		(1.027)	(1.902)
Priliv od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		65.257	23.131
Neto novčani tok iz ulagačkih aktivnosti		64.136	19.794

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o novčanim tokovima (nastavak)

	Bilješke	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti			
Isplata dividende		-	(7.941)
Otplata subordiniranog duga		(121)	(160)
Neto novčani tok iz finansijskih aktivnosti		(121)	(8.101)
Neto (smanjenje)/povećanje gotovine i ekvivalenata gotovine		82.771	158.200
Gotovina i ekvivalenti gotovine na početku godine	19	323.643	165.443
Gotovina i ekvivalenti gotovine na kraju godine	19	406.414	323.643

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje

1. OPĆI PODACI

Historija i osnivanje

Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina ("Banka"), registrovana je kod Kantonalnog suda u Sarajevu dana 20. oktobra 2000. godine. Registrovana adresa je Obala Kulina bana 9a, Sarajevo.

Glavne djelatnosti Banke su:

1. primanje i plasiranje depozita,
2. davanje kratkoročnih i dugoročnih kredita i izdavanje garancija pravnim licima, fizičkim licima, lokalnim općinama i drugim kreditnim institucijama,
3. aktivnosti na tržištu novca,
4. obavljanje unutrašnjeg i vanjskog platnog prometa,
5. mjenjačke i ostale redovne bankarske usluge,
6. pružanje bankarskih usluga putem razvijene mreže filijala u Bosni i Hercegovini.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

2. OSNOVA PRIPREME

Osnova mjerenja

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI). Ovi finansijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Banke dana 14. februara 2019. godine za podnošenje Nadzornom odboru na usvajanje.

Ovo je prvi set finansijskih izvještaja Banke u kojem je primjenjen MSFI 9 Finansijski instrumenti. Bitne promjene računovodstvenih politika opisane su u Bilješci 3.

Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Finansijski izvještaji prezentovani su u konvertibilnim markama, zaokruženim na najbližu hiljadu ('000 KM), koje predstavljaju funkcionalnu valutu Banke.

Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od Uprave donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utiču na primjenu računovodstvenih politika i objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati u trenutku evidentiranja transakcija koji su bili predmet procjena mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene te eventualno budućim periodima ako utiču i na njih.

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosudbama u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima objavljene su u bilješci 4.

Promjene računovodstvene politike i implementacija novog računovodstvenog standarda

Banka je od 1. januara 2018. godine primijenila Međunarodni standard finansijskog izvještavanja (MSFI) 9 Finansijski instrumenti, što je rezultiralo promjenom računovodstvenih politika i korigovanje iznosa prethodno priznatih u finansijskim izvještajima. Banka nije radila raniju primjenu MSFI 9.

Kako to dopušta standard, Banka nije prepravila usporedne podatke za 2017. godinu. Učinci primjene MSFI 9 priznati su na teret početnog stanja zadržane dobiti i rezervi tekućeg perioda.

Posljedično, Banka je od primijenila Međunarodni standard finansijskog izvještavanja 7 (revidiran zbog primjene MSFI 9). Primjena MSFI 9 rezultirala je promjenama računovodstvenih politika u vezi sa priznavanjem, klasifikacijom i mjerenjem finansijske imovine i finansijskih obaveza, te obezvređenjem finansijske imovine. MSFI 9 takođe značajno mijenja druge standarde koji se tiče finansijskih instrumenata kao što su MSFI 7 Finansijski instrumenti: Objelodanjivanje.

Detaljan opis promjena primjene MSFI 9 objavljen je u Bilješci 3 Sažetak računovodstvenih politika zbog primjene MSFI-ja 9 Finansijski instrumenti i 22(d) Prijelaz na MSFI 9 ovih finansijskih izvještaja.

Banka je također početno usvojila i MSFI 15 od 1. januara 2018. godine. Primjena MSFI 15 nije imala uticaja na vrijeme ili iznos naknada za usluge iz ugovora sa klijentima i povezane imovine i obaveza koje bi iskazala. U skladu sa tim, uticaj na uporedne podatke je limitiran na zahtjeve novih objava. Za dodatne zahtjeve u skladu sa MSFI 15 vidjeti Bilješku 3(t).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Izuzev prethodno opisanih promjena, Računovodstvene politike Banke opisane u nastavku dosljedno su primjenjivane za sve periode prikazane u ovim finansijskim izvještajima.

(a) Transakcije u stranim valutama

Poslovni događaji koji nisu u konvertibilnim markama Bosne i Hercegovine („KM“) početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na dan izvještaja primjenom kursa važećeg na taj datum. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom valutnog kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na datum izvještavanja. Dobici i gubici nastali preračunavanjem priznaju se u bilansu uspjeha za period.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važeći na datum izvještavanja. Kursevi Centralne banke za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi izvještaja o finansijskom položaju na datume izvještavanja bili su kako slijedi:

31. decembar 2017.	EUR 1 = KM 1,95583	USD 1 = KM 1,63081
31. decembar 2018.	EUR 1 = KM 1,95583	USD 1 = KM 1,70755

(b) Neto prihod od trgovanja

Neto prihod od trgovanja obuhvata neto dobitke i gubitke od trgovanja stranim valutama, neto dobitke i gubitke finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kao i neto dobitke i gubitke iz preračuna monetarne imovine i obaveza denominiranih u stranoj valuti na datum izvještavanja.

(c) Plaćanja temeljem najma

Plaćanja temeljem operativnog najma priznaju se u bilansu uspjeha linearnom metodom tokom trajanja najma.

(d) Porez na dobit

Trošak poreza na dobit bazira se na oporezivoj dobiti za godinu i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit iskazuje se u bilansu uspjeha s izuzetkom poreza na dobit koji se odnosi na stavke priznate direktno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, kada se porez na dobit priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Tekući porez predstavlja očekivani iznos poreza koji se plaća na oporezivi iznos dobiti za godinu, koristeći porezne stope koje su bile na snazi ili su u suštini bile važeće na datum izvještavanja i sva usklađenja porezne obaveze iz prethodnih perioda.

Iznos odgođenog poreza izračunava se metodom bilansne obaveze, pri čemu se uzimaju u obzir privremene razlike između knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obaveza koje se koriste za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza. Iznos odgođene porezne imovine ili obaveza, priznaje se koristeći poreznu stopu za koju se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u periodu u kojem se očekuje realizacija ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, a na osnovu poreznih stopa važećih na datum izvještavanja.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(d) Porez na dobit (nastavak)

Vrednovanje odgođene porezne obaveze i odgođene porezne imovine odražava porezne posljedice koje slijede iz načina na koji društvo očekuje, na datum izvještavanja, realizaciju ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza. Odgođena porezna imovina i obaveze se ne diskontuje te se klasifikuju kao dugoročna imovina i/ili obaveze u izvještaju o finansijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se samo u visini u kojoj je vjerovatno da će se moći iskoristiti kao porezna olakšica. Na svaki datum izvještavanja, Banka ponovno procjenjuje nepriznatu potencijalnu odgođenu poreznu imovinu te testira knjigovodstvenu vrijednost priznate odgođene porezne imovine na umanjenje vrijednosti.

(e) Nekretnine i oprema

Priznavanje i mjerenje

Oprema se vrednuje po trošku nabavke umanjena za akumuliranu amortizaciju i umanjenja. Trošak nabavke uključuje sve troškove koji su direktno vezani za nabavku imovine. Naknadni troškovi se uključuju u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se priznaju kao posebna imovina, samo u onim slučajevima kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od te imovine i ako se njezina vrijednost može pouzdano utvrditi. Troškovi popravaka i tekućeg održavanja terete bilans uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Nekretnine su iskazane po njihovoj revalorizovanoj vrijednosti, fer vrijednosti na dan revalorizacije, umanjene za naknadno akumuliranu amortizaciju i naknadno utvrđena umanjenja.

Povećanje vrijednosti proistekle iz revalorizacije, uključujući eventualne kursne razlike, su iskazane na pozicijama revalorizacionih rezervi, osim ukoliko su bile ranije umanjenje, što se priznaje kroz bilans uspjeha. Smanjenje knjigovodstvene vrijednosti, koja je prethodno povećana, priznaje se kroz revalorizacione rezerve. Sva ostala smanjenja u knjigovodstvenoj vrijednosti priznaju se kroz bilans uspjeha.

Dobici i gubici po osnovu rashodovanja sredstava utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i neto knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda ili rashoda iz poslovanja.

Amortizacija

Amortizacija se obračunava tako da se trošak nabave nekretnina i opreme umanjuje za procijenjeni ostatak vrijednosti primjenom linearne metode tijekom njihovog procijenjenog korisnog vijeka trajanja i općenito se priznaje u izvještaju o dobiti ili gubitku. Imovina pod zakupom amortizira se kroz kraći period trajanja lizinga i njihovog korisnog vijeka trajanja, osim ako je razumno izvjesno da će Banka steći vlasništvo do kraja razdoblja najma. Zemljište se ne amortizira.

Korištene amortizacione stope od strane Banke su kako slijedi:

	2017	2018
Kompjuteri	20%	20%
Namještaj i ostala oprema	10% - 15%	10% - 15%
Poslovne zgrade	5%	5%
Ulaganja u tuđu imovinu	20%	20%

Metod amortizacije i procijenjeni vijek trajanja pregledavaju se i po potrebi usklađuju na svaki datum izvještavanja.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(f) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Trošak nabave uključuje sve troškove koji su izravno vezani za nabavu imovine.

Amortizacija se obračunava na svu nematerijalnu imovinu, osim imovine u pripremi, prema linearnoj metodi kako bi se otpisao trošak nabavke imovine kroz njezin procijenjeni vijek trajanja. Stope amortizacije korištene od strane Banke konzistentno su primjenjivane tokom 2017. i 2018. godine:

Nematerijalna imovina – licence	10% - 33,33%
Nematerijalna imovina – softver	20%

Metod amortizacije i procijenjeni vijek trajanja pregledavaju se i po potrebi usklađuju na svaki datum izvještavanja.

(g) Aktiva stečena naplatom potraživanja

Banka može priznati aktivu koja je prvobitno primljena kao kolateral po kreditu nakon ispunjenja ugovornih odredbi ili poduzetih određenih pravnih radnji. Kad su oba ispod navedena uvjeta ispoštovana, određena aktiva će biti priznata u bilasu stanja Banke:

- Nakon što se završe pravne radnje oko sticanja
- Nakon što Banka postane vlasnik imovine.

Klasifikacija i mjerenje ove aktive zavisi od namjene držanja imovine. Konkretno, imovina može biti klasifikovana u skladu sa MRS 16 (ako se imovina koristi u poslovne svrhe), MRS 40 (ako se imovina koristi za zaradu od najamnine ili kapitalne dobiti), MRS 2 (kad je imovina stečena redovnim poslovanjem, isključivo sa namjerom da se proda u razumno kratkom periodu). Klasifikacija u skladu sa MSFI 5 je također dozvoljena, ako se steknu uslovi.

Slijedeći početno priznavanje po fer vrijednosti u bilanci stanja, imovina stečena naplatom će se priznati u skladu sa MRS 16 po trošku sticanja (uz obračun amortizacije i povremenog testiranja na umanjenje vrijednosti). Stečena imovina kao imovina u upotrebi ili vrijedna umjetnička djela (klasifikovana po MRS 16) i investicijska imovina (klasifikovana po MRS 40) će se naknadno mjeriti modelom revalorizacije po fer vrijednosti. Imovina klasifikovana u skladu sa MRS 2 će se mjeriti po manjoj vrijednosti između troška i neto utržive vrijednosti, te se neće amortizirati i bit će samo predmet testa na umanjenje vrijednosti.

(h) Aktiva koja se drži radi prodaje

Dugotrajna imovina klasificira se kao imovina koja se drži za prodaju ako je veoma vjerovatno da će se nadoknaditi prvenstveno prodajom, a ne kontinuiranim korištenjem.

Ova imovina se obično mjeri po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene i fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje. Umanjenja vrijednosti kod početne klasifikacije u imovinu koja se drži radi prodaje, kao i naknadni dobiti i gubici nastali ponovnim mjerenjem priznaju se kroz bilansu uspeha.

Nakon što se klasificira kao imovina za prodaju, nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema s više ne amortizuju, a svako ulaganje koje se mjeri po metodi vlasničkog udjela se više ne priznaje.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(i) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Neto knjigovodstvena vrijednost nefinansijske imovine Banke provjerava se sa datumom izvještavanja kako bi se utvrdilo da li postoje indikacije umanjenja vrijednosti imovine. Ako se utvrdi postojanje takvih indikacija procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine. Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti priznaje se u svim slučajevima kada je neto knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinice koja stvara novac veća od njenog nadoknadivog iznosa. Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti priznaje se u bilansu uspjeha.

Nadoknadiva vrijednost ostale imovine je vrijednost veća od njezine vrijednosti u upotrebi i njezine fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje. U procjenjivanju vrijednosti u upotrebi, sadašnja vrijednost procijenjenih budućih novčanih tokova izračunava se upotrebom diskontne stope prije oporezivanja koja reflektira procjenu vremenske vrijednosti novca na tržištu i rizik specifičan za tu imovinu. Za imovinu koja ne generira uglavnom neovisne novčane tokove, njezina nadoknadiva vrijednost se određuje zajedno sa imovinom koja generira novčane tokove, a uz koju se ta imovina vezuje.

Gubitak od umanjenja vrijednosti se smanjuje ukoliko je došlo do promjene u procjeni korištenoj za utvrđivanje nadoknadive vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti se smanjuje najviše do iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine koja ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena, uzimajući u obzir amortizaciju, ukoliko nije došlo do umanjenja vrijednosti.

(j) Primanja zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

Za račun zaposlenika, Banka uplaćuje penziono i zdravstveno osiguranje koje se obračunava na bruto plate, kao i pripadajuće poreze po ovom osnovu za koje je osnovica neto plaća. Ovi se doprinosi uplaćuju na račun relevantnih državnih fondova prema važećoj zakonskoj regulativi i propisima, tokom cijele godine. Naknada za topli obrok i transport kao i regres za godišnji odmor se obračunavaju i plaćaju u skladu sa lokalnom zakonskom regulativom. Ovi se troškovi priznaju u bilansu uspjeha u razdoblju u kojem su nastali troškovi zaposlenih.

Obaveze za doprinose za penzione fondove s propisanim iznosom doprinosa priznaju se kao trošak u bilansu uspjeha razdoblja u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih: otpremnine za penzije i bonusi za prijevremeno penzionisanje

Banka isplaćuje u slučaju penzionisanja otpremninu radnicima u iznosu tri prosječne plate dotičnog radnika u u periodu od posljednja tri mjeseca.

Obaveze i troškovi se određuju pomoću metode projektovanja po jedinici prava. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu, i svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja odgovara kamatnoj stopi državnih obveznica.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(j) Primanja zaposlenih (nastavak)

Plaćanja po osnovu dionica

Zaposlenici Banke dobivaju naknadu u obliku plaćanja po osnovu dionica, pri čemu zaposleni pružaju usluge kao naknadu za vlasničke dionice izdate od strane krajnjeg matičnog društva Banke. Banka obračunava plaćanja na osnovu dionica kao transakcije koje se podmiruju u novcu.

Fer vrijednost iznosa koji se isplaćuje zaposlenima za dionice krajnjeg matičnog društva priznaju se kao trošak uz prateće povećanje obaveza tokom perioda u kojem zaposlenik bezuslovno stekne pravo na isplatu. Obaveza se ponovno mjere na svaki datum izvještavanja, kao i na datum isplate. Bilo kakve promjene u fer vrijednosti obaveze priznaju se kao trošak zaposlenih u bilansu uspjeha.

(k) Rezervisanja za obaveze i troškove

Rezervisanja se priznaju ukoliko Banka ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu proizašlu iz prošlih događaja za čije se podmirenje očekuje da će Banci stvoriti odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, a moguće je napraviti pouzdanu procjenu iznosa obaveze.

Rezervisanja za obaveze i troškove održavaju se na nivou koji Uprava Banke smatra dovoljnom za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava utvrđuje dostatnost rezervacija na temelju uvida u pojedinačne stavke, tekuće ekonomske uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija, kao i druge relevantne činjenice.

Rezervacije treba iskorištavati samo za izdatke za koje je rezervacija izvorno priznata. Ako više nije vjerovatno da će podmirenje obaveza zahtijevati odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, rezervisanje se otpušta.

(l) Kapital i rezerve

Izdani dionički kapital

Dionički kapital obuhvata uplaćene obične i prioritetne dionice i izražava se u KM po nominalnoj vrijednosti.

Rezerva za kreditne gubitke formirane iz dobiti

Rezerva za kreditne gubitke formirana iz dobiti predstavlja višak rezervacija za umanjeње vrijednosti izračunate u skladu s propisima Agencije u odnosu na rezervacije za umanjeње vrijednosti izračunate prema zahtjevima MSFI. Rezerva je objavljena direktno u kapitalu (kao rezerva koju nije moguće rasporediti) i do 2012. godine povećanje je bilo pokriveno prenosom iz zadržane dobiti, nakon odobrenja dioničara.

Prije 2012. godine, potreba za prenos iz zadržane dobiti u predviđene rezerve u sklopu kapitala (regulatorne rezerve za kreditne gubitke) je izračunata za cijeli kreditni portfolio na neto osnovi, pri čemu su se uzimala u obzir oba slučaja, slučaj gdje je primjena propisa Agencije rezultirala većim rezervacijama kao i slučaj gdje je primjena propisa Agencije rezultirala manjim rezervacijama u odnosu na MSFI rezerve. Međutim, od 2012. godine, banke su obavezne da izračunaju iznos regulatornih rezervi za kreditne gubitke, uzimajući u obzir samo slučajeve gdje primjena propisa Agencije rezultira većim rezervacijama. Retroaktivna primjena ove promjene u propisima Agencije nije potrebna.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(l) Kapital i rezerve (nastavak)

Rezerva za kreditne gubitke formirane iz dobiti (nastavak)

Na temelju Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom i klasifikaciju aktive banaka donesene od strane Agencije u februaru 2013. godine, višak regulatornih rezervi se neće prikazivati kao kretanje rezervi u okviru kapitala, već će isključivo biti korišten prilikom izračuna adekvatnosti kapitala. Samim tim, rezerve prikazane u finansijskim izvještajima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2012. godine su ostale nepromijenjene do 31. decembra 2018. godine.

Zadržana dobit

Zadržana dobit predstavlja akumuliranu neto dobit nakon raspodjele vlasnicima i ostalih transfera, kao transferi u rezerve za kreditne gubitke, kako je gore opisano.

Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti uključuje promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenog poreza.

Ostale rezerve

Ostale rezerve se većinom odnose na akumuliranu raspodjelu iz zadržane dobiti u skladu sa odlukom Skupštine dioničara.

Dividende

Dividende na obične dionice i prioritetne dionice priznaju se kao obaveza do isplate korisnicima u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Banke.

(m) Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, neiskorištene kreditne okvire i limite po kreditnim karticama. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju ako i kada iste postanu plative.

(n) Sredstva u ime i za račun trećih osoba

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun pravnih osoba i građana. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke te su stoga isključena iz njenog izvještaja o finansijskom položaju. Za pružene usluge Banka ostvaruje naknadu.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(o) Izvještavanje po segmentima

Poslovni segment predstavlja dio imovine i poslovnih aktivnosti u proizvodnji proizvoda ili pružanju usluga koje podliježu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima. Geografski segment generira proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podliježu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Banka je identifikovala tri glavna poslovna segmenta: građani, pravne osobe i ulaganja. Osnovne informacije po segmentima temelje se na internoj izvještajnoj strukturi poslovnih segmenata Banke. Geografska segmentacija nije objavljena obzirom da je poslovanje Banke koncentrisano na Bosnu i Hercegovinu.

Politike u primjeni do 1. januara 2018. godine

(p) Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha za obračunsko razdoblje na koje se odnose metodom efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjene buduće novčane tokove finansijske imovine ili obaveza kroz očekivano trajanje finansijskog instrumenta (ili ako je prikladno kraće razdoblje) do njegove knjigovodstvene vrijednosti. Pri kalkulaciji efektivne kamatne stope Banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove, ali ne i buduće kreditne gubitke.

Kalkulacija efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene transakcijske troškove, naknade i poene, koji su sastavni dio efektivne kamatne stope. Transakcijski troškovi uključuju sve inkrementalne troškove, koji nastaju direktno u vezi s izdavanjem ili sticanjem finansijske imovine ili finansijskih obaveza.

Prihodi i rashodi od kamata priznati u bilansu uspjeha uključuju kamatu na finansijsku imovinu i finansijske obaveze, koji se mjere po amortizovanom trošku izračunatom metodom efektivne kamatne stope.

(r) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koje su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili obaveze uključuju se u prihode i rashode od kamata.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, prikazani kao takvi, sastoje se uglavnom od naknada za kartično poslovanje, naknada za izdavanje garancija, akreditiva, domaća i međunarodna plaćanja i ostale usluge i priznaju se u bilansu uspjeha po izvršenju usluge.

(s) Prihod od dividendi

Prihod od dividendi priznaje se u bilansu uspjeha u trenutku nastanka prava za primitak dividende.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(u) Finansijski instrumenti

Priznavanje

Kredit i potraživanja, te ostale finansijske obaveze priznaju se u trenutku kada su dani ili primljeni (datum namirenja).

Banka priznaje finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju i finansijsku imovinu i obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha na datum trgovanja, odnosno na datum kada se Banka obavezala kupiti ili prodati instrumente.

Klasifikacija

Banka klasifikuje svoje finansijske instrumente u sljedeće kategorije: dati kredit i potraživanja, finansijska imovina raspoloživa za prodaju, finansijska imovina i finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze. Klasifikacija zavisi od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni. Uprava određuje klasifikaciju finansijskih instrumenata kod početnog priznavanja i preispituje tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

i) Dati kredit i potraživanja

Dati kredit i potraživanja su nederivativna finansijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Dati kredit i potraživanja nastaju kada Banka odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima te uključuju plasmane i date kredite drugim bankama, date kredite i potraživanja od klijenata i sredstva kod Centralne banke.

ii) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju obuhvata nederivativnu finansijsku imovinu koja se klasifikuje kao raspoloživa za prodaju ili koja nije klasifikovana u neku drugu kategoriju. Finansijska imovina klasifikovana kao raspoloživa za prodaju se namjerava držati na neodređeno vrijeme, ali može biti prodana kao odgovor na potrebe za likvidnošću ili promjenu u kamatnim stopama, promjenu u deviznim kursovima ili cijenama vlasničkih vrijednosnih papira. Imovina raspoloživa za prodaju uključuje vlasničke i dužničke vrijednosne papire.

iii) Finansijska imovina i obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska imovina i finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha imaju dvije podkategorije: finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja (uključujući derivative) i oni koje Uprava inicijalno rasporedi u ovu kategoriju. Finansijski instrument raspoređuje se u ovu kategoriju isključivo ukoliko je nastao ili stečen radi prodaje ili kupnje u kratkom roku, u svrhu kratkoročnog sticanja profita ili raspoređivanjem od strane rukovodstva u ovu kategoriju kod inicijalnog priznavanja.

Banka raspoređuje finansijsku imovinu i obaveze u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kada:

- se imovinom i obavezama upravlja, procjenjuje ih se i o njima interno izvještava po fer vrijednosti;
- klasifikacija uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala; ili
- imovina ili obaveze sadrže ugrađeni derivativ, koji znatno utiču na novčane tokove koji bi inače proizašli iz ugovora.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(u) Finansijski instrumenti (nastavak)

iii) Finansijska imovina i obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (nastavak)

Finansijska imovina i finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha uključuju derivativne finansijske instrumente klasifikovane kao finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja i vlasničke instrumente koje je Uprava rasporedila u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Uprava je rasporedila vlasničke instrumente po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, jer se priznavanjem eliminira ili značajno umanjuje računovodstvena neusklađenost vezana za plaćanja na osnovu dionica, koja bi u protivnom nastala.

iv) Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze čine sve finansijske obaveze koje nisu vrednovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i uključuju obaveze prema klijentima, obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama kao i subordinirani dug.

Početno i naknadno mjerenje

Kredit i potraživanja početno se priznaju po fer vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, kredit i potraživanja se vrednuju po amortizovnom trošku koristeći metodu efektivne kamate, umanjeni za eventualno umanjenje vrijednosti.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju se početno vrednuje po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci ili izdavanju finansijske imovine. Nakon inicijalnog vrednovanja sva finansijska imovina raspoloživa za prodaju iskazuje se po fer vrijednosti. Izuzetak su, vlasnički vrijednosni papiri koji nemaju cijenu na aktivnom tržištu odnosno čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti vrednuju se po trošku nabave uvećanom za transakcijske troškove, umanjenom za eventualna umanjenja vrijednosti.

Dobici i gubici koji nastaju iz promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju se priznaju direktno u ostalu sveobuhvatnu dobit, sve do prestanka priznavanja ili dok njezina vrijednost ne bude umanjena, kada se kumulativni iznos prethodno priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prenosi u bilans uspjeha. Kamata obračunata korištenjem metode efektivne kamate priznaje se u bilansu uspjeha.

Kursne razlike od vlasničkih instrumenata raspoloživih za prodaju predstavljaju dio fer vrijednosti ovih instrumenata i priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Dividende na vlasničke instrumente raspoložive za prodaju priznaju se u bilansu uspjeha u trenutku kada Banka ostvari pravo naplate.

Finansijska imovina i obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha priznaje se inicijalno po fer vrijednosti, dok se transakcijski troškovi priznaju odmah kao rashod u bilansu uspjeha. Naknadno mjerenje je također po fer vrijednosti. Dobici i gubici koji nastaju iz promjena fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha priznaju se u bilansu uspjeha.

Ostale finansijske obaveze se početno vrednuju po svojoj fer vrijednosti uključujući transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamate.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(u) Finansijski instrumenti (nastavak)

Prestanak priznavanja

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cijelosti ili djelimično) kada isteknu prava na primitke novčanih tokova od finansijskog instrumenta ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Navedeno se događa kada Banka prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, predana ili istekla.

Banka prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promijene, Banka će prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu s novim uslovima.

Mjerenje fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila za prodaju sredstava ili koja bi se platila za prijenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja na glavnom, ili ako je to nemoguće, na najpovoljnijem tržištu kojem Banka ima pristup na taj dan. Fer vrijednost obaveze izražava njen rizik neizvršavanja.

Kada je to moguće, Banka mjeri fer vrijednost instrumenta preko iskazane cijene na aktivnom tržištu za taj instrument. Tržište se smatra aktivnim ako se transakcije za sredstva ili obavezu odvijaju dovoljno često i u opsegu dovoljnom za davanje informacija o cijenama na redovnoj osnovi (Nivo 1 hijerarhije fer vrijednosti).

Ukoliko ne postoje iskazane cijene na aktivnom tržištu, Banka onda koristi tehnike procjene koji maksimiziraju korištenje relevantnih dostupnih ulaznih podataka (Nivo 2 i Nivo 3 hijerarhije fer vrijednosti) i minimiziraju korištenje nedostupnih ulaznih podataka. Odabrana tehnika procjene uključuje sve faktore koje bi učesnici na tržištu uzeli u obzir pri određivanju cijene transakcije.

Najbolji dokaz fer vrijednosti finansijskog instrumenta prilikom početnog priznavanja je uobičajeno cijena transakcije - fer vrijednost date ili primljene naknade. Ukoliko Banka odredi da se fer vrijednost prilikom početnog priznavanja razlikuje od cijene transakcije te da fer vrijednost nije potkrijepljena ni kotiranom cijenom na aktivnom tržištu za identičnu imovinu ili obavezu niti na osnovu tehnike procjene koja koristi samo dostupne tržišne podatke, onda se finansijski instrument inicijalno priznaje po fer vrijednosti prilagođenoj kako bi se odgodile razlike između fer vrijednosti prilikom početnog priznavanja i cijene transakcije. Naknadno se te razlike priznaju u dobit ili gubitak na odgovarajućoj bazi tokom vijeka instrumenta ali ne kasnije od momenta kada je procjena u potpunosti potkrijepljena dostupnim tržišnim podacima ili kada je transakcija zatvorena.

Ukoliko sredstva ili obaveze za koje se određuje fer vrijednost imaju ponuđenu cijenu i traženu cijenu, Banka mjeri sredstva i duge pozicije po ponuđenoj cijeni, a obaveze i kratke pozicije po traženoj cijeni.

Portfoliji finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji su izloženi tržišnom riziku i kreditnom riziku kojim upravlja Banka na bazi neto izloženosti bilo tržišnom ili kreditnom riziku se mjere na bazi cijene koja bi bila određena za prodaju neto duge pozicije (ili plaćena za prijenos neto kratke pozicije) za određenu izloženost riziku. Ove prilagodbe nivoa portfolia su dodijeljene individualnim sredstvima i obavezama na bazi relativnih prilagodbi rizika za svaki pojedinačni instrumenat u portfoliju.

Fer vrijednost sredstava po viđenju nije manja od iznosa koji se plaća po viđenju.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(u) Finansijski instrumenti (nastavak)

Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

Promptne valutne transakcije uvijek se smatraju instrumentima za čije cijene postoje zvanični eksterni izvori informacija. Uvjeti za termenske poslove nisu poznati i isti se tretiraju kao finansijski derivativi u skladu sa MRS 39.

Banka priznaje transfere između nivoa hijerarhije fer vrijednosti u izvještajnom periodu u kojem se desila promjena.

Identificiranje i mjerenje umanjena vrijednosti finansijske imovine

i) Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku

Banka na svaki datum izvještavanja provjerava postoje li objektivni dokazi za umanjenje vrijednosti pojedine finansijske imovine ili grupa finansijske imovine. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine priznaje se, ukoliko postoji objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti kao rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon početnog priznavanja imovine (događaj koji uzrokuje umanjenje vrijednosti) te navedeni događaj (ili događaji) koji uzrokuje umanjenje vrijednosti ima utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove od finansijske imovine ili grupe finansijske imovine, koji se može pouzdano procijeniti. Objektivni dokaz umanjena vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine uključuje značajne finansijske poteškoće dužnika, nepodmirenje ili kašnjenje u plaćanju kamata ili glavnice, vjerovatnost da će dužnik ući u stečajni postupak ili drugu finansijsku reorganizaciju i kad dostupni podaci ukazuju na mjerljivo smanjenje procijenjenih budućih novčanih tokova iz grupe finansijske imovine od njihovog početnog priznavanja, iako se smanjenje ne može identifikovati za pojedinačnu finansijsku imovinu unutar grupe.

Za finansijsku imovinu vrednovanu po amortizovanom trošku, Banka prvo provjerava da li postoji objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti pojedinačno, za finansijsku imovinu koja je pojedinačno značajna, ili grupno, za finansijsku imovinu koja nije pojedinačno značajna. Pojedinačno značajna finansijska imovina za koju nije prepoznato umanjenje vrijednosti uključuje se u osnovicu za provjeru umanjena vrijednosti na grupnoj osnovi. U svrhu grupne procjene grupnog umanjena vrijednosti, finansijska imovina grupira se na osnovi sličnih obilježja kreditnog rizika.

Ukoliko postoji objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti, gubitak od umanjena vrijednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući očekivane buduće kreditne gubitke koji još nisu nastupili) diskontovanih originalnom efektivnom kamatnom stopom te finansijske imovine važećom u trenutku umanjena vrijednosti imovine. Knjigovodstvena vrijednost imovine umanjuje se putem računa rezervacija za umanjenje vrijednosti, a iznos gubitka priznaje se u bilansu uspjeha.

Za individualno značajne kredite, iznos umanjena vrijednosti se određuje na osnovu održivosti poslovnog plana klijenta, njegove sposobnosti da unaprijedi učinkovitost ukoliko nastupe finansijske poteškoće, postojanje druge finansijske podrške i ostvariva vrijednost kolaterala kao i vrijeme očekivanog novčanog priliva.

Umanjenje vrijednosti se utvrđuje grupno za kreditne gubitke koji nisu individualno značajni ili za individualno značajne kredite gdje ne postoji objektivni dokaz individualnog umanjena vrijednosti. Za ocjenu grupnog umanjena vrijednosti Banka koristi statističke modele i historijske podatke o vjerovatnosti nastanka događaja koji uzrokuju umanjenje vrijednosti, vremenu potrebnom za oporavak te ukupnom iznosu nastalog gubitka, prilagođene za procjenu menadžmenta o tome jesu li tekući ekonomski i kreditni uslovi takvi da je vjerovatno da će stvarni gubici biti veći ili manji od onih izračunatih na osnovu historijskih podataka. Banka redovno preispituje stope gubitka te očekivane stope oporavka na svaki datum izvještavanja, kako bi osigurala što tačnije izvještavanje.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(u) Finansijski instrumenti (nastavak)

Identificiranje i mjerenje umanjenja vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

i) Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku (nastavak)

Ukoliko se u narednom razdoblju iznos gubitka od umanjenja vrijednosti smanji i to smanjenje se može objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon što je priznato umanjenje vrijednosti (kao što je poboljšanje kreditne sposobnosti dužnika), prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se otpušta kroz račun umanjenja vrijednosti. Iznos otpuštanja priznaje se u bilansu uspjeha.

Kada je kredit nenaplativ, otpisuje se na teret povezanog računa umanjenja vrijednosti. Takvi krediti otpisuju se nakon što su poduzete sve neophodne aktivnosti i utvrđen iznos gubitka. Naknadno naplaćeni otpisani iznosi priznaju se kao ukidanja gubitaka od umanjenja vrijednosti u bilansu uspjeha.

Banka također vrši preračun rezervacija u skladu sa relevantnim propisima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Agencija" ili "FBA"). U skladu s ovim propisima, relevantni plasmani klasifikuju se u odgovarajuće skupine, ovisno o danima kašnjenja, finansijskom položaju dužnika i instrumentima osiguranja, te rezervišu u skladu sa propisanim postocima rezervisanja. Opšta rezervacija se u skladu sa ovim propisima također obračunava po stopi od 2% na sve izloženosti koje nisu posebno umanjene.

Rezervisanja izračunata na način opisan u prethodnom paragrafu („FBA rezerve“) nisu priznata u ovim finansijskim izvještajima Banke. Ukoliko je umanjenje vrijednosti za potencijalne gubitke izračunato u skladu s propisima Agencije veće od umanjenja vrijednosti izračunatog u skladu sa zahtjevima MSFI-a, navedena razlika prikazuje se kao regulatorna rezerva za kreditne gubitke.

ii) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Banka na svaki datum izvještavanja provjerava postoji li objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti pojedine finansijske imovine ili grupe finansijske imovine. U slučaju vlasničkih ulaganja klasifikovanih kao raspoloživi za prodaju, značajno ili produženo smanjenje fer vrijednosti ulaganja ispod troška sticanja uzima se u obzir kod utvrđivanja da li je vrijednost imovine umanjena.

Ukoliko postoji takav dokaz za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju, kumulativni gubitak, utvrđen kao razlika između troška sticanja i tekuće fer vrijednosti, umanjen za gubitak od umanjenja vrijednosti po toj finansijskoj imovini prethodno priznat u bilansu uspjeha, prenosi se iz ostale sveobuhvatne dobiti i priznaje u bilansu uspjeha.

Ukoliko, u narednom razdoblju, fer vrijednost dužničkih instrumenata klasifikovanih kao raspoloživi za prodaju poraste i porast je objektivno vezan za događaj nastao nakon što je bio priznat gubitak od umanjenja vrijednosti u bilansu uspjeha, gubitak od umanjenja vrijednosti ukida se u korist bilansa uspjeha. Međutim, bilo kakvo naknadno povećanje fer vrijednosti vlasničkih instrumenata raspoloživih za prodaju, čija je vrijednost prethodno umanjena, priznaje se direktno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

iii) Finansijska imovina koja se vodi po trošku

Finansijska imovina koja se vodi po trošku obuhvaća vlasničke vrijednosne papire klasifikovane kao raspoložive za prodaju za koje ne postoji pouzdana fer vrijednost. Banka na svaki datum izvještavanja procjenjuje postoji li objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti pojedine finansijske imovine ili grupe finansijske imovine.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(u) Finansijski instrumenti (nastavak)

Identificiranje i mjerenje umanjenja vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

iii) Finansijska imovina koja se vodi po trošku (nastavak)

Gubitak od umanjenja vrijednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova diskontovanih trenutnom tržišnom kamatnom stopom za sličnu finansijsku imovinu. Gubici od umanjenja vrijednosti po ovim instrumentima, priznati u bilansu uspjeha, ne ukidaju se naknadno kroz bilans uspjeha.

Specifični finansijski instrumenti

i) Derivativni finansijski instrumenti

Banka koristi derivativne finansijske instrumente kako bi se na optimalan način zaštitila od izloženosti valutnom i riziku koji proizlazi iz poslovnih, finansijskih i ulagačkih aktivnosti. Banka ne drži niti izdaje derivativne finansijske instrumente u špekulativne svrhe. Svi derivativi su klasifikovani kao finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Računovodstvo zaštite od rizika se ne primjenjuje.

Derivativni finansijski instrumenti koji uključuju termenske ugovore u stranoj valuti, inicijalno se priznaju u izvještaju o finansijskom položaju i naknadno mjere po fer vrijednosti. Fer vrijednosti se utvrđuju na temelju modela koji koriste diskontovane novčane tokove.

Svi derivativi klasifikuju se kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ukoliko je njihova fer vrijednost pozitivna, odnosno kao finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako je njihova fer vrijednost negativna.

ii) Gotovina i ekvivalenti gotovine

Gotovina i ekvivalenti gotovine, za potrebe izvještaja o novčanom toku, uključuju novac u blagajni, žiro račun kod Centralne banke i tekuće račune kod drugih banaka.

Gotovina i ekvivalenti gotovine isključuju obaveznu minimalnu rezervu kod Centralne banke, budući da sredstva obavezne rezerve nisu na raspolaganju Banci u njenom svakodnevnom poslovanju. Obavezna minimalna rezerva kod Centralne banke je iznos koji su obavezne izdvajati sve poslovne banke koje imaju dozvolu za rad u Bosni i Hercegovini.

iii) Plasmani bankama i obavezna rezerva kod Centralne banke

Plasmani bankama i obavezna rezerva kod Centralne banke klasifikovani su kao dati krediti i potraživanja i vrednuju se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

iv) Dati krediti i potraživanja

Dati krediti i potraživanja iskazuju se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti kako bi se prikazali procijenjeni nadoknadivi iznosi. za račun pravnih osoba i građana.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(u) Finansijski instrumenti (nastavak)

Specifični finansijski instrumenti (nastavak)

v) Vlasnički vrijednosni papiri

Vlasnički vrijednosni papiri klasifikovani su kao imovina raspoloživa za prodaju i vrednuju se po fer vrijednosti, osim ukoliko ne postoji pouzdana mjera fer vrijednosti, kada se oni vrednuju po trošku sticanja, umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

vi) Dužnički vrijednosni papiri

Dužnički vrijednosni papiri su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju i vrednovani po fer vrijednosti.

vii) Uzeti kamatonosni krediti i subordinirani dug

Uzeti krediti na koje se plaća kamata i subordinirani dug klasifikuju se kao ostale finansijske obaveze i inicijalno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za pripadajuće transakcijske troškove. Naknadno vrednovanje provodi se po amortizovanom trošku i svaka razlika između primitaka (umanjenih za transakcijske troškove) i iznosa koji se plaća po dospelju priznaje se u bilansu uspjeha tokom perioda trajanja uzetog kredita metodom efektivne kamatne stope.

viii) Tekući računi i depoziti banaka i komitenata

Tekući računi i depoziti klasifikovani su kao ostale obaveze i početno se vrednuju po fer vrijednosti umanjenoj za transakcijske troškove, a naknadno se iskazuju po njihovom amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

Politike u primjeni od 1.januara 2018.godine

(v) Prihod i rashod od kamata

Prihod od kamata

Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, osim:

(a) finansijska imovina POCI-a, za koju se primjenjena originalna efektivna kamatna stopa prilagođena na amortizovani trošak finansijskog sredstva.

(b) Finansijska imovina koja nije „POCI“, ali je kasnije postala sredstvo nekvalitetno djelimično ili u potpunosti nekvalitetno („faza 3“), za koju se prihodi od kamata izračunavaju primjenom efektivne kamatne stope na njen amortizovani trošak (tj. neto od očekivanog rezervisanja za kreditne gubitke).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(w) Prihod i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koje su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili obaveze uključuju se u prihode i rashode od kamata.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, prikazani kao takvi, sastoje se uglavnom od naknada za kartično poslovanje, naknada za izdavanje garancija, akreditiva, domaća i međunarodna plaćanja i ostale usluge i priznaju se u bilansu uspjeha po izvršenju usluge.

Prihod od naknada i provizija proistekli iz ugovora sa klijentima mjere se na temelju naknade utvrđene u ugovoru sa klijentima. Banka priznaje prihod kad prenosi uslugu na klijenta.

Tabela u nastavku prikazuje prirodu i vrijeme ispunjavanja obaveza prema kupcima, uključujući značajne uvjete plaćanja i povezane politike priznavanja prihoda.

Vrsta usluge	Priroda i vrijeme ispunjavanja obaveza, uključujući značajne uvjete plaćanja	Priznavanje prihoda u skladu sa MSFI 15 (od 1.1.2018)
Bankarske usluge u poslovanju sa stanovništvom i pravnim osobama	Banka pruža bankovne usluge klijentima u poslovima sa stanovništvom i pravnim licima, uključujući upravljanje računima, prekoračenjima, transakcijama sa stranim valutama, kreditnim karticama i uslugama.	Prihod od naknada po računima i uslugama se priznaje tokom vremena kad se usluga pruža.
	Naknade na konstantnoj osnovi za upravljanje računima se obračunavaju na mjesečnoj osnovi. Banka utvrđuje tarife posebno za poslovanje sa stanovništvom i pravnim licima na godišnjoj osnovi.	Prihod od transakcija se priznaje u trenutku nastanka transakcije.
	Naknade koje se zasnivaju na transakcijama, transakcijama sa stranim valutama i prekoračenjima se naplaćuju od klijenta u trenutku nastanka transakcije.	
	Usluge se naplaćuju na mjesečnoj osnovi na bazi utvrđenih naknada koje se revidiraju godišnje od strane Banke.	

Ugovor sa klijetom koji rezultira priznavanjem finansijskog instrumenta u finansijskim izvještajima Banke može dijelom biti dio MSFI 9, a dijelom u djelokrugu MSFI 15. Ako je to slučaj, Banka prvo primjenjuje MSFI 9 da odvoji mjerenje dijela ugovora koji je pod uticajem MSFI 9, a onda na ostatak primjenjuje MSFI 15.

(x) Neto prihod od ostalih finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Neto prihod od ostalih finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha odnosi se na derivative koji nisu namjenjeni trgovanju i koji se drže radi upravljanja rizicima koji nisu dio kvalificirajućih odnosa zaštite, finansijsku imovinu i obaveze mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, i od 1. januara 2018. godine, imovinu koja nije namjenjena trgovanju a mjeri se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Nabrojano uključuje promjene u fer vrijednosti, kamate, dividende i kursne razlike.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(y) Prihod od dividendi

Od 1. januara 2018. godine dividende na vrijednosnice koje se mjere kroz sveobuhvatnu dobit, a koje predstavljaju povrat troška ulaganja, prezentiraju se kroz sveobuhvatna dobit.

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze

1. Inicijalno priznavanje i mjerenje

Inicijalno banka priznaje kredite i potraživanja, depozite, izdane dužničke vrijednosnice i subordinirane obaveze na datum njihovog nastanka. Svi drugi finansijski instrumenti (uključujući regularne kupovine i prodaje finansijske imovine) priznaju se na datum trgovine, odnosno kada banka postane jedna od ugovornih strana.

Finansijska sredstva i obaveze se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj, izuzev imovine koja se mjeri po FVTPL, za transakcijske troškove koji se mogu direktno pripisati stjecanju ili izdavanju.

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje

Finansijska imovina

Od 1. januara 2018. godine Banka primjenjuje MSFI 9 i klasifikuje finansijsku imovinu prema sljedećim kategorijama:

- Finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku
- Finansijska imovina mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Zahtjevi klasifikacije i za dužničke i vlasničke instrumente navedeni su ispod:

Dužnički instrumenti

Dužnički instrumenti su oni instrumenti koji zadovoljavaju definiciju finansijske obaveze kao što su krediti, obveznice i potraživanja.

Klasifikacija i naknadno mjerenje zavisi od:

- (i) Namjene upravljanja finansijskom imovinom (poslovni model)
- (ii) Ugovorenih karakteristika novčanih tokova ("isključivo plaćanje glavnice i kamate", engl. Solely Payments of Principal and Interest, dalje SPPI test ili SPPI)

Bazirano na ovim faktorima, Banka klasifikuje svoju finansijsku imovinu u zavisnosti od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

- **Finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku**

Imovina koja se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova koji predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate (SPPI), i koja nije određena kao po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se mjeri po amortiziranom trošku. Nakon početnog priznavanja, knjigovodstvena vrijednost ove imovine je prilagođena za očekivane kreditne gubitke priznate i mjerene kao što je opisano u Zabilješci 3(w)(6). Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope i uključen je u poziciju "Prihod od kamata".

Dati krediti i potraživanja su nederivativna finansijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Dati krediti i potraživanja nastaju kada Banka odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima, te uključuju plasmane i date kredite bankama, date kredite i potraživanja od klijenata i sredstva kod Centralne banke.

- **Finansijska imovina mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit**

Finansijska imovina koja se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i radi prodaje imovine, novčanih tokova gdje novčani tokovi imovine predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate, i koja nije određena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD).

Promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju se priznaju direktno u ostalu sveobuhvatnu dobit, izuzev priznavanja dobitaka ili gubitaka umanjnja vrijednosti, prihoda od kamata i prihoda i rashoda od kursnih razlika koji se priznaju kroz bilansu uspjeha.

Prilikom prestanka priznavanja finansijske imovine, kumulativni dobiti ili gubici prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasificiraju u bilans uspjeha u "Neto prihodi od trgovanja". Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope i iskazuje se na poziciji "Prihod od kamata".

- **Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha**

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ima dvije podkategorije: finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja (uključujući derivative) i oni koje Uprava inicijalno rasporedi u ovu kategoriju. Finansijski instrument raspoređuje se u ovu kategoriju isključivo ukoliko je nastao ili stečen radi prodaje ili kupnje u kratkom roku, u svrhu kratkoročnog sticanja profita ili raspoređivanjem od strane rukovodstva u ovu kategoriju kod inicijalnog priznavanja.

Banka raspoređuje finansijsku imovinu u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kada:

- se imovinom upravlja, procjenjuje se i o njima interno izvještava po fer vrijednosti;
- klasifikacija uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala; ili
- imovina sadrži ugrađeni derivativ, koji znatno utiču na novčane tokove koji bi inače proizašli iz ugovora.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha obuhvata derivativne finansijske instrumente klasificirane kao finansijski instrumenti za trgovinu i vlasničke instrumente koje je menadžment rasporedio kao imovinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Namjena upravljanja finansijskom imovinom (Poslovni model)

Poslovni model označava način na koji Banka upravljanja imovinom radi generisanja novčanih tokova. Poslovni modeli Banke su:

- Poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova – objedinjava svu finansijsku imovinu koja se drži radi naplate ugovorenih novčanih tokova tokom vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Poslovni model radi naplate prolazi SPPI test, a u taj model alocirana je sljedeća finansijska imovina:
 - depoziti kod banaka,
 - kreditni plasmani,
 - ostala potraživanja.

Kreditni rizik je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

- Poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine – objedinjava finansijsku imovinu koja se drži s ciljem prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine.

U poslovni model radi naplate i prodaje alocirana je sljedeća finansijska imovina:

- dužnički vrijednosni papiri (prolazi SPPI test),
- vlasnički vrijednosni papiri (ne prolaze SPPI test),

Rizik likvidnosti je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

- Poslovni model unutar kojeg se finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (ne prolazi SPPI test) – objedinjuje svu finansijsku imovinu koja se ne drži u okviru prethodno navedena dva poslovna modela. Finansijskom imovinom u ovom poslovnom modelu upravlja se s ciljem ostvarenja novčanih tokova prodajom imovine i ostvarenjem kratkoročnog profita.

Ugovorene karakteristike novčanih tokova (SPPI)

Test obilježja ugovorenih novčanih tokova s aspekta plaćanja samo glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice (SPPI test) jedan je od kriterija za klasifikaciju finansijske imovine u pojedinu kategoriju mjerenja. SPPI test se provodi s ciljem utvrđivanja da li kamata na nepodmirenu glavicu odražava naknadu za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik i druge osnovne rizike posudbe, troškove kreditiranja i profitnu maržu.

SPPI test se provodi:

- za svaku finansijsku imovinu, alociranu u poslovni model čiji je cilj držanje finansijske imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova i poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine, a na datum njenog inicijalnog priznavanja,

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Ugovorene karakteristike novčanih tokova (SPPI) (nastavak)

- za svaku finansijsku imovinu u slučajevima u kojima je izvorna imovina značajno modificirana i zbog toga ponovno priznata kao nova imovina,
- kod uvođenja novih modela i/ili programa kreditiranja kako bi se unaprijed utvrdila prihvatljivost razmatranih uslova kreditiranja u odnosu na potrebu kasnijeg praćenja vrijednosti eventualne finansijske imovine koja bi proizašla iz istih.

• **Vlasnički instrumenti**

Vlasnički instrumenti su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca; odnosno to su instrumenti koji ne sadrže ugovornu obavezu plaćanja, te dokaze o preostalom učešću u neto imovini izdavaoca. Primjer kapitalnih ulaganja podrazumijeva osnovne obične dionice.

Banka naknadno mjeri sva kapitalna ulaganja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, osim u slučaju kada je Uprava Banke izabrala, po inicijalnom priznavanju da neopozivo odredi kapitalno ulaganje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Politika Banke je da odredi kapitalna ulaganja kao FVOSD kada se ta ulaganja drže za druge namjene, a ne za generisanje povrata na investicije. Kada se koristi ovaj izbor, dobiti i gubici po osnovu fer vrijednosti priznaju se u OSD i naknadno se ne reklasifikuju u bilans uspjeha, uključujući i otuđenja. Gubici od umanjenja vrijednosti (i ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti) se ne izvještavaju odvojeno od drugih promjena u fer vrijednosti. Dividende, kada predstavljaju povrat na takve investicije, i dalje se priznaju u dobiti ili gubitku kao ostali prihod kada se utvrdi pravo Banke na primanje plaćanja.

Dobici i gubici na kapitalne investicije po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha su uključeni u "Neto prihod od trgovanja" u bilansu uspjeha.

• **Finansijske obaveze**

Banka klasifikuje svoje finansijske obaveze, različito od finansijskih garancija i kreditnih obaveza, mjerenjem po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

3. Prestanak priznavanja

Finansijska imovina

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu kada ugovorna prava priliva novčanih tokova isteknu, ili ako prenosi prava na primanje ugovornih novčanih tokova transakcijom u kojoj se prenose svi rizici i koristi od vlasništva nad finansijskom imovinom ili kad Banka ne prenosi i ne zadržava rizike i koristi iz vlasništva imovinom, te ne zadržava kontrolu nad finansijskom imovinom.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

3. Prestanak priznavanja (nastavak)

Finansijska imovina (nastavak)

Prilikom prestanka priznavanja finansijske imovine razliku između knjigovodstvene vrijednosti (ili knjigovodstvenog iznosa raspoređenog na dio imovine koja se prestaje priznavati) i sume (i) primljene naknade (uključujući svako novo sredstvo umanjeno za svaku novu obavezu) i (ii) kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat kroz sveobuhvatnu dobit priznaje se u bilanci usjeha.

Od 1. januara 2018. godine svaki kumulativni dobitak ili gubitak priznat kroz sveobuhvatnu dobit za vlasničke vrijednosne papire označene kao FVOSD ne priznaju se u bilanci uspjeha kod prestanka priznavanjatakvih vrijednosnih papira. Svaki udio u prenesenoj finansijskom imovini koja ispunjava uvjete za prestanak priznavanja, a koja je kreirana ili zarađena od strane Banke, se priznaje na posebnim pozicijama aktive ili obaveza.

Finansijske obaveze

Banka prestaje priznavati finansijsku obavezu kad su njezine ugovorne obaveze ispunjene, otkazane ili istekle.

4. Modifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina

Ako su uslovi finansijske imovine izmijenjeni, tada Banka procijenjuje da li je novčani tok modificirane imovine bitno izmjenjen.

Ako su novčani tokovi suštinski različiti, onda su ugovorna prava na novčane tokove izvornog finansijskog sredstva istekla. U tom slučaju, izvorno finansijsko sredstvo se prestaje priznavati i novo finansijsko sredstvo se priznaje po fer vrijednosti plus troškovi transakcije. Naknade primljene kao dio ove modifikacije se obračunavaju kako slijedi:

- Naknade koje se uzimaju u obzir prilikom određivanja fer vrijednosti nove imovine i naknade koje trošak transakcije su uključene u početno vrednovanje imovine; i
- Ostale naknade su uključene u račun o dobiti i gubitku kao dobit ili gubitak od prestanka priznavanja.

Ako su novčani tokovi modificirani kada je dužnik u finansijskim poteškoćama, cilj modifikacije je najčešće da maksimizira ponovno sticanje izvornih ugovornih prava prije nego da stvara novo sredstvo pod drugačijim uvjetima. Ukoliko banka planira da modificira finansijsko sredstvo na način da to rezultira u praštanju novčanih tokova, onda prvo razmatra da li bi dio sredstva bio otpisan prije modifikacije (pogledati politike otpisa ispod). Ovaj pristup utiče na rezultat kvantitativne evaluacije i znači da kriterij prestanka priznavanja nije postignut u takvim slučajevima.

Ukoliko modifikacija finansijskog sredstva mjerena po trošku amortizacije ili FVOSD nije rezultirala prestankom priznavanja finansijskog sredstva, onda Banka prvo iznova računa bruto knjigovodstvenu vrijednost sredstva koristeći izvornu efektivnu kamatnu stopu i priznaje usaglašavanje kao modificiranu dobit ili gubitak u bilanci uspjeha. Kod finansijske imovine sa promjenjivom stopom, izvorna efektivna kamatna stopa korištena u izračunu modificirane dobiti ili gubitka, usaglašena je tako da odražava trenutne uslove tržišta u trenutku modifikacije. Svaki trošak ili naknada koja nastane ili bude naplaćena kao dio modifikacije, usaglašava bruto knjigovodstvenu vrijednost modificiranog finansijskog sredstva i amortizuje se tokom preostalog vijeka modificiranog finansijskog sredstva.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

4. Modifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Finansijska imovina (nastavak)

Ukoliko se modifikacija odvija zbog finansijskih poteškoća dužnika, dobit ili gubitak se prikazuje zajedno sa gubitkom od umanjenja. U ostalim slučajevima, prikazuje se kao prihod od kamata izračunat korisćenjem metode efektivne kamatne stope.

Na dan 31.12.2018. Banka nema finansijska sredstva mjerena po trošku amorstizacije niti FVOSD a koji su bili modificirani i čija modifikacija nije rezultirala u prestanku priznavanja. Sve prijašnje modifikacije rezultirale su u prestanku priznavanja izvornog finansijskog sredsta i priznavanju novih finansijskih sredstava.

Finansijske obaveze

Banka prestaje priznavati finansijsku obavezu kada su uslovi promijenjeni i kada su novčani tokovi modificirane obaveze suštinski drugačiji. U tom slučaju, nova finansijska obaveza bazirana na modificiranim uvjetima se priznaje po fer vrijednosti. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti i finansijske obaveze se prestaje priznavati i priznaje se plaćena naknada u bilansu uspjeha. Plaćena naknada uključuje prenesenu nefinansijsku imovinu, ukoliko je ima, preuzimanje obaveza uključujući novu modificiranu finansijsku obavezu.

Ukoliko modifikacija finansijske obaveze nije obračunata kao prestanak priznavanja, onda se trošak amortizacije te obaveze ponovo računa diskontovanjem modificiranog novčanog toka po izvornim efektivnim kamatnim stopama i rezultira priznavanjem u bilansu uspjeha kao dobitak ili gubitak. Kod finansijskih obavaza sa promjenjivom stopom, izvorna kamatna stopa korištena za izračun modifikacije dobiti ili gubitka usklađuje se tako da reflektuje trenutne tržišne uvjete u vrijeme modifikacije. Troškovi i naknade koji nastaju priznaju se kao usaglašavanje knjigovodstvene vrijednosti obaveze ili amortizovane vrijednosti tokom prestalog vijeka modificiranone finansijske obaveze kroz ponovno računanje efektivne kamatne stope na instrument.

5. Prebijanje

Finansijska imovina i obaveze se prebijaju i neto iznos se prikazuje u finansijskom izvještaju, kada, i samo kada Banka ima zakonsko pravo da vrši prebijanje i ima namjeru podmiriti je na neto osnovi ili realizirati imovinu i istovremeno podmiriti obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju na neto osnovi samo kada je dozvoljeno u skladu sa MSFI, ili za dobitke i gubitke koji proizilaze iz sličnih transakcija, kao u poslovima trgovine.

6. Umanjenje vrijednosti

MSFI 9 ističe model „tri faze“ u vezi umanjenja vrijednosti finansijske imovine zasnovano na promjenama kreditnog kvaliteta od inicijalnog priznavanja finansijske imovine.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine priznaje se po modelu očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) za imovinu koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku i imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (osim vlasničkih instrumenata).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

6. Umanjenje vrijednosti (nastavak)

MSFI 9 zahtijeva da se procjene očekivani gubici na nivou gubitaka koji se očekuju u narednih 12 mjeseci (faza 1) od početnog unosa finansijskog instrumenta. Vremenski period za izračun očekivanog gubitka postaje čitav preostali vijek trajanja sredstva koje je predmet procjene, gdje je kreditni kvalitet finansijskog instrumenta doživio "značajno" pogoršanje u odnosu na početno mjerenje (faza 2) ili u slučaju da je sredstvo djelimično ili u potpunosti nekvalitetno (faza 3). Preciznije, uvođenje novih odredbi umanjjenja vrijednosti uključuje:

- raspodjelu kvalitetne finansijske imovine na raznim nivoima kreditnog rizika ("staging"), koja odgovara ispravnima vrijednosti zasnovanim na očekivanim gubicima tokom narednih 12 mjeseci (takozvana "faza 1") ili vijeku trajanja za cijelo preostalo trajanje instrumenta (takozvana "faza 2"), kod postojanja značajnog porasta kreditnog rizika;
- raspodjelu djelimično ili u potpunosti nekvalitetne finansijske imovine u tzv. "fazu 3", uvijek uz ispravke vrijednosti zasnovane na očekivanim gubicima tokom cijelog trajanja instrumenta;
- uključivanje očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) u izračun, kao i očekivane buduće promjene makroekonomskog scenarija.

Naredna tabela sumira zahtjeve za umanjjenje vrijednosti prema MSFI 9:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Pogoršanje kreditnog rizika	Inicijalno priznavanje (loši krediti na početku uključeni u fazu 3).	Kreditni rizik se značajno povećao u odnosu na početak i ne smatra se „niskim“.	Kreditni rizik se povećao do tačke gdje se smatra da je vrijednost instrumenta umanjena.
Priznavanje rezervisanja u bilansu stanja po MSFI 9	12-mjesečni očekivani kreditni gubitak	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja instrumenta	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja (kakav je bio po MRS 39 ali povećan za dodatak)
Trenutna klasifikacija	Kvalitetna aktiva	Kvalitetna aktiva	Nekvalitetna aktiva
Trenutno rezervisanje	Nastali gubitak	Nastali gubitak	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja instrumenta

Mjerenje ECL-a

Očekivani kreditni gubici se mjere kako slijedi:

- *finansijska imovina koja nije nekvalitetna djelimično ili u potpunosti nekvalitetna na datum izvještavanja: kao sadašnja vrijednosti nedostajuće gotovine (tj. razlika između novčanih tokova nastalih prema subjektu u skladu sa ugovorom i novčanog toka koji banka očekuje da primi);*

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

6. Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Mjerenje ECL-a (nastavak)

- *finansijska imovina koja je nekvalitetna djelimično ili u potpunosti nekvalitetna na datum izvještavanja*: kao razlika između bruto knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova;
- *neiskorištene kreditne obaveze*: kao sadašnja vrijednost razlike između ugovorenog novčanog toka nastalog prema Banci ukoliko je obaveza neiskorištena i novčanog toka koji Banka očekuje da primi; i
- *ugovori o finansijskim garancijama*: očekivane uplate za podmirenje imaoca garancije manje iznos koji Banka očekuje da će nadoknaditi.

Prezentacija rezervisanja za ECL u izvještaju o finansijskom položaju

Rezervisanja za gubitke od ECL se prezentuju u izvještaju o finansijskom položaju kako slijedi:

- finansijska imovina izmjerena po trošku amortizacije: kao odbitna stavka od bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine;
- kreditne obaveze i ugovori o finansijskim garancijama: generalno kao rezervisanje
- gdje finansijski instrument uključuje i iskorištenu i neiskorištenu komponentu, i Banka ne može identificirati ECL na iskorištenoj i neiskorištenoj kreditnoj obavezi: Banka prezentuje kombinovanu rezervaciju za gubitke za obje komponente. Kombinovani iznos se prezentira kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti iskorištene komponente. Svaki višak preko knjigovodstvene vrijednosti iskorištene komponente se prezentira kao rezervisanje; i
- instrumenti zaduženja mjereni po FVOSD: rezervisanje gubitka se ne priznaje u izvještaju o finansijskom položaju jer je knjigovodstvena vrijednost te imovine i njihova fer vrijednost. Kakogod, rezervisanje za gubitke se priznaje po fer vrijednosti reserve.

Pogledati i Bilješku 5.1.3.

Otpis

Kredit i dužnički vrijednosni papiri se otpisuju (djelom ili u potpunosti) gdje ne postoji razumno očekivanje povrata finansijske imovine djelom ili u potpunosti. Ovo je uglavnom slučaj kada Banka odredi da dužnik nema imovinu, izvore ili prihode koji mogu generirati dovoljne novčane tokove da otplate iznos koji je predmet otpisa. Ovo ocjenjivanje se vrši na nivou pojedinačnog sredstva.

Ponovno sticanje prethodno otpisanih iznosa uključuje se u "gubici od umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata" u bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Finansijska sredstva koja su otpisana i dalje mogu da budu predmet ponovog sticanja da bi bila u skladu sa procerudama Banke.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

6. Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Otpis (nastavak)

Banka otpisuje dug ili investiciju u jemstvo duga, dijelom ili u potpunosti, i svaku povezanu isplatu za gubitak od umanjnja vrijednosti kada je kreditni odbor Banke utvrdio da nisu postojale realne mogućnosti ponovnog sticanja.

7. Određivanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Finansijska imovina

Kod početnog priznavanja, Banka označava određenu finansijsku imovinu kroz FV kroz bilans uspjeha jer tako eliminiše ili značajno reducira računovodstveno neslaganje koje bi u suprotnom nastalo.

Do 1.1.2018. Banka također označava određenu finansijsku imovinu kroz FV kroz bilans uspjeha jer se imovinom upravlja, evaluira i izvještava interno po principu fer vrijednosti.

Finansijske obaveze

Banka označava određene finansijske obaveze kroz FV kroz bilans uspjeha u jednom od ova dva slučaja:

- Obavezama se upravlja, evaluira i izvještava interno po principu fer vrijednosti; ili
- To eliminiše ili značajno reducira računovodstveno neslaganje koje bi u suprotnom nastalo.

Bilješka 22 iskazuje iznos svake klase finansijske imovine i finansijskih obaveza koje su označene kroz FV kroz bilans uspjeha. Opis osnove svake oznake iskazan je u Bilješci za odgovarajuću klasu imovine ili obaveze.

(aa) Krediti i potraživanja od clijenata

“Kredit i potraživanja” u Izvještaju o finansijskom položaju uključuju:

- kredite i potraživanja koja se mjere po amortiziranom trošku (pogledaj Notu 23), inicijalno se mjere po fer vrijednosti uvećanoj za početne troškove, a naknadno po amortiziranom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope.

(ab) Investicione vrijednosnice

“Investicione vrijednosnice” u Izvještaju o finansijskom položaju uključuju:

- dužničke vrijednosnice mjerene po FVOSD; i
- vlasničke vrijednosnice mjerene po FVOSD.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(ab) Investicione vrijednosnice (nastavak)

Za dužničke vrijednosnice mjerene po FVOSD, gubici i dobiti se priznaju kroz OSD, izuzev za slijedeće, koje se priznaje kroz bilansu uspjeha na način kao i aktiva mjerena po amortiziranom trošku:

- kamatni prihod korištenjem efektivne kamatne stope
- očekivani kreditni gubici i njihova otpuštanja; i
- gubici i dobiti iz poslovanja sa stranim valutama.

Kad se dužnički vrijednosni papiri po FVOSD prestanu priznavati, kumulativna dobit ili gubitak prethodno priznata kroz kapital se reklasifikuju iz kapitala u bilansu uspjeha.

Banka odlučuje priznavati kroz sveobuhvatnu dobit promjene određenih ulaganja u vrijednosne papire koji se ne drže radi trgovanja. Izbor se vrši na bazi svakog pojedinačnog instrumenta pri početnom priznavanju i neopoziv je.

Gubici i dobiti vlasničkih instrumenata se nikad ne reklasifikuju kroz bilansu uspjeha i umanjenje se ne priznaje kroz bilansu uspjeha. Dividenda se priznaje kroz bilansu uspjeha izuzev ako jasno ne predstavlja povrat dijela troška investiranja, u kom se slučaju priznaje kroz OSD. Kumulirani dobiti i gubici priznati kroz OSD se transferišu u zadržanu dobit kroz zarade od otuđenja.

(ac) Finansijske garancije i obaveze po kreditne obaveze

“Finansijske garancije” su ugovori koji zahtijevaju od banke da izvrši specifična plaćanja kao nadoknadu vlasnicima uslijed gubitka koji proizilazi iz neizvršenja obaveza dužnika kada ugovorni uvjeti nastanu. “Kreditne obaveze” su obaveze banke da plasiraju kredit pod unaprijed ugovorenim uvjetima.

Izdane finansijske garancije i kreditne obaveze za plasiranje kredita po nižoj kamatnoj stopi od tržišne se početno mjere po fer vrijednosti. Naknadno, mjere se kako slijedi:

- od 1.januara 2018.godine: kao veća vrijednost između umanjenja vrijednosti u skladu sa MSFI9 (pogledati Bilješku 3(w)(6) i iznosa kod početnog priznavanja, kada je primjenjivo, kumulativnog iznosa prihoda priznatog u skladu sa principima MSFI 15; i
- prije 1.januara 2018.godine: kao veća vrijednost između iznosa kod početnog priznavanja garancije ili kreditne obaveze i sadašnje vrijednosti očekivanih plaćanja za izmirenje obaveze kada ugovorne odredbe postanu upitne da će se izvršiti.

Banka nije izdavala kreditne obaveze mjerene po FVOSD.

Za ostale kreditne obaveze:

- od 1.januara 2018.godine banka priznaje umanjenja vrijednosti
- prije 1.januara 2018.godine banka je priznavala rezervacije u skladu sa MRS 37 ako se smatra da ugovor isto zahtijeva.

Obaveze koje proisteknu iz finansijskih garancija i kreditne obaveze su uključene unutar rezervacija.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(ad) Novi standardi i tumačenja

Određeni broj novih standarda i tumačenja je u primjeni od 1.januara 2019 i ranije i njihova ranija primjena je dozvoljena, međutim, Banka nije izvršila ranije usvajanje za pripremu ovih finansijskih izvještaja.

Od ovih standarda koji još nisu u primjeni, za MSFI 16 se očekuje da ima značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke u trenutku početnog priznavanja.

A. MSFI 16 Najmovi

Banka je u obavezi da usvoji MSFI 16 od 1.januara 2019.godine. Banka je procijenila uticaj inicijalnog priznavanja MSFI 16 na finansijske izvještaje kako je opisano u nastavku.

MSFI 16 propisuje na pojedinačnoj osnovi, računovodstveni model i na strani zakupoprimca. Zakupoprimac priznaje pravo korištanje sredstva na strani aktive i obavezu iz lizinga koja predstavlja njegovu obavezu za plaćanjima lizinga. Postoje određena isključenja koja se odnose na kratkoročne ugovore i zakupe male vrijednosti. Računovodstvo zakupodavca ostaje kao i do sada – to jest zakupodavac i dalje klasifikuje ovu imovinu kao operativni lizing.

MSFI 16 mijenja dosadašnja tumačenja lizinga, uključujući MRS 17 *Najmovi*, IFRIC 4 *Utvrđivanje da li sporazum sadrži najam*, SIC-15 *Poslovni najmovi – poticaji* and SIC-27 *Promjena sadržaja transakcija uključujući pravni oblik najma*.

(i) Najmovi u kojima je banka najmoprimac

Banka je završila početnu procjenu potencijalnog uticaja na finansijske izvještaje.

Banka će priznati novu aktivu i obaveze za operativne najmove zakupa poslovnih prostora. Priroda troška ove vrste lizinga će se mijenjati jer MSFI 16 mijenja linearni trošak operativnog najma sa troškom amortizacije na imovinu sa pravom korištenja i troškom kamate na obvezu najma.

Ranije, Banka je priznavala troškove operativnog najma na linearnoj osnovi za vrijeme trajanja najma, te priznavala aktivu i obaveze samo u slučaju vremenskog ne poklapanja stvarnog trenutka plaćanja i iskazivanja troška najma.

Na 31.decembar 2018.godine buduća minimalna plaćanja ugovorenih najмова iznosila su 11.192 h.KM, što Banka procijenjuje kao dodatne obaveze po namju i pripadajuću imovinu sa pravom korištenja.

(ii) Prijelaz

Banka planira implementaciju MSFI 16 sa 1.januarom 2019.godine, koristeći model retrospektivnog pristupa. Banka planira da primijeni praktično znanje u izmijeni definicije najma u prijelazu.

To znači da će primijeniti MSFI 16 na sve ugovore zaključene prije 1.januara 2019.godine identificirane kao najam u skladu sa MRS 17 i IFRIC-u 4.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

B. Ostali standardi

Za sljedeće nove ili izmijenjene standarde se ne očekuje da imaju značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke:

- Godišnja poboljšanja standarda 2015-2017 – različiti standardi
- Dugoročni udjeli u pridruženim društvima i zajedničkim poduhvatima (dodaci MRS-u28)
- Izmjene i dopune plana, ograičenja ili podmiranja (izmjene i dopune MRS-a 19)
- IFRIC 23 – Neizvjesnost u pogledu postupanja s porezom na dobit
- Izmjene i dopune upućivanja na konceptualni okvir MSFI standarda
- MSFI 17 – Ugovori o osiguranju

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI

Banka u toku svog redovnog poslovanja procjenjuje i prosuđuje o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i prosudbe o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se preispituju i temelje na historijskom iskustvu i ostalim faktorima poput očekivanog toka budućih događaja koji se može realno pretpostaviti u postojećim okolnostima, ali unatoč tome neizbježno predstavljaju izvore neizvjesnosti. Procjena umanjenja vrijednosti kreditnog portfolija Banke, predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjene. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja značajnih uskladba knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini, opisani su u nastavku.

(a) Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja

Banka kontinuirano prati kreditnu sposobnost svojih klijenata. Potreba za umanjenjem vrijednosti bilansne i vanbilansne izloženosti Banke kreditnom riziku, procjenjuje se mjesečno.

Informacije o prosudbama u primjeni računovodstvenih politika koje imaju najznačajniji uticaj na iznose priznate u finansijskim izvještajima sadržane su u slijedećim bilješkama.

- Primjenjivo samo na 2018.godinu:
 - Bilješka 3 (z) i Bilješka 22 (d): klasifikacija finansijske aktive: procjena poslovnog modela u kojem se imovina klasifikuje i procjena da li su ugovorni uslovi finansijske aktive na SPPI preostalog iznosa glavnice.
 - Bilješka 5.1.2: uvođenje kriterija za utvrđivanje da li je kreditni rizik finansijske aktive značajno povećan nakon inicijalnog priznavanja, utvrđivanje metodologije za uključivanje informacija koje se odnose na buduća mjerenja ECL-a i odabir modela za mjerenje ECL-a.

Informacije o pretpostavkama i neizvjesnostima procjena koje imaju najznačajniji uticaj na usklađenja priznata u godini koja je završila na 31 decembar 2018.godine sadržane su u slijedećim bilješkama.

- Primjenjivo samo na 2018.godinu:
 - Bilješka 5.1.4: umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata: određivanje ulaznih parametara za ECL model mjerenja, uključujući informacije koje se odnose na budućnost.
- Primjenjivo na 2018.i 2017.godinu:
 - Bilješka 6.1: utvrđivanje fer vrijednosti finansijskih instrumenata sa značajnim nevidljivim inputima
 - Bilješka 3 (u) i 3 (z): umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata: osnovne pretpostavke u određivanju procjene nadoknadivih novčanih tokova.

(b) Porezi

Banka priznaje poreznu obavezu u skladu sa poreznim propisima Federacije Bosne i Hercegovine. Porezne prijave odobravaju porezna tijela koja su nadležna za provođenje naknadne kontrole poreznih obveznika.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

(c) Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Banke i može zahtijevati izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa odgovarajućim propisima.

Pored umanjenja vrijednosti izračunatih i priznatih u skladu sa MSFI, Banka također procjenjuje umanjenja u skladu sa regulativom Agencije za potrebe izračuna adekvatnosti kapitala.

Tabele u nastavku prikazuju umanjenja vrijednosti u skladu sa propisima Agencije. Regulatorni zahtjevi sa 31. decembrom 2018. godine su izračunati u skladu sa metodologijom Agencije, kako je objašnjeno u Bilješki 3 (I):

Sažetak umanjenja vrijednosti:	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Rezervacije za bilansne pozicije ukupne aktive (prema Agenciji)	97.939	96.986
Rezervacije za vanbilansne pozicije (prema Agenciji)	8.003	7.627
	105.942	104.613
Umanjenje vrijednosti u skladu sa MSFI (uključuje umanjenje vrijednosti za Ostalu aktivu)	77.579	66.624
Višak na kraju perioda	28.363	37.989

Do 2012. godine svako povećanje regulatornih rezervi obračunatih u skladu sa regulativom Agencije iznad umanjenja vrijednosti u skladu sa MSFI treba da bude formirano kao dio rezerve za kreditne gubitke iz dobiti ili zadržane dobiti, na osnovu odluke Skupštine. Ipak, kako je objašnjeno u bilješki 3(I) na osnovu Odluke o minimalnim standardima upravljanja kapitalom i klasifikacije imovine, izdate od strane Agencije u februaru 2013. godine, nedostajući iznos regulatornih rezervi nakon 31. decembra 2012. godine biti će u izračunu adekvatnosti kapitala prikazan kao odbitna stavka bez prijenosa iz zadržane dobiti u regulatorne rezerve za kreditne gubitke.

Kao što je prikazano u gornjoj tabeli, ukupne rezerve u skladu s regulativom Agencije na dan 31. decembra 2018. godine premašuju rezerve priznate u skladu sa MSFI u iznosu od 28.363 hiljada KM (31. decembar 2017: 37.989 hiljada KM). Od ove razlike iznos od 18.286 hiljada KM je priznato kao regulatorna rezerva za kreditne gubitke unutar pozicije kapitala (31. decembar 2017.: 18.286 hiljada KM). Preostali iznos od 10.077 hiljada KM (31. decembar 2017: 19.703 hiljada KM), koji predstavlja iznos nedostajućih rezervi, u tekućoj godini u skladu sa novom regulativom Agencije, kako je objašnjeno iznad, neće biti prenešen u regulatorne rezerve za kreditne gubitke, nego će biti prikazano kao odbitna stavka prilikom izračuna adekvatnosti kapitala.

(d) Sudski sporovi

Ukupan iznos sudskih sporova iznosi 12.915 hiljada KM (2017: 9.154 hiljada KM).

Banka provodi pojedinačnu procjenu svih sudskih sporova i na osnovu toga određuje iznos rezervisanja. Procjenu i predlaganje iznosa rezervisanja za sudske sporove provodi Direkcija pravnih poslova Banke i Sektor finansija, dok odluku o iznosu rezervisanja donosi Uprava Banke.

Kao što je navedeno u bilješki 31, Banka je rezervisala 2.016 hiljada KM (2017.: 1.485 hiljada KM), iznos koji Uprava smatra dostatnim. S obzirom da se procjena radi za svaki pojedinačni slučaj, nije praktično procijeniti finansijski učinak promjena u pretpostavkama na temelju kojih Uprava procjenjuje potrebu za rezervacijama na datum izvještavanja.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Uslijed svojih aktivnosti Banka je izložena različitim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, tržišnom riziku i operativnom riziku. Tržišni rizik uključuje rizik stranih valuta, kamatne stope i drugi rizik cijena.

Banka je uspostavila integrisani sistem upravljanja rizikom što uključuje analizu, procjenu, prihvatanje i upravljanje određenim stepenom rizika ili kombinacijom rizika. Prihvatanje rizika predstavlja bit finansijskog poslovanja Banke, a operativni rizik predstavlja neizbježnu posljedicu poslovanja.

Uprava je odgovorna za uspostavljanje i nadzor okvira upravljanja finansijskim rizikom Banke.

Upravljanje rizikom vrši Sektor za upravljanje i kontrolu rizika čiji je glavni zadatak pružanje podrške finansijskim operacijama, koordinacija pristupa domaćim i stranim finansijskim tržištima, pregled i upravljanje finansijskim rizikom kroz interne izvještaje o rizicima uključujući analizu veličine i nivoa rizika.

5.1 KREDITNI RIZIK

5.1.1 Kontrola ograničenja rizika i politike prevencije od rizika

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti druge strane da izmiri cijeli iznos obaveze po dospijeću. Banka razvrstava kreditni rizik utvrđujući limite za iznos prihvaćenog rizika koje očekuje da će nastati u vezi s jednim kreditnim primaocem ili grupom kreditnih primatelja te u pojedinim privrednim granama. Banka redovno prati navedene rizike i preispituje ih jednom godišnje ili češće.

Upravljanje izloženosti kreditnom riziku vrši se putem redovne analize sposobnosti dužnika i potencijalnih dužnika da ispune obaveze plaćanja kamate i glavnice i promjenom tih kreditnih ograničenja kada je to prikladno. Upravljanje izloženosti kreditnom riziku se također djelomično vrši dobivanjem kolaterala, te korporativnih i ličnih garancija.

Aktivnosti Banke mogu dovesti do rizika u trenutku namirenja transakcije i trgovanja. "Rizik namire" je rizik zbog propusta subjekta da ispuni svoje obaveze isplate novca, vrijednosnih papira ili druge imovine kako je ugovoreno. Za određene vrste transakcija Banka ublažava taj rizik provodeći nagodbe posredstvom posrednika kako bi osigurala da se trgovina realizuje samo kada su obje strane zmirile svoje ugovorne obaveze. Ograničenja namire su često limitirana postupkom odobravanja /praćenja ograničenja kao što je prethodno opisano. Prihvatanje rizika namire za slobodne namire, specifično za transakciju ili specifično za drugu ugovornu stranu, zahtijeva odobrenje Rizika Banke.

Limiti izloženosti kreditnom riziku se određuju u skladu sa kapitalom Banke.

U skladu sa politikama Banke, donošenje Odluke o izloženosti kreditnim rizicima je centralizovano i koncentrisano na Kreditni odbor Banke. Odluka Kreditnog odbora se zasniva na prijedlogu koji se dobije od Direkcije za upravljanje rizicima. Uslovi odobravanja svakog pojedinačnog pravnog klijenta su određeni tipom klijenta, namjenom kredita, procjenom kreditnog boniteta i važeće situacije na tržištu. Vrsta osiguranja svakog kredita također zavisi od kreditne analize, vrste kreditne izloženosti, uslova plasiranja kao i iznosa kredita.

Vanbilansni kreditni instrumenti

Osnovna svrha ovih instrumenata je da se osigura da su sredstva na raspolaganju klijentu po potrebi. Garancije i akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti i osiguravaju se istim zalogom kao krediti.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.2. Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti

Slijedeća tabela pokazuje i informacije o kreditnoj kvaliteti finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku, FVOSD dužničke vrijednosnice (2018.godina) i imovini namjenjenu prodaji za dužničku aktivu (2017.godina). Za kreditne obaveze i finansijske garancije, iznosi predstavljaju odobrene ili garantovane iznose.

Objašnjenje termina "Nivo 1", "Nivo 2" i "Nivo 3" je uključen u Bilješci 3(z).

	2018			Ukupno	2017
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3		Ukupno
Plasmani drugim bankama po amortiziranom trošku					
Kvalitetni – Nivo 1	21.595	-	-	21.595	147.453
Ukupno bruto	21.595	-	-	21.595	147.453
Manje: ispravka vrijednosti	(1)	-	-	(1)	-
Neto vrijednost	21.594	-	-	21.594	147.453
Kreditni i potraživanja klijentima po trošku amortizacije					
Kvalitetni – Nivo 1	1.368.750	-	-	1.368.750	-
Kvalitetni – Nivo 2	-	76.197	-	76.197	-
U kašnjenju	-	-	12.684	12.684	-
Naplata upitna	-	-	44.195	44.195	-
Problematični	-	-	1.999	1.999	-
Ukupno bruto	1.368.750	76.197	58.878	1.503.825	1.342.225
Manje: ispravka vrijednosti	(18.750)	(11.930)	(44.456)	(75.136)	(63.529)
Neto vrijednost	1.350.000	64.267	14.422	1.428.689	1.278.696
Dužnički papiri po FVOSD					
Kvalitetni – Nivo 1	579	-	-	579	65.836
Ukupno bruto	579	-	-	579	65.836
Manje: ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-
Neto vrijednost	579	-	-	579	65.836
Potencijalne obaveze					
Nivo 1	118.909	-	-	118.909	-
Nivo 2	-	2.572	-	2.572	-
Nivo 3	-	-	-	-	-
Ukupno bruto	118.909	2.572	-	121.481	114.185
Manje: ispravka vrijednosti	(110)	(118)	-	(228)	(616)
Neto vrijednost	118.799	2.454	-	121.253	113.569
Kreditne obaveze					
Nivo 1	219.454	-	-	219.454	-
Nivo 2	-	6.828	-	6.828	-
Nivo 3	-	-	-	522	-
Ukupno bruto	219.454	6.828	522	226.804	203.963
Manje: ispravka vrijednosti	(1.205)	(591)	(219)	(2.014)	(1.829)
Neto vrijednost	218.249	6.237	303	224.790	202.135

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.3. Kolaterali i druga kreditna poboljšanja

Tokom godine, Banka u pozicijama finansijske i nefinansijske imovine u posjedu ima i stavke koje je stekla uzimanjem u posjed kolaterale koji su služili kao osiguranje kreditne izloženosti, u slučaju nevraćanja duga od strane dužnika. Ovakav proces stjecanja uglavnom se odnosi na nekretnine, opremu, vozila i depozite. Ponovno stečena imovina se prikazuje kao takva u Izvještaju o finansijskom položaju Banke u trenutku kad se steknu uslovi za njeno sticanje u skladu sa MSFI i lokalnim propisima. Politika Banke je da proda ovako stečenu imovinu, a tokom vremena posjedovanja ove imovine do trenutka prodaje trećim stranama imovina može biti privremeno u upotrebi za operativne aktivnosti Banke ili za iznajmljivanje trećim stranama.

Politika Banke u vezi stjecanja kolaterala se nije bitnije promijenila tokom izvještajnog perioda i nema značajnih promjena kvalitete kolaterala u odnosu na raniji period.

Stambene hipoteke

Tabele u nastavku pokazuju kreditne izloženosti stambenih kredita stanovništvu u rasponima omjera kredita i vrijednosti kolaterala (LTV). LTV se računa kao odnos bruto iznosa kredita i vrijednosti kolaterala. Vrednovanje kolaterala isključuje bilo kakva usklađenja za sticanje i prodaju kolaterala. Vrijednost kolaterala za stambene kredite se zasniva na vrijednosti kolaterala u trenutku priznavanja na bazi indeksa cijena stambenih nekretnina. Za kredite umanjene vrijednosti vrijednost kolaterala se zasniva na najnovijim procjenama.

	Bilješka	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
LTV ratio			
Manje od 50%		29.310	29.295
51–70%		53.827	42.240
71–90%		28.924	34.827
91–100%		6.743	10.160
Više od 100%		-	365
Ukupno	23	118.804	116.887

Kreditni umanjene vrijednosti	2018
Manje od 50%	547
51–70%	557
Više od 70%	1,038
Ukupno	2,142

Imovina stečena preuzimanjem kolaterala

Detalji finansijske i ne finansijske imovine stečene preuzimanjem kolaterala tokom godine koji služe kao jamstvo za kredite i potraživanja na kraju godine su prikazani kako slijedi.

Kreditni umanjene vrijednosti	2018	2017
Nekretnine	971	3.300
Ostalo	45	45
Ukupno	1.016	3.345

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.4 Umanjenje vrijednosti uslijed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL)

(i) Značajno povećanje kreditnog rizika (SICR)

Banka smatra da je finansijski instrument pretrpio značajno povećanje kreditnog rizika kada je jedan od kvantitativnih ili kvalitativnih kriterija zadovoljen. Kriteriji za utvrđivanje značajnog povećanja kreditnog rizika su definirani radi pravilne raspodjele izloženosti u "Nivo 1" ili "Nivo 2".

Elementi koji će biti glavne determinante koje treba razmotriti u svrhu procjene "koraka" između različitih "nivoa" su sljedeće:

- Podrazumijevana promjena vjerovatnoće nastanka statusa neispunjavanja obaveza u smislu trenutka početnog unosa finansijskog instrumenta u finansijske izvještaje. Zbog toga je procjena provedena usvajanjem "relativnog" kriterija, koji je konfigurisan kao glavni kriterij;
- Eventualno postojanje dospelog iznosa koji ostaje u kašnjenju preko 30 dana. U takvom slučaju kreditni rizik takve izloženosti se smatra "značajno povećanim" i klasifikovan je u Nivo 2;
- Postojanje "forbearance" mjera;
- Kvalitativne informacije o pogoršanju kreditnog kvaliteta zbog kojih je klijent uključen na listu za praćenje;
- Određeni indikatori internog sistema praćenja kreditnog rizika i sistem ranog upozoravanja.

Određivanje da li je specifičan faktor relevantan, kao i njegov značaj u odnosu na druge faktore zavisi od vrste proizvoda i karakteristika finansijskog instrumenta. Shodno tome, nije moguće definisati jedinstven set faktora koji određuju da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

(ii) Definicija kašnjenja

Kriteriji nivoa su odabrani u skladu sa MSFI 9 i bazirani su na parametrima rizika dostupnim u Banci. Glavni indikatori korišteni u klasifikaciji transakcija, dani kašnjenja, Forbearance, PCEM Indikator i/ili model Sistem ranog upozoravanja za mala preduzeća, mala i srednja preduzeća i portfolio velikih preduzeća. Uzimajući to u obzir, Nivo 3 je jednak statusu neprihodujućeg kredita. Ključni element u dodjeli Nivoa je prepoznavanje povećanja kreditnog rizika finansijskog instrumenta. Značajno povećanje kreditnog rizika vidljivo je u kvalitativnim indikatorima poput:

- Dani kašnjenja
- Forborne status
- Rano upozoravanje i/ili status klijenta na Proaktive Kredit Management listi.

Dodatno, forbearance mjere mogu predstavljati značajno povećanje kreditnog rizika obzirom da se isti sastoje od koncesija prema dužniku koji ima ili će imati poteškoće da izvrši svoje finansijske obavezama.

Procjena nivoa za zajmove:

Izloženost zajma prema pravnim licima:

Uvjet – poslovni uvjet (događaj) za procjenu nivoa	Nivo
Klasa rizika: U kašnjenju, Naplata upitna, Problematično	3
DPD >30 sa materijalnošću prego praga 5% na datum izvještavanja	2
Sistem ranog upozoravanja pokazuje značajno pogoršanje kreditnog rizika (trenutno Banka koristi lokalnu klasu rizika = B, PCEM oznaka i oznaka ranog upozorenja (EWS))	2
Ugovor je Forborne	2
Izloženost kreditnim pogoršanjem: Cjeloživotna PD Uporedba (koristi se za izloženost državi, PSE, Banke – ne za ostale segmente)	2

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.4 Umanjenje vrijednosti uslijed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) (nastavak)

(ii) Definicija kašnjenja (nastavak)

Izloženost zajma prema građanima:

Uvjet – poslovni uvjet (događaj) za procjenu nivoa	Nivo
Klasa rizika: U kašnjenju, Naplata upitna, Problematično	3
DPD >30 sa materijalnošću prego praga 5% na datum izvještavanja	2
Sistem ranog upozoravanja pokazuje značajno pogoršanje kreditnog rizika - Banka koristi lokalnu klasu rizika = B *** , - upozorenje daje indikaciju da je Klijent otkazao prekoračenje po računu a nije izmirio glavnice	2
Ugovor je Forborne	2

(iii) Uključenje elementa predviđanja

Projekcija parametara vijeka trajanja kreditnog rizika u sklopu MSFI 9 zahtijeva uključivanje budućih makroekonomskih elemenata tako da bi se budući pokretači rizika mogli procijeniti.

Efekat ove inkluzije je baziran na koeficijentu EBA testa otpornosti na stres. EBA koeficijent testa otpornosti na stres se koristi za kreiranje scenarija za tri godine, u odnosu na početnu tačku svake banke. Koeficijenti stres testa su umnoživači za sljedeće parametre rizika: PD, LGD i LR-Loss. Ovaj korak uključuje izračun PD-a koji je uslovljen EBA koeficijentom stres testa. Obzirom da Evropska bankarska regulatorna agencija (EBA) objavljuje koeficijente za osnovni i negativni scenario, koeficijenti najboljeg scenarija treba da se procjene da bi uključili komponentu „dodatka“ u doživotni PD.

(iv) Modificirana finansijska imovina

Uvjeti iz ugovora o zajmu mogu biti modificirani iz različitih razloga uključujući promjene uvjeta na tržištu, zadržavanje od strane Klijenata, i ostalih faktora koji nisu povezani sa trenutnim ili potencijalnim pogoršanjem kredita Klijenta. Postojeći zajam čiji su uvjeti modificirani može prestati biti priznat a revidirani zajam priznat kao novi zajam po fer vrijednosti u skladu sa računovodstvenim politikama objavljenim u Bilješkama 3(w).

Kada su uvjeti finansijske imovine modificirani i modifikacija nije rezultirala pogoršanjem, odlučivanje ukoliko je kreditni rizik imovine značajno uvećan reflektuje se poređenjem sljedećeg:

- Njegov preostali vijek trajanja PD na datum izvještavanja po modificiranim uvjetima; i
- Preostali vijek trajanja PD procijenjen po podacima iz inicijalnog priznavanja i izvornih ugovornih uvjeta.

Kada modifikacija rezultira u pogoršanju, novi zajam se priznaje i dodjeljuje na Nivo 1 (pod pretpostavkom da nije obezvrijeđen u tom trenutku).

Banka revidira zajmove Klijentima koji su u finansijskim poteškoćama (“forbearance”) da bi maksimizirao mogućnosti naplate i minimizirao rizik neplaćanja. Unutar politike „forbearance“, forbearance se garantuje na selektivnoj osnovi ukoliko dužnik trenutno ne plaća kredit ili postoji veliki rizik od neplaćanja, ukoliko postoji dokaz da je dužnik učinio sve u njegovoj moći da plati pod ugovorenim uvjetima i da se od dužnika očekuje da ispoštuje revidirane uvjete.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.4 Umanjenje vrijednosti uslijed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) (nastavak)

(iv) Modificirana finansijska imovina (nastavak)

Revidirani uvjeti uglavnom uključuju produženje dospjeća, mijenjajući termine plaćanja kamata i izmjenu uvjeta sporazuma o zajmu. Zajmovi stanovništva i preduzeća su predmet politike forbearance. Kreditni odbor Banke redovno pregleda izvještaje o forbearance aktivnostima.

Za finansijsku imovinu modificiranu kroz forbearance politiku Banke, ovisno o tome da li je modifikacija poboljšala ili vratila mogućnosti banke da naplati kamatu i glavnice kao i prethodno iskustvo Banke na sličnim forbearance aktivnostima, odražava se na procjenu PD.

Generalno, forbearance je kvalitativni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika. Očekivanje forbearance-a može stvoriti dokaz da je izloženost kredita obezvrijeđena (Bilješka 3(w)(6)). Klijent mora da konzistentno pokaže ponašanje dobrog platiše, u nekom vremenskom razdoblju, prije nego izloženost kredita postane obezvrijeđena/ nenaplativa ili se PD smanjio tako da rezervisanje za gubitke ponovo bude izmjeren po iznosu jednakom Nivou 1.

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss)

Procjena kreditnog rizika i procjena očekivanih kreditnih gubitaka su nepristrasna i vjerovatnoćom prilagođena i uključuju sve dostupne informacije koje su relevantne za procjenu, uključujući informacije o prošlim događajima, trenutnim uslovima i razumnim i održivim prognozama budućih događaja i ekonomskih uslova na datum izvještavanja. Pored toga, procjena očekivanih kreditnih gubitaka treba uzeti u obzir vremensku vrijednost novca. Generalno, Banka izračunava ECL koristeći tri glavne komponente: vjerovatnoću neizvršenja obaveza (eng. probability of default, dalje: PD); gubitak u trenutku statusa neispunjena obaveza (eng. Loss Given Default, dalje: LGD); i izloženost u trenutku neispunjena obaveza (eng. Exposure at Default, dalje: EAD).

12-mjesečni ECL izračunava se množenjem 12-mjesečnog PD-a, LGD-a i EAD-a. Cjeloživotni ECL se izračunava korištenjem cjeloživotnog PD umjesto toga. Dvanaestomjesečni i doživotni PD predstavljaju vjerovatnoću neizvršenja obaveza u, respektivno, narednih 12 meseci i za preostali životni vijek instrumenta.

EAD predstavlja izloženost u trenutku neispunjena obaveza, uzimajući u obzir otplatu glavnice i kamate od datuma bilansa stanja na podrazumjevani događaj zajedno sa bilo kojim očekivanim smanjenjem iznosa sredstava.

(vi) Umanjenje vrijednosti

Slijedeća tabela prokazuje uskladu od početnog do završnog stanja umanjenja vrijednosti po klasama finansijskih instrumenata. Komparativni podaci za 2017 predstavljaju umanjenja vrijednosti u skladu sa MRS 39.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.4 Umanjenje vrijednosti uslijed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) (nastavak)

(vi) Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Kredit i potraživanja klijentima po amortiziranom trošku

	2018			Ukupno	2017		
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3		Individualna	Kolektivna	Ukupno
Stanje 01.01.2018	5.629	902	56.998	63.529	53.395	31.124	84.519
Efekt prve primjene MSFI 9	12.131	12.829	742	25.702	-	-	-
Transfer u Nivo 1	21.839	(15.510)	(6.329)	-	-	-	-
Transfer u Nivo 2	(1.424)	2.672	(1.248)	-	-	-	-
Transfer u Nivo 3	(236)	(5.229)	5.465	-	-	-	-
Neto mjerenje umanjenja vrijednosti	(21.747)	13.665	13.921	5.839	3.890	4.141	8.031
Nova finansijska imovina	10.837	6.987	2.717	20.541	-	-	-
Finansijska imovina koja se prestala priznavati	(8.265)	(4.382)	(9.615)	(22.262)	-	-	-
Trajni otpisi	(1)	-	(17.442)	(17.443)	(25.041)	(2.412)	(27.453)
Promjena uslijed protoka vremena – unwinding	-	-	(372)	(372)	(1.597)	-	(1.597)
Ostala usklađenja	(13)	(4)	(381)	(398)	1.075	(1.046)	29
Stanje 31.12.2018	18.750	11.930	44.456	75.136	31.722	31.807	63.529

5.1.5 Umanjenje vrijednosti finansijske aktive – uporedni podaci po MRS 39

a) Nedospjeli krediti neumanjenje vrijednosti

Kvalitet portfolija kredita klijentima koji nisu dospjeli niti im je vrijednost umanjena može se procijeniti na osnovu internog sistema standardnog praćenja. Krediti klijenata se redovno prate i sistemski pregledavaju sa ciljem otkrivanja nepravilnosti ili znakova upozorenja. Isti su predmet stalnog monitoringa s ciljem preduzimanja pravovremenih akcija koje su usklađene sa poboljšanjem/pogoršanjem rizičnog profila klijenta.

Pregled bruto izloženosti nedospjelih kredita neumanjene vrijednosti prema poslovnom segmentu i vrsti kredita je kako slijedi:

	Građani			Ukupno	Pravna lica		Ukupno
	Potrošački	Stambeni	Kartice i prekoračenja		Veliki	Ostali	
31 Decembar 2018							
Standardno praćenje	403.416	171.011	54.536	628.963	497.974	293.663	791.637
31 Decembar 2017							
Standardno praćenje	365.579	148.341	51.310	565.230	406.152	269.437	675.589

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.5 Umanjenje vrijednosti finansijske aktive – uporedni podaci po MRS 39 (nastavak)

b) Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjeње vrijednosti

Za kredite i potraživanja od klijenata s kašnjenjem do 90 dana ne smatra se da im je umanjena vrijednost, osim ukoliko ne postoje druge informacije koje ukazuju na suprotno. Bruto iznos dospjelih kredita i potraživanja od klijenata koja su dospjela za koje nije priznato umanjeње vrijednosti su kako slijedi:

	Bruto iznos	Dani dospjeća			
		do 30 dana	31 – 60 dana	61 – 90 dana	Preko 90 dana
31. decembar 2018.					
Pravna lica					
- Veliki	-	-	-	-	-
- Ostali	775	450	-	325	-
	775	450	-	325	-
Građani					
- Potrošački	14,236	11,633	2,092	388	123
- Stambeni	6,940	5,536	1,085	242	77
- Kreditne kartice i prekoračenja po tekućem računu	2.396	93	1,825	452	26
	23,572	17,262	5,002	1,082	226
Ukupno	24,347	17,712	5,002	1,407	226

	Bruto iznos	Dani dospjeća			
		do 30 dana	31 – 60 dana	61 – 90 dana	Preko 90 dana
31. decembar 2017.					
Pravna lica					
- Veliki	1.020	-	-	1.020	-
- Ostali	60	-	60	-	-
	1.080	-	60	1.020	-
Građani					
- Potrošački	12.527	10.083	2.042	269	133
- Stambeni	8.668	7.269	1.233	110	56
- Kreditne kartice i prekoračenja po tekućem računu	2.394	202	1.759	409	24
	23.589	17.554	5.034	788	213
Ukupno	24.669	17.554	5.094	1.808	213

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.5 Umanjenje vrijednosti finansijske aktive – uporedni podaci po MRS 39 (nastavak)

c) Neprihodujući krediti

Podjela bruto i neto kredita datih klijentima čija je vrijednost umanjena zajedno sa procijenjenom vrijednosti kolaterala koji se drže kao osiguranje Banke (prikazana do maksimalne vrijednosti izloženosti na koju se odnose), dati su kako slijedi:

	Građani			Ukupno	Pravna lica		Ukupno
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja		Veliki	Ostalo	
31.12.2018.							
Bruto izloženost	26.282	5.762	3.301	35.345	2.411	21.122	23.533
Umanjenje	(19.193)	(2.020)	(2.424)	(23.637)	(2.411)	(18.408)	(20.819)
Neto	7.089	3.742	877	11.708	-	2.714	2.714
Stopa umanjnja	73%	35%	73%	67%	100%	87%	88%

Procijenjena vrijednost kolaterala							
Hipoteke	46	3.739	-	3.785	-	2.059	2.059
Ukupno	46	3.739	-	3.785	-	2.059	2.059

	Građani			Ukupno	Pravna lica		Ukupno
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja		Veliki	Ostalo	
31.12.2017.							
Bruto izloženost	24.209	7.559	3.360	35.128	10.320	31.289	41.609
Umanjenje	(19.681)	(2.345)	(2.821)	(24.847)	(7.724)	(24.428)	(32.152)
Neto	4.528	5.214	539	10.281	2.596	6.861	9.457
Stopa umanjnja	81%	31%	84%	71%	75%	78%	77%

Procijenjena vrijednost kolaterala							
Hipoteke	354	5.151	-	5.505	2.175	7.099	9.274
Ukupno	354	5.151	-	5.505	2.175	7.099	9.274

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.6. Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanjenja vrijednosti

Banka se osigurava od rizika koji dolazi od druge strane i proizlazi iz kreditnog portfolia tako što pravi rezervisanja za umanjenje vrijednosti kredita. Banka sa svakim datumom izvještavanja provjerava da li postoje objektivni znaci umanjenja vrijednosti finansijske imovine kao što je prethodno objašnjeno u Bilješci 3.

Restrukturisani krediti i potraživanja sa promjenom uslova

Ugovoreni uvjeti kredita mogu biti modifikovani iz više razloga, uključujući promjene tržišnih uvjeta, namjera klijenta i drugih faktora koji nisu povezani sa tekućim ili potencijalnim problemima klijenta.

Banka će promijeniti ugovorene uvjete za sporne klijente u cilju maksimiziranja mogućnosti naplate i minimizira rizika nemogućnosti otplate. Restruktura se uglavnom provodi zbog pogoršanja ili sprečavanja daljnjeg pogoršanja finansijske pozicije klijenata. Revidirani uvjeti uglavnom uključuju prolongaciju dospeljeća, promjenu plana otplate kamate i gdje je moguće obezbijedenje dodatnih instrumenata osiguranja. Nakon provedene restrukture, krediti se klasifikuju kao restrukturirani krediti dok se ne pojave jasni znakovi da je rizik neplaćanja budućih novčanih tokova značajno smanjen te ukoliko ne postoje daljnje naznake umanjenja. Bruto knjigovodstvena vrijednost kredita koji su reprogramirani iznosi 6.552 hiljada KM za kredite pravnim licima i 9.626 hiljada KM za kredite stanovništvu na dan 31.12.2018. (2017: 19.005 hiljade KM krediti pravnim licima, 4.745 hiljade KM krediti stanovništvu).

Za potrebe kreditnog monitoringa i upravljanja kreditnim rizikom Banka kreditni portfolio dijeli u slijedeće grupe:

- Prihodujući krediti – nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti (uključujući i restrukturisane kredite)
- Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjene vrijednosti
- Neprihodujući krediti za koje je priznato umanjene vrijednosti

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.7. Koncentracija kreditnog rizika prema geografskoj lokaciji

Geografska koncentracija rizika odnosi se pretežno na područje Bosne i Hercegovine. Geografska koncentracija u neto iznosima bilansne izloženosti je kako slijedi:

	Bosna i Hercegovina	EU zemlje	Ne-EU zemlje	Ukupno
31. decembar 2018.				
Tekući računi kod Centralne banke i drugih banaka	311.125	57.876	2.932	371.933
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	172.979	-	-	172.979
Plasmani drugim bankama	-	21.594	-	21.594
Finansijska imovina po FVOSD	632	69	-	701
Kreditni i potraživanja od klijenata	1.428.689	-	-	1.428.689
Akontacije poreza na dobit	1.425	-	-	1.425
Ostala aktiva (bez stečene imovine)	6.444	2.640	-	9.084
	1.921.294	82.179	2.932	2.006.405

	Bosna i Hercegovina	EU zemlje	Ne-EU zemlje	Ukupno
31. decembar 2017.				
Tekući računi kod Centralne banke i drugih banaka	193.366	95.205	5.614	294.185
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	147.453	-	-	147.453
Plasmani drugim bankama	-	14.636	-	14.636
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	65.836	-	-	65.836
Kreditni i potraživanja od klijenata	1.278.696	-	-	1.278.696
Akontacije poreza na dobit	2.747	-	-	2.747
Ostala aktiva	6.480	3.070	-	9.550
	1.694.578	112.911	5.614	1.813.103

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.2 UPRAVLJANJE RIZIKOM LIKVIDNOSTI

Rizik likvidnosti predstavlja moguću izloženost Banke vezano uz pribavljanje sredstava koja su potrebna Banci da bi izmirila svoje preuzete obaveze po finansijskim instrumentima. Banka održava likvidnost u skladu s propisima Agencije za bankarstvo.

Banka je izložena svakodnevnim pozivima na isplatu sredstava koje izmiruje raspoloživim novčanim izvorima koji se sastoje od prekonoćnih depozita, sredstava na tekućim računima, depozitima koji dospijevaju, povlačenja sredstava kredita, jemstava i ostalih derivata koji se podmiruju iz marži i ostalih iznosa na poziv za novčane derivate. Banka ne održava novčane izvore da bi pokrila sve navedene potrebe jer je iz iskustva moguće s velikom pouzdanošću predvidjeti minimalne iznose ponovnog ulaganja dospjelih sredstava. Banka utvrđuje limite za najniže iznose sredstava koja dospijevaju, a koja su raspoloživa za izmirivanje iznosa plativih na poziv, kao i najniže iznose međubankarskih i ostalih kredita za pokriće neočekivanih iznosa sredstava koja se povlače na zahtjev.

Tabela u nastavku prikazuje preostale ugovorne ročnosti imovine i obaveza Banke, na dan 31. decembar 2018. godine i 31. decembra 2017. godine, osim za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju koja se klasifikuje u skladu sa sekundarnim karakteristikama likvidnosti u period dospijeca do jedan mjesec i obavezna rezerva koja se klasifikuje u period dospijeca do jedan mjesec. Ostale pozicije aktive i pasive koje nemaju ugovoreno dospijeca, raspoređena su u period dospijeca preko 5 godina.

	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2018.						
Aktiva						
Gotovina i ekvivalenti gotovine	406.414	-	-	-	-	406.414
Rezerve kod Centralne banke	172.979	-	-	-	-	172.979
Plasmani drugim bankama	21.594	-	-	-	-	21.594
Finansijska imovina po FVOSD	-	-	579	-	122	701
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	2	247	-	-	163	412
Dati krediti i potraživanja	71.627	106.602	345.298	626.737	278.425	1.428.689
Akontacija poreza na dobit i ostala imovina	11.506	-	-	-	-	11.506
Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	18.525	18.525
Ukupno aktiva	684.122	106.849	345.877	626.737	297.235	2.060.820
Obaveze, kapital i rezerve						
Obaveze prema bankama	35.204	148.659	174.632	74.746	23.166	456.407
Obaveze prema klijentima	718.325	41.351	181.038	330.617	18.754	1.290.085
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	2	163	-	-	-	165
Ostale obaveze i odgođena porezna obaveza	33.287	-	-	-	193	33.480
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	-	5.063	5.063
Dionički kapital i rezerve	-	-	-	-	275.620	275.620
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	786.818	190.173	355.670	405.363	322.796	2.060.820
Neusklađenost ročne strukture	(102.696)	(83.324)	(9.793)	221.374	(25.561)	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.2 UPRAVLJANJE RIZIKOM LIKVIDNOSTI (NASTAVAK)

	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2017.						
Aktiva						
Gotovina i ekvivalenti gotovine	323.643	-	-	-	-	323.643
Obavezna rezerva kod Centralne banke	147.453	-	-	-	-	147.453
Plasmani drugim bankama	14.636	-	-	-	-	14.636
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	65.836	-	-	-	116	65.952
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	181	-	-	426	607
Dati krediti i potraživanja	94.563	95.170	324.356	538.868	225.739	1.278.696
Aktancija poreza na dobit i ostala imovina	14.914	-	-	-	-	14.914
Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	21.151	21.151
Ukupno aktiva	661.045	95.351	324.356	538.868	247.432	1.867.052
Obaveze, kapital i rezerve						
Obaveze prema bankama	23.976	105.730	49.718	132.191	11.421	323.036
Obaveze prema klijentima	685.962	33.096	224.269	276.477	21.896	1.241.700
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	148	-	-	-	148
Subordinirani dug	-	41	80	-	-	121
Ostale obaveze	27.916	-	-	-	114	28.030
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	-	4.701	4.701
Dionički kapital i rezerve	-	-	-	-	269.316	269.316
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	737.854	139.015	274.067	408.668	307.448	1.867.052
Neuskladenost ročne strukture	(76.809)	(43.664)	50.289	130.200	(60.016)	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.2 UPRAVLJANJE RIZIKOM LIKVIDNOSTI (NASTAVAK)

Budući novčani tokovi kamatonosnih obaveza

Procijenjeni budući novčani tokovi Bančnih kamatonosnih obaveza, uključujući i očekivanu kamatu na dan 31. decembar 2018. i 31. decembar 2017. godine prikazani su u slijedećoj tabeli:

	Ukupno očekivani odliv					Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
	Do 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do godinu	1 do 5 godina	Preko 5 godina		
31. decembar 2018.							
Obaveze							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	24.842	130.583	165.204	115.784	24.272	460.685	456.407
Obaveze prema klijentima	718.322	42.533	184.868	343.588	19.278	1.308.589	1.290.085
Ukupno očekivani odliv	743.164	173.116	350.072	459.372	43.550	1.769.274	1.746.492

	Ukupno očekivani odliv					Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
	Do 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do godinu	1 do 5 godina	Preko 5 godina		
31. decembar 2017.							
Obaveze							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	21.272	107.598	51.970	134.330	11.515	326.685	323.036
Obaveze prema klijentima	688.540	32.788	227.616	286.291	22.568	1.257.803	1.241.700
Subordinirani dug	-	41	81	-	-	122	121
Ukupno očekivani odliv	709.812	140.427	279.667	420.621	34.083	1.584.610	1.564.857

Slijedeća tabela prikazuje komponente Bančnih likvidonosnih rezervi:

	2018	2017
Sredstva kod Centralne banke	310.292	193.366
Tekući računi kod drugih banaka	61.674	100.871
Gotovina i ekvivalenti gotovine	34.480	29.458
Ukupna likvidna sredstva	406.446	323.695

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proizilazi iz otvorenih pozicija kamatne stope, inostrane valute i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi opštim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou promjenjivosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijena kapitala.

Uprava postavlja limite i upute za nadzor i umanjivanje tržišnih rizika, koje redovno nadgleda Direkcija za integrisano upravljanje rizikom Banke.

5.3.1. Valutni rizik

Izloženost valutnom riziku proizilazi iz kreditnih, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontroliše se dnevno, prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za sva sredstva i obaveze denominirane u stranoj valuti ili vezane za stranu valutu.

U cilju učinkovitog upravljanja valutnim rizikom Banka prati ekonomske i druge poslovne promjene u okruženju, radi predviđanja mogućih promjena u aktivnostima vezanim uz strane valute, kursovima i riziku stranih valuta.

Ukupna izloženost riziku stranih valuta se mjeri unutar Direkcije za integrisano upravljanje rizikom koristeći tehnike kao što je Metoda izloženosti riziku („Value at Risk“ ili „VaR“) i Testiranje otpornosti na stres.

Izloženost valutnom riziku jeste pojedinačno, precizno, statističko mjerenje potencijalnih gubitaka u portfoliju. Rizična vrijednost (VaR) jeste mjerenje gubitka u normalnim kretanjima faktora rizika na tržištu. Procjenjuje se da je stepen vjerovatnoće gubitaka koji su veći od rizične vrijednosti nizak.

Pretpostavke glavnog modela su:

- da se temelji na historijskoj metodologiji,
- 99 posto kao interval povjerljivosti za izračunavanje rizične vrijednosti,
- period zadržavanja je jedan dan.

Model obuhvata devizni rizik – koji važi za devizne transakcije i pozicije koje su iskazane u stranim valutama; koje potiču od stope promjenjivosti deviznih kurseva.

Model može izračunavati rizičnu vrijednost na različitim nivoima agregacije – od pojedinačne pozicije do bilo kojeg podnivoa portfolija. Prema tome, model omogućava detaljnu analizu profila rizika hijerarhije portfolija više nivoa i učinke različitosti koji se pojavljuju. Nadalje, mjerenje rizične vrijednosti se može razjasniti na temelju izvora rizika (faktora rizika). Ove osobine detaljnijeg nadgledanja rizika omogućavaju određivanje efikasne strukture limita koja se može porediti kroz različite organizacione jedinice.

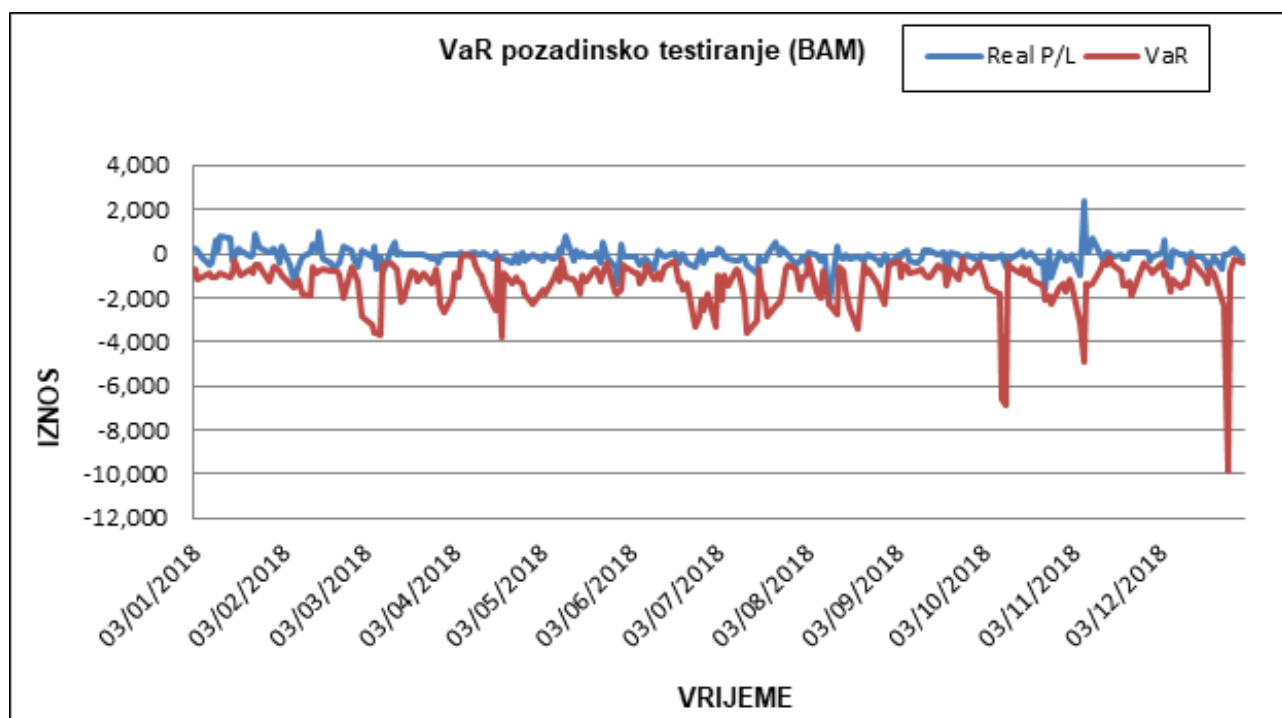
Kvalitet provedenog modela za mjerenje rizika se mora stalno ocjenjivati. Banka primjenjuje pozadinsko testiranje poređenjem izračunate mjere rizične vrijednosti sa stvarnom dobiti i gubitkom istog perioda.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.1. Valutni rizik (nastavak)

Tokom 2018 godine Banka je, u skladu sa najboljim praksama, unaprijedila model za izračun VaR, te su rezultati testiranja modela pokazali da je tokom 2018. godine Banka zabilježila 3 izuzeća u testiranju modela (2017. godine: 2), kada je gubitak bio veći od dnevnog iznosa VaR.

Portfolio Banke je izložen riziku promjene stranih valuta, uvijek kada sadrži novčane tokove u stranoj valuti koja se razlikuje od bazne valute u Banci, a ne postoji usklađenost aktive, pasive i vanbilanse pozicije u toj valuti. Izloženost portfolia riziku promjene strane valute znači osjetljivost portfolia na promjene u nivou deviznih stopa. Stepenn rizika promjene strane valute zavisi od iznosa otvorenih pozicija kao i od stepena potencijalne promjene u deviznim stopama.

Banka zbog fiksnog kursa EUR-a u odnosu na Konvertibilnu marku nije izložena deviznom riziku (1 EUR = KM 1,95583). Izloženost deviznom riziku je prisutna za valute USD i CHF. Tabela koja slijedi prikazuje analizu osjetljivosti Banke na bazi 10% povećanja ili smanjenja kursa strane valute u odnosu na domaću valutu. Stopa osjetljivosti od 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju ključnom osoblju o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama kurseva stranih valuta. Test se radi na godišnjoj osnovi. Rezultati najnovijeg testa su prikazani kako slijedi:

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.1. Valutni rizik (nastavak)

31. decembar 2018.			
Valuta	Otvorena pozicija (KM)	StresTest	
		10% povećanje	10% smanjenje
CHF	60.135	(6.014)	6.014
GBP	(3.667)	367	(367)
USD	(15.396)	1.540	(1.540)
HRK	(18.949)	1.895	(1.895)
CAD	11.784	1.178	(1.178)
SEK	5.468	(547)	547
Ostale valute	26.894	(2.689)	2.689
EUR	876.511	-	-

31. decembar 2017.			
Valuta	Otvorena pozicija (KM)	StresTest	
		10% povećanje	10% smanjenje
CHF	5.488	(549)	549
GBP	761	(76)	76
USD	(83.880)	8.388	(8.388)
HRK	8.766	(877)	877
CAD	3.934	(393)	393
SEK	5.941	(594)	594
Ostale valute	10.415	(1.042)	1.042
EUR	(30.401.288)	-	-

Gore spomenuta analiza osjetljivosti primjenjuje se na otvorenu deviznu poziciju Banke koja uključuje sve stavke aktive, pasive i vanbilansa.

Ukoliko je devizna pozicija bilo koje strane valute "duga" (aktiva veća od pasive) i ukoliko dođe do porasta/ (smanjenja) kursa te valute u odnosu na KM, Banka će po osnovu promjene kursa ostvariti prihod / (gubitak).

Ukoliko je devizna pozicija bilo koje strane valute "kratka" (aktiva manja od pasive) i ukoliko dođe do (porasta) / smanjenja kursa te valute u odnosu na KM, Banka će po osnovu promjene kursa ostvariti (gubitak) / dobitak.

Banka je izložena učincima promjena u valutnim kursovima u svom finansijskom položaju i novčanim tokovima. Banka prati svoj valutni položaj u odnosu na udovoljavanje regulatornim zahtjevima koje je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine definirala kao limite otvorenih pozicija. Banka nastoji sučeliti svoju imovinu i obaveze u stranim valutama kako bi izbjegla izloženost valutnom riziku.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.1. Valutni rizik (nastavak)

Devizna pozicija

Tabela u nastavku prikazuje izloženosti Banke valutnom riziku na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine. U tabeli je uključena aktiva i pasiva Banke po iskazanoj vrijednosti klasifikovana po valutama. Banka ima velik broj ugovora sa valutnom klauzulom. KM vrijednost glavnice kod takvih ugovora određena je kretanjem kursa stranih valuta. Saldo glavnice tih izloženosti uključen je u tabeli u nastavku u koloni „vezane za EURO“.

Banka je imala sljedeće značajne devizne pozicije:

31. decembar 2018.	EURO	vezane za EURO	EURO ukupno	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Aktiva							
Gotovina i ekvivalenti gotovine	59.120	-	59.120	2.441	8.765	336.088	406.414
Rezerve kod Centralne banke	-	-	-	-	-	172.979	172.979
Plasmani drugim bankama	5	-	5	20.150	1.439	-	21.594
Finansijska imovina kroz FVOSD	69	-	69	-	-	632	701
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	249	163	412
Dati krediti i potraživanja	3	865.194	865.197	-	-	563.492	1.428.689
Akontacija poreza na dobit	-	-	-	-	-	1.425	1.425
Odgodena porezna imovina	-	-	-	-	-	255	255
Ostala aktiva	2.418	-	2.418	28	-	7.380	9.826
Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	18.525	18.525
Ukupno aktiva	61.615	865.194	926.809	22.619	10.453	1.100.939	2.060.820
Obaveze i kapital							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	446.811	-	446.811	-	1.040	8.556	456.407
Obaveze prema klijentima	434.306	105.014	539.320	22.563	8.997	719.205	1.290.085
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	165	-	165	-	-	-	165
Subordinirani dug	-	-	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	3.149	-	3.149	44	10	30.227	33.430
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	-	-	5.063	5.063
Odgodena porezna obaveza	-	-	-	-	-	50	50
Dionički kapital i rezerve	-	-	-	-	-	275.620	275.620
Ukupno obaveze i kapital	884.431	105.014	989.445	22.607	10.047	1.038.721	2.060.820
Neto devizna pozicija	(822.816)	760.180	(62.636)	12	406	62.218	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.1. Valutni rizik (nastavak)

31. decembar 2017.	EURO	vezane za EURO	EURO ukupno	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Aktiva							
Gotovina i ekvivalenti gotovine	88.948	-	88.948	5.487	13.453	215.755	323.643
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	-	-	-	147.453	147.453
Plasmani drugim bankama	9	-	9	14.627	-	-	14.636
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	64	-	64	-	-	65.888	65.952
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	426	-	426	-	-	181	607
Dati krediti i potraživanja	221	740.324	740.545	-	-	538.151	1.278.696
Akontacija poreza na dobit	-	-	-	-	-	2.747	2.747
Odgodena porezna imovina	-	-	-	-	-	178	178
Ostala imovina	2.432	-	2.432	35	-	9,522	11,989
Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	21,151	21,151
Ukupno aktiva	92.100	740.324	832.424	20.149	13.453	1.001.026	1.867.052
Obaveze i kapital							
Obaveze prema bankama	308.483	-	308.483	-	745	13.808	323.036
Obaveze prema klijentima	498.279	99.997	598.276	20.156	12.549	610.719	1.241.700
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-	148	148
Subordinirani dug	-	-	-	-	-	121	121
Ostale obaveze	2.008	-	2.008	32	101	25.847	27.988
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	-	-	4.701	4.701
Odgodena porezna obaveza	-	-	-	-	-	42	42
Dionički kapital i rezerve	-	-	-	-	-	269.316	269.316
Ukupno obaveze i kapital	808.770	99.997	908.767	20.188	13.395	924.702	1.867.052
Neto devizna pozicija	(716.670)	640.327	(76.343)	(39)	58	76.324	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.2. Kamatni rizik

Kamatni rizik se definira kao izloženost Bančine finansijske pozicije kretanjima kamatnih stopa, što se odražava na bančinu knjigu, koja se sastoji od bilansnih i vanbilansnih pozicija finansijske aktive i obaveza koji su dio procesa plasiranja i skupljanja depozita kao aktivnosti koje obavlja Banka.

Banka je izložena riziku kamatnih stopa, s obzirom da posuđuje sredstva i po fiksnim i po promjenjivim kamatnim stopama. Banka upravlja rizikom kamatnih stopa tako što održava odgovarajuću kombinaciju pozajmica sa fiksnim i promjenjivim kamatnim stopama.

Rizik kamatne stope odražava mogućnost gubitka profita i/ili erozije kapitala zbog promjene kamatnih stopa. Povezan je sa svim proizvodima i pozicijama osjetljivim na promjene kamatnih stopa. Ovaj rizik ima dvije komponente: prihodovnu i investicionu komponentu.

Prihodovna komponenta ispoljava se u slučajevima kada aktivne i pasivne kamatne stope Banke nisu usklađene (plasmani po fiksnim, a obaveze po promjenjivim kamatnim stopama i obrnuto).

Investiciona komponenta posljedica je inverzne relacije kretanja cijena i kamatnih stopa vrijednosnih papira.

Banka se trenutno štiti od kamatnog rizika na način da vrši usklađivanje vrste kamatne stope (fiksna, promjenljiva i varijabilna), valute, referentne kamatne stope, te datuma promjene kamatne stope za sve proizvode koje ugovara (osjetljive na promjenu kamatnih stopa). Svaka neusklađenost u gore spomenutim elementima izlaže Banku kamatnom riziku.

Usvojen sistem načina mjerenja radi na analitičkoj razini primjereno složenosti rizika iz knjige banke, te osigurava da profil rizika može biti ispitan na dva odvojena, ali komplementarna, načina:

- perspektiva ekonomske vrijednosti, koji razmatra utjecaj promjena kamatnih stopa i vezanih volatilnosti na sadašnju vrijednost svih budućih novčanih tokova;
- perspektiva zarade je usmjeren na analizu utjecaja koje promjene kamatnih stopa i vezanih volatilnosti generiraju na neto kamatni prihod, a time i na povezan učinak na kamatne marže.

Banka koristi sljedeće metode za mjerenje rizika kamatnih stopa:

- Pomak osjetljivosti fer vrijednosti;
- Pomak osjetljivosti na kamatne marže.

Pomak osjetljivosti fer vrijednosti mjeri promjene ekonomske vrijednosti finansijskog portfolia nastalu od paralelnog pomaka diskontne krivulje. Ukupna vrijednost pomaka osjetljivosti je prikazana po ročnosti (ročna analiza), kako bi se utvrdila raspodjela rizika na vremenskoj osi. Operativni limit koji je trenutno na snazi za pomak osjetljivosti fer vrijednosti (od +100 baznih poena paralelnog pomaka krivulje prinosa) je 5.867 hiljada KM / -15.647 hiljada KM (3.000 hiljada EUR / 8.000 hiljada EUR). Limit je postavljen od strane Banke sa ciljem očuvanja izloženosti unutar niskih razina.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.2. Kamatni rizik (nastavak)

Rezultat pomaka osjetljivosti fer vrijednosti, u smislu uticaja na ekonomsku vrijednost bilansne aktive osjetljive na promjene kamatnih stopa, pod pretpostavkom da su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena, a sve ostale varijable ostale nepromijenjene na dan 31. decembar 2018. iznosi -9.631 hiljada KM (31. decembar 2017.: -2.556 hiljada KM).

U 2018. godini usvojeno je određivanje limita na osnovu ročnosti kako slijedi:

Pomak osjetljivosti (+100 bp)			
TOTAL	0-18 mjeseci	18 mjeseci - 5 godina	preko 5 godina
5,867 hiljada KM / 15,647 hiljada KM (3 mio EUR / -8 mio EUR)	+/- 3,912 hiljada KM (+/- 2 mio EUR)	5,867 hiljada KM / -7,823 hiljada KM (3 mio EUR / -4 mio EUR)	5,867 hiljada KM / -9,779 hiljada KM (3 mio EUR / -5 mio EUR)

Rezultati pomaka osjetljivosti fer vrijednosti prikazani su u tabeli ispod:

Pomak osjetljivosti (+100b.p)	31. decembar 2018.				31. decembar 2017.			
	TOTAL	0-18 mjeseci	18 mjeseci - 5 godina	preko 5 godina	TOTAL	0-18 mjeseci	18 mjeseci - 5 godina	preko 5 godina
EUR	(4.632)	(111)	807	(5.328)	1.678	169	1.424	85
USD	220	55	160	5	76	27	49	-
CHF	13	8	5	-	13	6	7	-
KM	(5.232)	(148)	(2.062)	(3.022)	(4.323)	(1.677)	(1.728)	(918)
Ostale valute	1	1	-	-	3	2	1	-
Ukupno	(9.630)	(195)	(1.090)	(8.345)	(2.553)	(1.473)	(247)	(833)

Osjetljivost kamatne marže mjeri umjesto kratkoročni (dvanaest mjeseci) utjecaj na kamatnu maržu od strane paralelnog, trenutnog i trajnog udara krivulje kamatne stope. Ova mjera ističe učinak promjene kamatnih stopa na portfolio koji se mjeri, isključujući pretpostavke o budućim promjenama u aktivi i pasivi, te se stoga ne može smatrati pokazateljem budućih razina kamatne marže. Operativni limit koji je trenutno na snazi za pomak osjetljivosti kamatne marže (sa paralelnim pomjeranjem krive prinosa od -50 bp) iznosi -4.890 hiljada KM (-2.500 hiljade EUR).

Rezultat pomaka osjetljivosti kamatne marže, ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena više, a sve ostale varijable ostale nepromijenjene na dan 31. decembar 2018. godine je povećanje za 1.234 hiljada KM (31. decembar 2017.: 3.670 hiljada KM), a ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena niže, rezultat je sniženje za 2.422 hiljada KM na dan 31. decembar 2018. (31. decembar 2017.: sniženje za 5.489 hiljada KM). Osim toga, Banka također priprema pomak osjetljivosti kamatne marže na temelju osjetljivosti u rasponu od +50/-50 baznih poena. Ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za +50 baznih poena rezultat je povećanje dobiti od 1.234 hiljada KM, a ako su se promijenile za -50 baznih poena rezultat je smanjenje dobiti od -1.914 hiljade KM na dan 31. decembar 2018. (31. decembar 2017.: 1.863 hiljada KM za +50 baznih poena i smanjenje za 2.597 hiljade KM za -50 baznih poena).

U svrhu mjerenja ranjivosti Banke pod stresnim tržišnim uvjetima, rizik promjene kamatnih stopa mjerni sistem koji je usvojila Banka, i omogućuje smislenu procjenu učinka stresnih tržišnih uslova na banku ("analiza scenarija"), ili radije naglih promjena u općoj razini kamatnih stopa, promjene u odnosima između ključnih tržišnih stopa (tj. osnova rizik), promjene u padini i obliku krivulje prinosa (tj. krivulji prinosa rizik), promjene u likvidnosti ključnih finansijskih tržišta ili promjena u volatilnosti tržišne cijene.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.4. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Ciljevi Banke pri upravljanju kapitalom, koji je širi koncept od „dioničkog kapitala“ iz izvještaja o finansijskom položaju, jesu:

- biti u skladu sa kapitalnim uslovima koje su postavili regulatori bankarskog tržišta u domaćem okruženju;
- čuvati sposobnost Banke da može da osigurava povrat dioničarima i dobit drugima koji posjeduju udio;
- održati jaku kapitalnu osnovu u cilju razvoja poslovanja.

Adekvatnost i korištenje kapitala se prate na dnevnoj bazi od strane Uprave Banke sa tehnikama praćenja zasnovanim na regulativi koja je propisana od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine u svrhe supervizije. Izvještavanje prema Agenciji se vrši na kvartalnoj bazi.

Kapital u svrhu izračuna adekvatnosti kapitala prema propisanoj metodologiji Agencije sastoji se od:

- Tier 1 kapital ili Osnovni kapital: dionički kapital (netiran za bilo koji knjigovodstveni iznos trezorskih dionica), dionička premija, zadržana dobit, rezerve nastale izdvajanjem iz zadržane dobiti, revalorizacione rezerve proistekle iz svođenja fer vrijednosti imovine i revidirana dobit tekućeg perioda usvojena i raspoređena od strane Skupštine dioničara;
- Tier 2 kapital ili Dopunski kapital: kvalifikovani subordinirani dug, umanjenja vrijednosti na bazi portfolia i nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po zahtjevu regulatora.
- Odbitne stavke.

Rizik ponderisane aktive se mjeri na bazi pondera u skladu sa FBA regulativom klasifikovane prema prirodi svakog od sredstava i odražava procjenu kreditnog, tržišnog i ostalih rizika povezanih sa tim sredstvima, uzimajući u obzir prihvatljivost kolaterala ili garancija. Sličan tretman je usvojen za izloženost po vanbilansnim pozicijama, sa određenim korekcijama u svrhu preciznijeg iskazivanja prirode potencijalnih gubitaka.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.4. UPRAVLJANJE KAPITALOM (NASTAVAK)

Tabela u nastavku prikazuje izračun regulatornog kapitala i adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine, preuzete iz izračuna predanih Agenciji na kraju pomenutih perioda.

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Osnovni kapital		
Dionički kapital	44.782	44.782
Dionička premija	57.415	57.415
Regulatorne i ostale rezerve	134.858	122.963
Odgodena porezna imovina	-	(178)
Nematerijalna imovina	(5.582)	(6.574)
Ukupno kvalifikovani Osnovni kapital	231.473	218.408
Dopunski kapital		
Opšte rezerve – u skladu sa propisima Agencije	17.081	19.238
Rezerve fer vrijednosti	-	175
Nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po zahtjevu regulatora	(10.077)	(19.703)
Ukupno Dopunski kapital	7.004	(290)
Ukupno regulatorni kapital	238.477	218.118
Zahtjevi kapitala (*)		
Rizikom pondrisana aktiva	1.366.467	1.444.536
Operativni rizici	156.495	94.521
Ukupno	1.522.962	1.539.057
Adekvatnost kapitala	15,66%	14,17%

(*) Zahtjevi kapitala u prethodnoj tabeli su obračunati u skladu sa regulativom Agencije za bankarstvo FBiH.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.4. UPRAVLJANJE KAPITALOM (NASTAVAK)

U skladu s propisima Agencije, Osnovni kapital ne uključuje stanje regulatornih rezervi za kreditne gubitke unutar kapitala i rezervi (KM 18.286 hiljada KM na dan 31. decembra 2018. godine) koje su dio pozicije kapitala u izvještaju o finansijskom položaju Banke. Međutim, opšte rezerve obračunate u skladu sa propisima Agencije (17.081 hiljada KM na dan 31. decembra 2018. godine) su uključene unutar Dopunskog kapitala.

Dodatno, radi se usklađenje za iznos nedostajućih regulatornih rezervi za kreditne gubitke obračunatih na datum izvještavanja (datum podnošenja adekvatnosti kapitala Agenciji, koji se prema lokalnoj regulativi podnosi na kvartalnoj osnovi) što za 2018. godinu iznosi 10.077 hiljada KM (2017: 19.703 hiljada KM).

U skladu sa propisima Agencije, Odlukom upravljanjem kapitalom banaka donesenoj 24. oktobra 2018 godine („Službene novine Federacije BiH“ broj 81/17), član 6 (3) revidirana dobit perioda se uključuje u izračun regulatornog kapitala od dana kad su revidirani finansijski izvještaji izdati i odobreni od strane Skupštine dioničara Banke. U slučaju da se tekuća dobit uključi u izračun adekvatnosti, ista bi bila 16,93% (2017: 15,97%).

U skladu sa strukturom Osnovnog i Dopunskog kapitala, stopa osnovnog kapitala je skoro ista kao i adekvatnost kapitala i iznosi 15,20% na kraju 2018.godine (obavezni minimum je 9%). Stopa finansijske poluge iznosi 10,65% na dan 31. decembar 2018. godine (zakonski minimum je 6,0%).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima mjeri se na bazi kotiranih tržišnih cijena ili kotiranih cijena od strane dealera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrijednost koristeći druge tehnike procjene.

6.1. TEHNIKE MJERENJA

Banka mjeri fer vrijednost koristeći slijedeću hijerarhiju fer vrijednosti, koja odražava značaj ulaznih parametara korištenih pri mjerenju.

- Nivo 1: ulazni parametri su kotirane tržišne cijene (neprilagođene) na aktivnim tržištima za identične instrumente
- Nivo 2: ulazni podaci se razlikuju od kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, a radi se o vidljivim ulaznim podacima bilo da su direktni (npr. kao cijene) ili indirektni (izvedeni iz cijena). Ova kategorija uključuje instrumente mjerene korištenjem: kotiranih tržišnih cijena na aktivnim tržištima sličnih instrumenata, kotirane cijene za iste ili slične instrumente koji se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike mjerenja u kojima su svi značajniji ulazni parametri direktno ili indirektno vidljivi iz tržišnih podataka.
- Nivo 3: ulazni parametri koji nisu vidljivi. Ova kategorija uključuje sve instrumente za koje tehnike mjerenja nisu vidljive i ovi parametri imaju značajan uticaj na procjenu vrijednosti instrumenata. Ova kategorija uključuje instrumente koji su mjereni na bazi kotiranih cijena za slične proizvode za koje su potrebne značajne prilagodbe ili pretpostavke kako bi se odrazile razlike između instrumenata.

Tehnike mjerenja uključuju modele neto sadašnje vrijednosti i diskontiranog novčanog toka, uporedbu sa sličnim instrumentima za koje postoje vidljive tržišne cijene i slični modeli procjene. Pretpostavke i ulazni podaci korišteni pri tehnikama procjene uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne marže i ostale premije u određivanju diskontnih stopa, cijena obveznica, vrijednosnih papira, kurseva stranih valuta, cijena vlasničkih ulaganja i očekivane volatilnosti i korelacije cijena.

Cilj tehnika procjene je da odrede fer vrijednost koja odražava cijenu koja će biti ostvarena kod prodaje imovine ili izmirenja obaveza u redovnoj transakciji među tržišnim sudionicima na datum mjerenja.

Banka određuje vrijednost dužničkih vrijednosnih papira (trezorski zapisi i obveznice) koristeći interne modele procjene koje u obzir uzimaju preostalu ročnost i zadnje raspoložive tržišne cijene pomenutih instrumenata. Fer vrijednost forward deviznih derivata se mjeri koristeći raspoložive tržišne cijene za FX spot i novčane krivulje relevantnih valuta. Na bazi ovih parametara se računaju vrijednost forwarda i terminskih kurseva, koji se dalje dnevno koriste za još aktivne poslove.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju i vrijednosnih papira po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kojima se trguje na aktivnom tržištu se mjeri korištenjem cijena tih instrumenata na datum izvještavanja po zaključnim cijenama ponude.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (NASTAVAK)

6.2. FINANSIJSKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI – HIJERARHIJA FER VRIJEDNOSTI

Tabela u nastavku prikazuje finansijske instrumente mjerene po fer vrijednosti na datum izvještavanja po hijerarhiji fer vrijednosti. Iznosi su bazirani na vrijednostima iskazanim u izvještaju o finansijskom položaju.

31. decembar 2018.	Bilješka	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina po FVOSD 22 a)					
Obveznice izdate od strane Federacije BiH		-	579	-	579
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od nerezidentnih pravnih lica BiH		-	69	-	69
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od rezidentnih pravnih lica BiH		-	52	-	52
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha 22 b)					
Dionice		163	-	-	163
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	249	-	249
Ukupno		163	949	-	1,112
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha 22 c)					
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	165	-	165
Ukupno		-	165	-	165
31. decembar 2017.					
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju 22 a)					
Obveznice izdate od strane Federacije BiH		-	65.836	-	65.836
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od nerezidentnih pravnih lica BiH		-	64	-	64
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od rezidentnih pravnih lica BiH		-	52	-	52
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha 22 b)					
Dionice		426	-	-	426
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	181	-	181
Ukupno		426	66.133	-	66.559
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha 22 c)					
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	148	-	148
Ukupno		-	148	-	148

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA (NASTAVAK)

6.3. FINANSIJSKI INSTRUMENTI KOJI SE NE MJERE PO FER VRIJEDNOST

Tabela ispod pokazuje fer vrijednosti finansijskih instrumenata koji se ne vode po fer vrijednosti i analizira ih prema nivou u hijerarhiji fer vrijednosti.

31. decembar 2018.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
Aktiva					
Gotovina i ekvivalenti gotovine	-	34.480	371.934	406.414	406.414
Rezerve kod Centralne banke	-	-	172.979	172.979	172.979
Plasmani kod drugih banaka	-	21.594	-	21.594	21.594
Dati krediti i potraživanja	-	220.156	1.202.746	1.422.899	1.428.689
Ukupno	-	276.227	1.747.659	2.023.886	2.029.676
Obaveze					
Obaveze prema bankama i drugim fin. institucijama	-	266.860	178.485	445.345	456.407
Obaveze prema klijentima	-	766.146	523.646	1.289.792	1.290.085
Ukupno	-	1.033.006	702.131	1.735.137	1.746.492
31. decembar 2017.					
Aktiva					
Gotovina i ekvivalenti gotovine	-	29.458	294.185	323.643	323.643
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	147.453	147.453	147.453
Plasmani kod drugih banaka	-	14.636	-	14.636	14.636
Dati krediti i potraživanja	-	246.840	1.019.453	1.266.293	1.278.696
Ukupno	-	290.934	1.461.091	1.752.025	1.764.428
Obaveze					
Obaveze prema bankama i drugim fin. institucijama	-	134.055	187.628	321.683	323.036
Obaveze prema klijentima	-	712.827	530.565	1.243.392	1.241.700
Subordinirani dug	-	-	122	122	121
Ukupno	-	846.882	718.315	1.565.197	1.564.857

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (NASTAVAK)

6.3. FINANSIJSKI INSTRUMENTI KOJI SE NE MJERE PO FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

U procjeni fer vrijednosti finansijskih instrumenata Banke i dodjeli određenog nivoa hijerarhije fer vrijednosti korištene su slijedeće metode i pretpostavke, te navedena ograničenja opisana u nastavku, a u skladu sa revidiranim pristupom Intesa Sanpaolo Grupe.

Gotovina i ekvivalenti gotovine

Za neto knjigovodstvene vrijednosti gotovine i stanja na računima kod banaka se općenito smatra da su približne njihovim fer vrijednostima. Obavezna rezerva kod Centralne banke klasifikovana je u Nivo 3 kao i sredstva po viđenju kod drugih banaka u skladu sa pretpostavkom da njihova izlazna cijena može uključivati subjektivne procjene druge strane o kreditnom riziku koje nije moguće pouzdano kvantificirati.

Plasmani kod drugih banaka

Plasmani kod drugih banaka uglavnom predstavljaju kratkoročne i prekonoćne depozite te stoga njihova fer vrijednost ne odstupa značajno od knjigovodstvene vrijednosti. Njihova klasifikacija u Nivo 2 hijerarhije fer vrijednosti rezultat je nepostojanja ili manje pouzdanosti parametara koji nisu vidljivi prilikom određivanja izlazne cijene.

Kredit i potraživanja od komitenata, obaveze prema klijentima, bankama i drugim finansijskim institucijama

Fer vrijednost izračunava se uzimajući u obzir buduće novčane tokove u slučaju pozicija sa dospijećem u srednjem roku, dok je izražena knjigovodstvenom vrijednošću umanjenom za ispravke vrijednosti u slučaju kratkoročnih kredita, obaveza po viđenju ili kredita umanjene vrijednosti noedređenog dospijeća.

Sa stanovišta prezentacije nivoa fer vrijednosti, neprihodujuća imovina je klasifikovana u Nivo 3, dok je izlazna cijena značajno pod utjecajem procjene gubitka od strane kreditnog referenta zasnovane na budućim novčanim tokovima i odgovarajućim planovima povrata. Specifične komponente procjene Banke prevladavaju nad drugim komponentama (npr. tržišna kamatna stopa) vodeći do klasifikacije u Nivo 3 u hijerarhiji fer vrijednosti.

Prihodujući kratkoročni krediti sa dospijećem od 12 mjeseci ili manje, kao i kratkoročne obaveze prema klijentima i bankama klasifikovane su u Nivo 2 hijerarhije fer vrijednosti, kao rezultat nepostojanja ili manje pouzdanosti parametara koji nisu vidljivi kod određivanja izlazne cijene.

Srednjeročni i dugoročni krediti i depoziti klijenata, banaka i drugih finansijskih institucija su klasifikovani u Nivo 3 hijerarhije fer vrijednosti, uzimajući u obzir značajnost specifičnih komponenti procjena Banke prilikom određivanja izlazne cijene.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI

U okviru redovnog poslovanja, Uprava Banke analizira rezultate poslovanja sa naglaskom na učešće pojedinačnih poslovnih segmenata. Poslovanje sa pravnim licima, građanima i sredstvima i finansijskim tržištima su poslovne linije koje su identifikovane kao važni poslovni segmenti u onoj mjeri u kojoj finansijskim proizvodima upravlja svaki od njih i odgovarajućih drugih strana sa kojima svaki segment ulazi u pregovore su specifični za svaki taj dio, te istim se ne upravlja niti su vezani za neku drugu stranu ili segment.

Iako u plasiranju kredita i prikupljanju depozita učestvuju svi poslovni segmenti, finansijske karakteristike kredita, depozita i kreditnih linija su specifično vezane za svakog od njih i mogu biti primijenjene samo na ugovorene strane koje se odnose na svaki specifičan segment.

Finansijski rezultati svakog pojedinačnog poslovnog segmenta se prikazuju kroz kombinovanu metodologiju „direktne“ i „indirektne“ alokacije prihoda i rashoda. Prihodi su uglavnom direktno dodijeljeni dijelu koji ih je ostvario, dok se troškovi pripisuju direktno, ukoliko je moguće identifikovati da ih je ostvario određeni segment, i indirektno ukoliko se odnose na centralne organizacione jedinice.

Interna raspodjela se također primjenjuje na alokaciju troškova kod finansiranja operativnih segmenata.

Stavke bilansa uspjeha po operativnim segmentima navedene u tabeli u nastavku su navedene u formi koja se koristi za svrhu izvještavanja prema Upravi.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2018. godine

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Prihod od kamata	49.934	26.175	564	76.673
Rashod od kamata	(7.903)	(3.692)	(523)	(12.118)
Neto prihodi od kamata	42.031	22.483	41	64.555
Prihodi od naknada i provizija	21.483	8.128	363	29.974
Rashodi od naknada i provizija	(5.035)	(793)	(22)	(5.850)
Neto prihodi od naknada i provizija	16.448	7.335	341	24.124
Neto prihod od trgovanja	-	-	1.947	1.947
Ostali operativni prihodi/rashodi	(3.712)	(2.421)	(337)	(6.470)
Operativni prihodi	(3.712)	(2.421)	1.610	(4.523)
Troškovi zaposlenih	(15.886)	(4.594)	(611)	(21.091)
Administrativni troškovi	(14.485)	(3.540)	(816)	(18.841)
Amortizacija	(3.259)	(452)	(57)	(3.768)
Operativni troškovi	(33.630)	(8.586)	(1.484)	(43.700)
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	21.137	18.811	508	40.456
Ukidanja ispravke / (Neto gubici od umanjenja vrijednosti) i rezervisanja	(8.442)	5.727	2.821	106
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT	12.695	24.538	3.329	40.562
Porez na dobit	-	-	-	(4.222)
NETO DOBIT TEKUĆEG PERIODA	-	-	-	36.340

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2018. godine

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Gotovina i ekvivalenti gotovine	34.480	-	371.934	406.414
Rezerve kod Centralne banke	-	-	172.979	172.979
Plasmani kod drugih banaka	-	-	21.594	21.594
Finansijska imovina po FVOSD	-	-	701	701
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilansu uspjeha	-	-	412	412
Dati krediti i potraživanja	645.569	783.120	-	1.428.689
Ostala neraspoređena aktiva	-	-	-	30.031
UKUPNA AKTIVA	680.049	783.120	567.620	2.060.820
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	-	26.681	429.726	456.407
Obaveze prema klijentima	631.448	658.637	-	1.290.085
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	165	165
Ostale neraspoređene obaveze	-	-	-	38.543
UKUPNE OBAVEZE	631.448	685.318	429.891	1.785.200

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2017. godine

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Prihod od kamata	48.911	25.671	953	75.535
Rashod od kamata	(9.987)	(4.263)	(486)	(14.736)
Neto prihodi od kamata	38.924	21.408	467	60.799
Prihodi od naknada i provizija	19.428	7.738	286	27.452
Rashodi od naknada i provizija	(4.159)	(756)	(34)	(4.949)
Neto prihodi od naknada i provizija	15.269	6.982	252	22.503
Neto prihod od trgovanja i razmjene strane valute	-	-	2.097	2.097
Ostali operativni prihodi/rashodi	(3.903)	(1.543)	(447)	(5.893)
Operativni prihodi	(3.903)	(1.543)	1.650	(3.796)
Troškovi zaposlenih	(15.726)	(4.723)	(603)	(21.052)
Ostali administrativni troškovi	(14.228)	(3.153)	(636)	(18.017)
Amortizacija	(3.419)	(455)	(67)	(3.941)
Operativni troškovi	(33.373)	(8.331)	(1.306)	(43.010)
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	16.917	18.516	1.063	36.496
Gubici od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(4.724)	(3.737)	103	(8.358)
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT	12.193	14.779	1.166	28.138
Porez na dobit	-	-	-	(3.228)
NETO DOBIT TEKUĆEG PERIODA	-	-	-	24.910

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2017. godine

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Gotovina i ekvivalenti gotovine	29.458	-	294.185	323.643
Obavezne rezerve kod Centralne banke	-	-	147.453	147.453
Plasmani kod drugih banaka	-	-	14.636	14.636
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	65.952	65.952
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	607	607
Dati krediti i potraživanja	595.759	682.937	-	1.278.696
Ostala neraspoređena aktiva	-	-	-	36.035
UKUPNA AKTIVA	625.217	682.937	522.833	1.867.022
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	-	31.170	291.866	323.036
Obaveze prema klijentima	601.642	636.766	3.292	1.241.700
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	148	148
Subordinirani dug	-	-	121	121
Ostale neraspoređene obaveze	-	-	-	32.730
UKUPNE OBAVEZE	601.642	667.936	295.427	1.597.735

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

8. PRIHOD OD KAMATA

	2018.	2017.
Građani	47.440	46.696
Pravna lica	28.621	27.839
Banke i druge finansijske institucije	411	289
Kamata na imovinu raspoloživu za prodaju	-	711
Kamata na imovinu kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	201	-
	76.673	75.535

9. RASHOD OD KAMATA

	2018.	2017.
Građani	6.944	9.131
Pravna lica	3.204	3.674
Banke i druge finansijske institucije	1.967	1.912
Ostalo	3	19
	12.118	14.736

10. PRIHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2018.	2017.
Kartično poslovanje	9.005	8.007
Unutrašnji platni promet	5.556	5.017
Prihodi od vođenja računa	4.250	4.114
Vanjski platni promet	3.204	3.207
Garancije i akreditivi	2.225	1.945
Kreditni klijentima	2.124	1.887
Naknade po osnovu transakcija sa stranim valutama	1.669	1.597
Usluge komisiona	79	85
Ostalo	1.862	1.593
	29.974	27.452

Ostali prihodi uključuju prihode od podizanja gotovine na bankomatima i mobilno bankarstvo u poslovima sa stanovništvom.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

11. RASHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2018.	2017.
Kartično poslovanje	4.458	3.659
Bankovne usluge	750	681
Unutrašnji platni promet	293	263
Ostalo	349	346
	5.850	4.949

12. NETO PRIHOD OD TRGOVANJA

	2018.	2017.
Neto dobiti od preračunavanja strane valute imovine i obaveza	1.904	2.016
Neto dobiti od dionica	24	17
Neto dobiti/(gubici) od prodaje imovine raspoložive za prodaju kroz bilansu uspjeha	19	64
	1.947	2.097

13. OSTALI OPERATIVNI PRIHODI / (RASHODI)

	2018.	2017.
Premija osiguranja depozita	(2.783)	(2.681)
Usluge posedovanja u kartičnom poslovanju	(2.266)	(2.128)
Konsultantske i usluge Agencije za bankarstvo	(1.295)	(1.205)
Umanjenje vrijednosti stečene imovine (Bilješka 24)	(664)	53
Ostali (rashodi)/prihodi	(19)	(38)
Umanjenje vrijednosti nekretnina i opreme (Bilješka 25)	-	(555)
Rezerve na imovinu namijenjenu prodaji (Bilješka 24)	-	(289)
Naplate od osiguravajućih kuća i naplate od klijenata	502	1.005
(Gubici) / Dobici od prodaje imovine	55	(55)
	(6.470)	(5.893)

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

14. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	2018.	2017.
Neto plaće	13.546	13.501
Porezi i doprinosi	7.121	7.117
Rezerve za otpremnine i ostale koristi (bilješka 31)	80	22
Ostali troškovi	344	412
	21.091	21.052

Troškovi zaposlenih uključuju 3.511 hiljada KM (31. decembar 2017. godine: 3.559 hiljada KM) doprinosa po osnovu penzionog osiguranja uplaćenih u državni penzioni fond. Doprinosi se računaju kao procent bruto plaće. Banka je imala 562 uposlenika na dan 31. decembra 2018. godine (567 na dan 31. decembra 2017. godine).

15. ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

	2018.	2017.
Troškovi održavanja	4.355	4.321
Troškovi zakupnine i ostali povezani troškovi	3.880	3.728
Telekomunikacije i troškovi pošte	2.951	2.992
Troškovi osiguranja i transporta	2.351	2.220
Troškovi konsultantskih usluga	933	1.030
Troškovi reprezentacije i marketinga	874	828
Troškovi materijala	838	861
Troškovi energije	743	763
Neto rezervisanja za obaveze i sudske sporove (bilješka 31)	535	(225)
Ostale premije osiguranja	526	532
Ostali troškovi	855	967
	18.841	18.017

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

16. UMANJENJA VRIJEDNOSTI I DRUGA REZERVISANJA

Promjene u bilansu uspjeha koje se odnose na umanjenja vrijednosti i rezervisanja su prikazana kako slijedi:

Neto umanjenja vrijednosti i rezervisanja	2018.	2017.
- za gotovinu i ekvivalente gotovine (bilješka 19)	(54)	-
- za kredite klijentima (bilješka 23)	4.118	8.031
- za ostalu aktivnu (bilješka 24)	231	66
- za vanbilansne stavke (bilješka 31)	(1.626)	261
- za finansijsku aktivnu po FVOSD	(2.775)	-
	(106)	8.358

17. POREZ NA DOBIT

	2018.	2017.
Tekući trošak poreza	4.299	3.136
Odgođeni porez (bilješka 32)	(77)	92
Ukupno porez na dobit	4.222	3.228

Porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha predstavlja tekući porez. Zvanična stopa poreza na dobit iznosi 10% (2017.: 10%).

	2018.	2017.
Dobit prije poreza	40.562	28.137
Porez izračunat po stopi 10%	4,056	2.814
Porezno nepriznati troškovi	167	415
Neoporezivi prihodi	(1)	(1)
Trošak poreza na dobit	4.222	3.228
Prosječna stopa poreza na dobit	10,4%	11,5%

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

18. OSNOVNA I RAZRIJEĐENA ZARADA PO DIONICI

	2018.	2017.
Neto dobit (000 KM)	36.340	24.910
Ponderisani prosječan broj običnih dionica	447.760	447.760
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (KM)	81,16	55,63

19. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Tekući račun kod Centralne banke	310,292	193.366
Tekući računi kod drugih banaka	61,674	100.871
Gotovina u domaćoj valuti	24,990	22.194
Gotovina u stranoj valuti	9,490	7.264
	406,446	323.695
Manje: umanjenje vrijednosti	(32)	(52)
	406,414	323,643

20. REZERVE KOD CENTRALNE BANKE

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Obavezna rezerva	172.979	147.453
	172.979	147.453

Minimum obavezne rezerve na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine je obračunat u iznosu od 10% svih depozita, i računa se na dnevnom nivou, te ažurira svakih 10 kalendarskih dana, za prethodnih period.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

21. PLASMANI KOD DRUGIH BANAKA

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Plasmani kod banaka	21.594	14.636

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je imala sljedeće plasmane:

Plasman kod banke:	Originalna valuta	Originalni iznos	KM	Ročnost	Kamatna stopa
Erste Group Bank AG	USD	11.801.656	20.149.619	03.01.2019	2,00%
Intesa Sanpaolo S.p.A.	CAD	440.005	551.326	03.01.2019	0,40%
Intesa Sanpaolo S.p.A.	GBP	410.010	887.908	03.01.2019	0,90%
Intesa Sanpaolo S.p.A.	EUR	2.433	4.757	01.01.2019	-
			21.593.611		

22. FINANSIJSKA IMOVINA I OBAVEZE

a) Finansijska imovina po FVOSD (fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit)

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
<i>Dužnički instrumenti</i>		
Obveznice i Trezorski zapisi izdati od strane Federacije BiH	579	65.836
	579	65.836
<i>Ulaganja u vlasničke vrijednosne papire</i>		
Ulaganja mjerena po fer vrijednosti	122	116
	122	116
	701	65.952

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

22. FINANSIJSKA IMOVINA I OBAVEZE (NASTAVAK)

b) Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Finansijska imovina		
Dionice inicijalno raspoređene u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	163	426
Derivati koji se drže radi trgovanja	249	181
	412	607

Derivati koji se drže radi trgovanja predstavljaju forward devizne ugovore čiji su detalji prikazani kako slijedi:

	31. decembar 2018. Nominalni iznos	31. decembar 2018. Fer vrijednost	31. decembar 2017. Nominalni iznos	31. decembar 2017. Fer vrijednost
Finansijska imovina				
<i>Derivati koji se drže radi trgovanja – OTC proizvodi</i>				
Valutni terminski ugovori – forward-i	9.353	249	8.238	181
	9.353	249	8.238	181

c) Finansijska obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Finansijske obaveze		
Derivati koji se drže radi trgovanja	165	148
	165	148

Derivati koji se drže radi trgovanja predstavljaju forward devizne ugovore čiji su detalji prikazani kako slijedi:

	31. decembar 2018. Nominalni iznos	31. decembar 2018. Fer vrijednost	31. decembar 2017. Nominalni iznos	31. decembar 2017. Fer vrijednost
Finansijske obaveze				
<i>Derivati koji se drže radi trgovanja – OTC proizvodi</i>				
Valutni terminski ugovori – forward-i	9.074	165	8.042	148
	9.074	165	8.042	148

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

22. FINANSIJSKA IMOVINA I OBAVEZE (NASTAVAK)

d) Prijelaz na MSFI 9

Procijenjeni uticaj usvajanja MSFI 9 – Prvo usvajanje (“FTA”)

Novi računovodstveni standard MSFI 9, objavljen u julu 2014. godine od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB-a) i kojeg je usvojila Europska Komisija Uredbom br. 2067/2016, od 1. januara 2018. godine, je zamijenio postojeći MRS 39 koji je regulirao priznavanje i mjerenje finansijskih instrumenata.

Na osnovu navedenog, u nastavku je utjecaj usvajanja MSFI 9 na neto imovinu Banke na dan 1. januar 2018. godine koji nastaju uglavnom:

- Više kretanja u računu dobiti i gubitka. MSFI 9 povećava rizik da će se više imovine morati mjeriti po fer vrijednosti, a promjene u fer vrijednosti priznati u dobiti ili gubitku kako nastaju.
- Ranije priznavanje gubitaka od umanjenja vrijednosti potraživanja i kredita, uključujući potraživanja od kupaca. Banka će morati početi s osiguravanjem mogućih budućih kreditnih gubitaka u prvom izvještajnom razdoblju, a rezerve će biti knjižene - čak i ako je vrlo vjerovatno da će imovina biti potpuno naplativa.
- Značajni novi zahtjevi za objavljivanjem - što oni budu zahtijevniji, možda će biti potrebni novi sustavi i procesi za prikupljanje potrebnih podataka

Banka je usvojila zahtjeve MSFI-ja 9 „Finansijski instrumenti“ na dan 1. januar 2018. godine. Utjecaj prelaska na MSFI 9 na dan 1. januara 2018. godine na finansijske izvještaje Banke odrazio se na smanjenju neto imovine u iznosu od 27.203 hiljada KM, koja proizlazi iz:

- smanjenje u iznosu od 25.772 hiljada KM iz dodatnog umanjenja vrijednosti;
- povećanje rezervi za obaveze i troškove u iznosu od 1.431 hiljada KM.

Banka ostaje snažno kapitalizirana nakon usvajanja MSFI-ja 9. Na dan 31. decembra 2018. godine stopa adekvatnosti kapitala iznosi 15,66% (minimalna razina: 12%), bez uključivanja dobiti tekuće godine. Učinci usvajanja MSFI-ja 9 prikazani su u sljedećoj tabeli:

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

22. FINANSIJSKA IMOVINA I OBAVEZE (NASTAVAK)

d) Prijelaz na MSFI 9 (nastavak)

IMOVINA	Bilješka	Knjigovodstveni iznos	Reklasifikacija	Ponovno mjerenje	Knjigovodstveni iznos
		31. decembar 2017. MRS 39			01. januar 2018. MSFI 9
Gotovina i ekvivalenti gotovine	19	323.643	-	(34)	323.609
Rezerve kod Centralne banke	20	147.453	-	-	147.453
Plasmani kod drugih banaka	21	14.636	-	-	14.636
Finansijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	22 a)	65.952	-	-	65.952
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 b)	607	-	-	607
Dati krediti i potraživanja	23	1.278.696	-	(25.702)	1.252.994
Akontacija poreza na dobit		2.747	-	-	2.747
Odgođena porezna imovina		178	-	-	178
Ostala imovina	24	11.989	-	(36)	11.953
Nekretnine i oprema	25	14.577	-	-	14.577
Nematerijalna imovina	26	6.574	-	-	6.574
UKUPNA IMOVINA		1.867.052		(25.772)	1.841.280
OBAVEZE					
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	27	323.036	-	-	323.036
Obaveze prema klijentima	28	1.241.700	-	-	1.241.700
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 c)	148	-	-	148
Subordinirani dug	29	121	-	-	121
Ostale obaveze	30	27.988	-	-	27.988
Rezervisanja za obaveze i troškove	31	4.701	-	1.431	6.132
Odgođena poreska obaveza		42	-	-	42
UKUPNO OBAVEZE		1.597.736		1.431	1.599.167
KAPITAL I REZERVE					
Dionički kapital	33	44.782	-	-	44.782
Dionička premija		57.415	-	-	57.415
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke		18.286	-	-	18.286
Ostale rezerve i rezerve po fer vrijednosti		1.574	-	2.781	4.355
Akumulirana dobit		147.259	-	(29.984)	117.275
UKUPNO KAPITAL		269.316		(27.203)	242.113
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		1.867.052		(25.772)	1.841.280

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

22. FINANSIJSKA IMOVINA I OBAVEZE (NASTAVAK)

d) Prijelaz na MSFI 9 (nastavak)

IMOVINA	Bilješka	Prvobitna klasifikacija u skladu sa MRS 39	Nova klasifikacija u skladu sa MSFI 9	Promjena u vrednovanju		Efekti promjena u skladu sa MSFI 9
				Izvorni knjigovodstveni iznos prema MRS-u 39	Novi knjigovodstveni iznos prema MSFI-u 9	
Gotovina i ekvivalenti gotovine	19	Kredit i potraživanja	Amortizirani trošak	323.643	323.643	(34)
Rezerve kod Centralne banke	20	Kredit i potraživanja	Amortizirani trošak	147.453	147.453	-
Plasmani kod drugih banaka	21	Kredit i potraživanja	Amortizirani trošak	14.636	14.602	-
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	22 a)	Imovina raspoloživa za prodaju	Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	65.952	65.952	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 b)	Fer vrijednost kroz bilans uspjeha	Fer vrijednost kroz bilans uspjeha	607	607	-
Dati kredit i potraživanja	23	Kredit i potraživanja	Amortizirani trošak	1.278.696	1.252.994	(25.702)
UKUPNA IMOVINA				1.830.987	1.805.251	(25.736)
OBAVEZE						
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	27	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	323.036	-	323.036
Obaveze prema klijentima	28	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	1.241.700	-	1.241.700
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 c)	Fer vrijednost kroz bilansu uspjeha	Fer vrijednost kroz bilansu uspjeha	148	-	148
Subordinirani dug	29	Amortizirani trošak	Amortizirani trošak	121	-	121
Rezervisanja za obaveze i troškove	31			4.701	6.163	1.431
UKUPNO OBAVEZE				1.569.706	6.163	1.566.436

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

23. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Kratkoročni krediti		
<i>Pravna lica</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	241.869	277.501
- u stranoj valuti	1.415	1.328
<i>Građani</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	70.431	65.399
- u stranoj valuti	5	5
	313.720	344.233
Dugoročni krediti		
<i>Pravna lica</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	572.244	438.714
- u stranoj valuti	417	735
<i>Građani</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	617.431	558.505
- u stranoj valuti	13	38
	1.190.105	997.992
Ukupno krediti	1.503.825	1.342.225
Manje: umanjenje vrijednosti	(75.136)	(63.529)
	1.428.689	1.278.696

Dati krediti i potraživanja su prikazani uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 5.609 hiljada KM (2017.: 6.555 hiljada KM) i neto od odgođenih naknada u iznosu od 10.493 hiljada KM (2017.: 8.741 hiljada KM).

Na dan 31. decembar 2018. godine, neto iznos kratkoročnih i dugoročnih kredita u domaćoj valuti uključuje kredite plasirane i sa povratom u domaćoj valuti vezane za valutnu klauzulu KM:EUR u iznosu od 115.081 hiljada KM, odnosno 791.815 hiljada KM (31. decembra 2017.: 82.712 hiljada KM, odnosno 698.562 hiljada KM).

Promjene u umanjenju vrijednosti za moguće gubitke po kreditima su prikazane kako slijedi:

	2018.	2017.
Stanje 1. januara	63.529	84.519
Uticaoj prve primjene MSFI 9 (bilješka 4)	25,702	-
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 16)	4,118	8.031
Promjena uslijed protoka vremena – unwinding	(372)	(1.597)
Transfer - ostalo	(397)	29
Trajni otpisi	(17,444)	(27.453)
Stanje na 31. decembar	75,136	63.529

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

23. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA (NASTAVAK)

Koncentracija kreditnog rizika po granama industrije:

Koncentracija rizika po ekonomskim sektorima u bruto iznosu kredita i potraživanja prikazana je kako slijedi:

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Trgovina	257.724	288.076
Proizvodnja, poljoprivreda, šumarstvo, rudarstvo i energetika	269.778	200.278
Usluge, finansije, sport i turizam	65.763	42.256
Građevinarstvo	73.789	57.370
Administracija i ostale javne institucije	64.052	57.126
Transport i telekomunikacije	48.650	54.181
Ostalo	36.189	18.991
Građani	687.880	623.947
	1.503.825	1.342.225

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

24. OSTALA IMOVINA

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Potraživanja iz poslovanja kreditnim karticama	3.439	3.959
Unaprijed plaćeni troškovi	2.065	1.919
Potraživanja za naknade	1.093	1.076
Imovina namijenjena prodaji	1.031	1.031
Imovina primljena za neotplaćene kredita	1.016	3.345
Ostala imovina	3.107	3.164
Ukupno ostala aktiva	11.751	14.494
Manje: umanjenje vrijednosti	(1.925)	(2.505)
	9.826	11.989

Promjene u umanjenju vrijednosti za moguće gubitke po kreditima su prikazane kako slijedi:

	2018.	2017.
Stanje 1. januara	2505	2820
Uticaoj prve primjene MSFI 9 (bilješka 4)	36	-
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 16)	231	66
Promjene kroz bilans uspjeha - stečena imovina pri zatvaranju kredita (Bilješka 13)	664	(53)
Promjene kroz bilans uspjeha—imovina namijenjena prodaji (Bilješka 13)	-	289
Transferi – ostali	(114)	(367)
Trajni otpisi i prodaja imovine	(1.397)	(250)
Stanje na 31. decembar	1.925	2.505

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

25. NEKRETNINE I OPREMA

	Zemlja i nekretnine	Računari i oprema	Investicije u pripremi	Ulaganja u tuđe objekte	Ukupno
Nabavna vrijednost					
Na dan 1. januar 2017.	13.096	20.682	386	9.683	43.847
Nabavke	-	-	1.582	-	1.582
Otuđenja	(20)	(561)	-	-	(581)
Reklasifikacija na Ostalu aktivnu	(1.363)	-	-	-	(1.363)
Ostala sveobuhvatna dobit	418	-	-	-	418
Umanjenje vrijednosti nekretnina	(555)	-	-	-	(555)
Transferi	-	1.273	(1.444)	171	-
Na dan 31. decembar 2017.	11.576	21.394	524	9.854	43.348
Nabavke	14	-	108	-	122
Otuđenja	-	(1.668)	-	-	(1.668)
Ostala sveobuhvatna dobit	74	-	-	-	74
Transferi	-	486	(590)	104	-
Na dan 31. decembar 2018.	11.664	20.212	42	9.958	41.876
Akumulirana amortizacija					
Na dan 1. januar 2017.	2.648	16.069	-	8.747	27.464
Trošak perioda	535	1.276	-	259	2.070
Reklasifikacija na Ostalu aktivnu	(332)	-	-	-	(332)
Otuđenja	(12)	(419)	-	-	(431)
Na dan 31. decembar 2017.	2.839	16.926	-	9.006	28.771
Trošak perioda	320	1.185	-	249	1.754
Otuđenja	-	(1.592)	-	-	(1.592)
Stanje na 31. decembar 2018.	3.159	16.519	-	9.255	28.933
Sadašnja vrijednost:					
Na dan 31. decembar 2017.	8.737	4.468	524	848	14.577
Na dan 31. decembar 2018.	8.505	3.693	42	703	12.943

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

26. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Software	Imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Na dan 1. januar 2017.	12.951	2.176	15.127
Nabavke	-	1.902	1.902
Otuđenja	(1.277)	-	(1.277)
Transferi	3.854	(3.854)	-
Na dan 31. decembar 2017.	15.528	224	15.752
Nabavke	-	1,027	1,027
Otuđenja	(575)	-	(575)
Transferi	552	(552)	-
Na dan 31. decembar 2018.	15,505	699	16,204
Amortizacija			
Na dan 1. januar 2017.	8.532	-	8.532
Trošak perioda	1.871	-	1.871
Otuđenja	(1.225)	-	(1.225)
Na dan 31. decembar 2017.	9.178	-	9.178
Trošak perioda	2.014	-	2.014
Otuđenja	(570)	-	(570)
Na dan 31. decembar 2018.	10.622	-	10.622
Sadašnja vrijednost:			
Na dan 31. decembar 2017.	6.350	224	6.574
Na dan 31. decembar 2018.	4.883	699	5.582

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

27. OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Obaveze prema bankama		
Tekući računi i depoziti banaka		
Depoziti po viđenju		
- u KM	3.556	6.008
- u stranoj valuti	12.719	11.765
Oročeni depoziti		
- u KM	5.000	7.800
- u stranoj valuti	245.584	108.482
	266.859	134.055
Pozajmice od banaka		
Dugoročne pozajmice:		
- od stranih banaka	162.867	157.812
	162.867	157.812
Ukupno obaveze prema bankama	429.726	291.867
Uzeti krediti od ostalih finansijskih institucija		
Dugoročni krediti:		
- u stranim valutama	26.681	31.169
Ukupno obaveze prema ostalim finansijskim institucijama	26.681	31.169
Ukupno obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	456.407	323.036

Tekući računi, depoziti banaka i uzeti krediti od banaka prikazani su uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 166 hiljada KM (2017: 145 hiljada KM).

Uzeti krediti od ostalih finansijskih institucija prikazani su uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 168 hiljada KM (2017.: 202 hiljada KM).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

28. OBAVEZE PREMA KLIJENTIMA

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Depoziti po viđenju:		
Građani:		
- u KM	165.085	146.221
- u stranoj valuti	71.938	65.364
Pravna lica:		
- u KM	362.541	319.806
- u stranoj valuti	94.464	136.581
Ukupno depoziti po viđenju	694.028	667.972
Oročeni depoziti:		
Građani:		
- u KM	133.916	115.988
- u stranoj valuti	260.505	274.068
Pravna lica:		
- u KM	162.678	128.702
- u stranoj valuti	38.958	54.970
Ukupno oročeni depoziti	596.057	573.728
Ukupno obaveze prema klijentima	1.290.085	1.241.700

Obaveze prema klijentima su iskazane uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 6.402 hiljada KM (2017.: 7.944 hiljada KM).

29. SUBORDINIRANI DUG

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Ministarstvo Finansija i Trezora BiH	-	121

Odobrenjem Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i u skladu sa metodologijom propisanom Odlukom FBA o minimlanim standardima za upravljanje kapitalom i kapitalnoj zaštiti, subordinirani dug se može klasifikovati kao Tier 2 kapital u izračunu adekvatnosti kapitala.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

30. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Obaveze prema dioničarima	8.194	8.194
Obaveze za neraspoređene uplate kredita primljene prije dospjeća	5.700	5.465
Obaveze po kreditnim karticama	3.299	3.463
Obaveze prema zaposlenima za bonuse	2.450	2.136
Obaveze prema dobavljačima	1.813	1.667
Obaveze po komisionim poslovima (bilješka 37)	3	86
Ostale obaveze	11.971	6.977
	33.430	27.988

31. REZERVISANJA ZA OBAVEZE I TROŠKOVE

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Rezerve za vanbilansnu izloženost kreditnom riziku	2.242	2.445
Rezervisanja za sudske sporove	2.016	1.485
Rezervisanja za naknade za odlazak u penziju	805	771
	5.063	4.701

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

31. REZERVISANJA ZA OBAVEZE I TROŠKOVE (NASTAVAK)

Kretanja u rezervisanjima za obaveze i troškove za period koji je završio 31. decembra 2018. godine, su kako slijedi:

	Rezerve za sudske sporove (Bilješka 15)	Rezervisanja za naknade za odlazak u penziju (Bilješka 14)	Rezerve za vanbilansne izloženosti (Bilješka 16)	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2017.	1.975	782	2.222	4.979
Neto promjena kroz bilans uspjeha	(225)	22	261	58
Smanjenje uslijed plaćanja	(265)	(33)	(38)	(336)
Stanje na dan 31. decembar 2017.	1.485	771	2.445	4.701
Stanje na dan 1. januar 2018.	1.485	771	2.445	4.701
Uticao prve primjene MSFI 9 (bilješka 22(d))	-	-	1.431	1.431
Neto promjena kroz bilans uspjeha	535	80	(1.627)	(1.012)
Smanjenje uslijed plaćanja	(4)	(46)	(7)	(57)
Stanje na dan 31. decembar 2018.	2.016	805	2.242	5.063

Obračun rezervisanja za naknade za odlazak u penziju na dan 31. decembar 2018. godine u iznosu od 528 hiljada KM (2017.: 485 hiljada KM) je obavljen od strane neovisnog aktuara, koristeći diskontnu stopu od 5% tokom osnovnog radnog vijeka i prosječnu platu svakog zaposlenog.

Rezervisanje za neiskorištene dane godišnjeg odmora na dan 31. decembar 2018. godine u iznosu od 276 hiljada KM (2017.: 286 hiljada KM) je izračunato za svakog zaposlenog uzimajući kao osnovu njegovu/njenu plaću i dane neiskorištenog godišnjeg odmora.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

32. ODGOĐENI POREZI

Odgođena porezna obaveza se odnosi na privremenu poreznu razliku proizašlu iz promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju. Efekt promjene fer vrijednosti, umanjene za porez je prikazan kroz kapital. Odgođena porezna imovina proizašla iz rezervacija bit će u porezne svrhe priznata u momentu realizacije.

Kretanja u odgođenoj poreznoj obavezi su prikazana u tabeli ispod:

	Odgođene porezne obaveze	Odgođena porezna imovina
Stanje 1. januar 2017.	-	229
<i>Priznavanje kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>		
Povećanje odgođene porezne obaveze	42	-
Povećanje odgođene porezne imovine	-	8
<i>Priznavanje kroz bilansu uspjeha</i>		
Povećanje odgođene porezne imovine za rezervacije u skladu sa MRS 19 - otpremnine	-	(7)
Smanjenje odgođene porezne imovine za rezerve za sudske sporove	-	(56)
Povećanje odgođene porezne imovine za ostale rezerve	-	4
Stanje na 31. decembar 2017.	42	178
Stanje 1. januar 2018.	42	178
<i>Priznavanje kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>		
Povećanje odgođene porezne obaveze	8	-
Povećanje odgođene porezne imovine	-	14
<i>Priznavanje kroz bilansu uspjeha</i>		
Smanjenje odgođene porezne imovine za rezerve za sudske sporove	-	45
Povećanje odgođene porezne imovine za ostale rezerve	-	18
Stanje na 31. decembar 2018.	50	255

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

33. DIONIČKI KAPITAL

	31. decembar 2018. i 31. decembar 2017.		Ukupno
	Klasa ES Obične dionice	Klasa EP Prioritetne dionice	
Broj dionica	447.760	60	447.820
Nominalna vrijednost (KM)	100	100	100
Ukupno	44.776	6	44.782

Svaka registrovana obična dionica nosi pravo jednog glasa po dionici, dok prioritetne dionice ne nose pravo glasa.

Dioničari u posjedu prioritetnih dionica imaju pravo na isplatu dividende kada je izglasana, nekumulativno, sa pravom prioriteta pri isplati dividende u odnosu na vlasnike običnih dionica.

Struktura dioničkog kapitala Banke na dan 31. decembra 2018. godine je kako slijedi:

Privredna banka Zagreb d.d.	99,99%
Ostali	0,01%

Struktura dioničkog kapitala Banke na dan 31. decembra 2017. godine je bila kako slijedi:

Privredna banka Zagreb d.d.	99,99%
Ostali	0,01%

Tokom 2017.godine Privredna banka d.d. Zagreb je preuzela dionice manjinskih dioničara Banke, čime je prestalo njihovo vlasništvo nad istim. Na ovaj način, Privredna banka d.d. Zagreb postaje većinski dioničar sa 99,99% vlasništva, povećanjem svog udjela u kapitalu za 5,05%.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

34. PLAĆANJA PO OSNOVU DIONICA

U 2012. godini Banka je otkupila 78.028 vlasničkih dionica što predstavlja udio u kapitalu Intesa Sanpaolo S.p.A (većinski dioničar Banke). Kupnja se odnosi na primjenu nove politike nagrađivanja zaposlenika Banke te je evidentirana u skladu s odredbama MSFI 2 Plaćanja po osnovu dionica kao plaćanja zasnovana na dionicama koja se podmiruju u novcu, jer se transakcija dogodila između lica koja pripadaju istoj grupi.

Tokom 2018. godine dio dionica je raspoređen korisnicima (35.746). Na dan 31. decembra 2018. godine Banka drži 42.989 dionica Intesa Sanpaolo S.p.A. u svom portfoliju finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (fer vrijednost se mjeri na osnovu kotacija na Milanskoj berzi). Ostatak dionica će se prenijeti kad se steknu uslovi sticanja prava.

35. PREUZETE I POTENCIJALNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Tokom svog poslovanja, Banka preuzima i kreditne obaveze koje se vode na računima u vanbilansnoj evidenciji, a koje se odnose na garancije, akreditive i neiskorišteni dio odobrenih kredita.

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Potencijalne obaveze		
Činidbene garancije	74.574	74.878
Plative garancije	40.837	36.492
Akreditivi	6.070	2.815
Ukupno potencijalne obaveze	121.481	114.185
Preuzete obaveze		
Neiskorišteni odobreni krediti	226.804	203.964
Ukupno preuzete obaveze	226.804	203.964
Ukupno potencijalne i preuzete obaveze	348.285	318.149

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

36. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Banka je članica Intesa Sanpaolo S.p.A Grupe ("Intesa Sanpaolo Grupa"). Ključni dioničar banke je Privredna banka Zagreb d.d. sa učešćem od 99,99% (2017.: Privredna banka Zagreb d.d. sa učešćem od 99,99%) u dionicama Banke, a krajnje matično društvo je Intesa Sanpaolo S.p.A. Banka smatra da je neposredno povezana sa ključnim dioničarima i njihovim podružnicama, pridruženim društvima, članovima Nadzornog odbora i Uprave i drugim izvršnim rukovodstvom (zajedno "ključno rukovodstvo") i užim članovima porodice ključnog rukovodstva.

Transakcije sa povezanim licima su dio redovnog poslovanja Banke.

Pregled transakcija sa povezanim licima na dan 31. decembar 2018. godine i 31. decembar 2017. godine je prikazan kako slijedi:

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Imovina		
Potraživanja od ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	690	880
Računi kod banaka i krediti - Intesa Sanpaolo Grupa	37.136	45.006
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha - Intesa Sanpaolo Grupa	2	1
Ostala potraživanja - Intesa Sanpaolo Grupa	194	178
	38.022	46.065
Obaveze		
Depoziti ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	1.474	969
Kredit i oročeni depoziti - Intesa Sanpaolo Grupa	244.779	107.967
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha - Intesa Sanpaolo Grupa	163	145
Ostale obaveze - Intesa Sanpaolo Grupa	300	211
	246.716	109.292
Preuzete i potencijalne finansijske obaveze		
Finansijske garancije	7.970	7.670
Neiskorišteni odobreni krediti - ključno rukovodstvo i članovi njihove uže porodice	151	144
	8.121	7.814

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

36. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

	2018.	2017.
Prihodi		
Prihod od kamate od ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	38	52
Prihod od kamata – Intesa Sanpaolo Grupa	163	105
Ostali prihodi – Intesa Sanpaolo Grupa	193	171
	394	328
Troškovi		
Rashodi od kamata ključnom rukovodstvu i članovima njihove uže porodice	18	56
Trošak kamate – Intesa Sanpaolo Grupa	39	6
Ostali troškovi – Intesa Sanpaolo Grupa	2.154	1.846
	2.211	1.908

Naknade članovima ključnog rukovodstva su kako slijedi:

	2018.	2017.
Neto plate ključnom rukovodstvu	1.188	1.078
Porezi i doprinosi na neto plate	727	659
Bonusi Upravi	580	570
Naknade članovima Nadzornog odbora	-	40
Ostale naknade Upravi	137	147
	2.632	2.494

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

37. KOMISIONI POSLOVI

Banka upravlja sredstvima za i u ime trećih lica. Ta sredstva se vode odvojeno od imovine Banke.

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
Obaveze		
Banke i osiguravajuća društva	64.817	40.498
Vladine organizacije	7.970	8.416
Udruženja i agencije	1.060	1.337
Ostalo	428	523
Ukupno	74.275	50.774
Imovina		
Kreditni dati preduzećima	73.958	50.331
Kreditni dati stanovništvu	314	357
Ukupno	74.272	50.688
Dug prema osnovnim kreditorima – komisioni (Bilješka 30)	3	86

